

Worldwide Travel, Inc.

Your One Stop Shop For International Travel Needs

Michigan Office *Serving Community Since 1975.*

29211 Ford Rd.

Garden City, MI 48135

Tel: 734-525-7304

Toll Free: 800-504-3044

Fax: 866-300-9725

Lowest Fare Guaranteed

Los Angeles Office

2701 E. Chapman Ave.

Ste.No.108, Fullerton, CA 92831

Phone: 714-449-7766

Toll Free: 866-889-1203

Fax: 714-449-7767

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Jas Randhawa
510.406.5056

**SUPER 8
Kansas**

50 Units, Interior Corridor
Manager's Apartment
Grossing-\$815,000
Asking- 3.4 Times

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

Tenth Year in Publication

ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ

Email: punjabtimes1@sbcglobal.net

www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 20, May 16, 2009

20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074

Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਸਿਆਸੀ ਜੋੜਾਂ ਤੋੜਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਬਿਦਰ ਬਸਰਾ

ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਟੇਡਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣਗੇ। ਸਿਆਸੀ ਜੋੜ ਤੋੜ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸਹੀ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਟੋਕ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ, ਸੁਰਦ ਪਵਾਰ ਅਤੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਵੀ ਮੌਕਾ ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਪੜਾਅ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿਹੜੇ ਸੰਕੇਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲੇਗਾ? ਇਸ ਸਾਰੇ ਰਾਜਸੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ 170 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੁਰਦ ਪਵਾਰ, ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਇਸ 'ਚ 25 ਸੀਟਾਂ ਹੋਰ ਜੋੜ ਦੇਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਹੁੰਝਾ ਫੇਰ ਕੇ 30 ਸੀਟਾਂ ਬਟੋਰਦੀ ਹੈ, ਲਾਲੂ-ਮੁਲਾਇਮ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਲੋਂ 30 ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਾ 255 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ.ਐਮ.ਐਮ. ਅਤੇ ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ. ਮਿਲ ਕੇ ਜੇ ਇਸ ਅੰਕੜੇ

ਨੂੰ 272 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਦੇ ਵਿਗੜਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਤਦ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਵਿਚ 100 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਬੀਬੀ ਜੈਲਲਿਤਾ ਹੁੰਝਾ ਫੇਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 20 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਈਵਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਦੇਣ। ਉਸ ਸੂਰਤ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਬਾਹਰੋਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉੱਤੇ)

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰੈਲੀ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੱਸੀ ਖੰਘੂੜਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ

ਕਾਂਗਰਸ ਲਿਜਾਵੇਗੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸੀਟਾਂ

ਫਰੀਦਕੋਟ, ਜਲੰਧਰ, ਅਨੰਦਪੁਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਪੜਾਅ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਅਤੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਬਹੁਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਨਤੀਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗੀ ਹੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਤ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਤਾਂ ਕਰ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ

ਅਤੇ ਕਿਆਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਤੇਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਬਾਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਬਠਿੰਡਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਸਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰੇ ਸੀਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਬਕਿਆਂ, ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਦਲਿਤ ਤਬਕਾ ਅਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਚੋਂ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲ ਗਏ ਹਨ।

ਉੱਝ ਭਾਵੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਆਖਰੀ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ, ਸਮਰੱਥਾ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉੱਤੇ)

North American Truck Stop

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!!!

ਕੈਰੀਅਰ ਬਰਮੇਕਿੰਗ ਐਂਡ
ਕੈਰੀਅਰ ਯੂਨਿਟ
ਇੰਜਣ ਇਥੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ
ਉੱਤੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਸਰਵਿਸ
ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਬ ਭਾਅ

909-350-3310, 909-697-5808

balwindernats@yahoo.com

14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

MICHIGAN WORKS
APPROVED!

ALL STARS

NO WAITING!

★ TRUCK DRIVING SCHOOL INC ★
151 MILITARY ST. ★ DETROIT, MI 48209

313-841-2222

CDL A, B, P & S
WITH AIR BRAKE

CDL LICENSING IN JUST 3 WEEKS!

WE ARE AFFILIATED WITH NWLB

WE OFFER FULL TIME, PART TIME, AND WEEKEND
CLASSES TO ACCOMMODATE YOUR SCHEDULING NEEDS

- ★ Assist in job placement
- ★ Flexible hours, fit your Schedule
- ★ More than 25 years experience
- ★ UP TO \$750 TO \$900 PER WEEK!
- ★ REFRESHER COURSES AVAILABLE
- ★ ONE-ON-ONE TRAINING

VISIT US ONLINE AT ALLSTARSCDL.COM

EMAIL US AT WWW.ALLSTARSTRUCKSCHOOL@YAHOO.COM

ਗੁੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਕਾਗੋ ਦੀ ਸੰਗਤ ਪਾਟੋਧਾੜ

ਸਿਕਾਗੋ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ):

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਗੁੰਥੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਲੋਂ ਲੰਬੇ ਐਤਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨੌਂ ਮੈਂਬਰੀ ਬੋਰਡ ਨੇ 5 ਮਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਕ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਦੋ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚੋਂ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਸਮੇਂ ਵਾਕ-ਆਉਟ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਰੁਕਸਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਟਰੈਕਟ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੇਵਾ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 27 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਇਸ ਗੁੰਥੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਧੜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਏਜੰਡੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਹਰ ਕੰਮ ਬਾਕਾਇਦਾ ਕਾਇਦੇ-ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਇਆ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਬੋਰਡ ਨੇ ਵੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ, ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ. ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਰੂ

ਘਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਕੰਟਰੈਕਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਨਕਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬੋਰਡ ਪਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ 27 ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁੰਥੀ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕੰਟਰੈਕਟ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਖਾਤਰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੈਰ-ਖਵਾਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 5 ਮਈ ਨੂੰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਭਾਈ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹਾ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਟੱਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਉਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁੰਥੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਂਗ ਸਾਧਾਰਣ ਗੱਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਰੌਲੇ ਨੂੰ 'ਅੰਨੀ ਭਾਈ-ਭਗਤੀ' ਜਾਂ 'ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ' ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਧੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ-ਭਗਤ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਗੁੰਥੀ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ। ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਉਧਰ ਹੀ ਜਾਏਗਾ ਜਿਧਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ-ਸੁੱਧ ਉੱਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਗੁੰਥੀ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸੰਗਤ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਉਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਹੈ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਛਾਲ ਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ।

ਭਾਈ-ਭਗਤ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਦੱਸਣ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੀ 5 ਮਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬੋਰਡ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੋਰਮ ਹੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਮਲ ਕਮੇਟੀ (ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰੀ ਸ. ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ

ਐਸ ਆਰ ਐਸ ਬੋਰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 9 ਦੇ 9 ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸ. ਸੰਧੂ ਜੋ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਵਾਰ ਏਜੰਡਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੋਟਿੰਗ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਾਕ-ਆਉਟ ਕਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੋਰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਲੈਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਜੋ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

ਸ. ਲੈਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਇਕ ਸਿਸਟਮ ਅਪਨਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ. ਲੈਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਇੰਨੀ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸੰਨ 2002 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਕਾਰਡ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਦੀ ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੁਣ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਹੋਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਈ ਦਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਸਕਿਊਰਟੀ ਨੰਬਰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਤੰਬਰ 11, 2001 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਨ ਪ੍ਰਾਫਿਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਪਾਸ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਡਿਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਹੀ ਸੂਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਨਖਾਹ ਉੱਤੇ ਕੋਈ 1099, ਕੋਈ ਡਬਲਿਊ-2 ਨਹੀਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਸਿੱਧ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਨਾ ਫਸੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿੱਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ

ਹਨ ਕਿ 1998 ਤੋਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੋਈ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ 1998 ਤੋਂ 2008 ਤੱਕ ਕਾਬਜ਼ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, 'ਬੇਇਨਸਾਫੀ-ਬੋਰਡ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਵੇ', 'ਬੇ-ਇਨਸਾਫੀ-ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੋ'। ਉਹ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬੈਠੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਨਿਯਮ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਵੀ ਮਦਦ ਲਈ ਗਈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਕੋਈ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ। ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਲੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?

ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਧਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਧੜੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਮੀਡੀਆ ਗਰੁੱਪ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਇਰਵਨਪ੍ਰੀਤ

ਕਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ

ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਰ ਫੈਸਲਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਈ ਅਟੱਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਅਤੇ ਗੁੰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਉਠੇ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਤਫਸੀਲ ਨਾਲ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤਹੱਈਏ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਵੀ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਵਿਚੋਂ ਵਾਕ-ਆਉਟ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਗਤ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਟਰੈਫਿਕ ਗੋਲ ਚੱਕਰ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਖਤੀਆਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 'ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਘਾਤਕ' ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਿੱਤੂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੋਰਡ ਉੱਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਪੰਥਕ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ, ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਵੱਈਆ ਅਪਨਾਉਣ, ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਉੱਤੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਨ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ ਉੱਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ (ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ ਜਾਰੀ)

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ, ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬੈਠੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ

ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ. ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ 'ਬੋਰਡ ਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਧੜੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟੀਆਂ ਸਗੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਗਰਦਾਨਦਿਆਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।'

ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਵੀਰਵਾਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਸੰਗਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਰੋਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ਚਾਰ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸ. ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹਾ, ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਟੱਲ, ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਘਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਨਿਮਰਤਾ, ਸਬਰ, ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਭੈਅ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਦਕਾ ਸੰਗਤ ਦੀ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜੁੱਡਲੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਈ।'

ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ 'ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ 1998 ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਸ.ਆਰ.ਐਸ. ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।'

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਇਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਫਰੀਮਾੰਟ, ਹਿਊਸਟਨ, ਡੈਲਸ, ਅਟਲਾਂਟਾ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਵੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਡੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਆਖਰੀ ਦੌਰ: ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਸਿੱਖ ਪੱਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਟੜ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਚੋਣ ਅਮਲ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਤੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ 13 ਮਈ ਨੂੰ 86 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਮਗਰੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 457 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਆਖਰੀ ਗੇੜ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪੱਤਾ ਖੇਡਿਆ ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਖਿੱਡੇ-ਪੁੱਡੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ।

ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਕਿਸਮਤ ਅਜਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੋਢੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪੀ. ਚਿੰਦੇਬਰਮ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜ਼ਹਰੂਦੀਨ,

ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਰਕਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪੁੱਜੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਯੂ ਪੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ 14 ਮਈ ਨੂੰ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਪੀਲੀਭੀਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੋਨਕਾ ਗਾਂਧੀ, ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਮੁਖਤਾਰ ਅਬਾਸ ਨਕਵੀ, ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਟੀ.ਆਰ. ਬਾਲੂ, ਏ. ਰਾਜਾ, ਦਯਾਨਿਧੀ ਮਾਰਣ ਅਤੇ

ਕਰਨਗੇ।

ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮੋਗਾ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੋ ਫੀ ਸਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਗਾਂਹ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਅਗੇ ਲਗਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਉਂਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਉਧਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੀ ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਉਹ ਐਨ.ਡੀ.ਏ ਦੇ ਖਿੱਡੇ ਖੱਪਰੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ।

ਐਮ.ਕੇ. ਅਜ਼ਾਹਗਿਰੀ, ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਵਾਈਕੋ, ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀਆਂ 39, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 4, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ 2, ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 9, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 14, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀਆਂ 11, ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੀਆਂ 5 ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਪੁਡੁਚੇਰੀ ਦੀ 1-1 ਸੀਟ ਲਈ ਕਲ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਲਗਭਗ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲੇ ਪੂਰੇ ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੌਰਾਨ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਅਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਨਾਏ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 86 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਦੇ ਚੋਣ ਅਮਲ ਲਈ 1432 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ 10.78 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰ ਅਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੁਣ ਐਨ.ਡੀ.ਏ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਹਾਲਤ ਬੇਹਤਰ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪੱਤੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਸੱਚ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਗੇ।

Matrimonials

Gursikh Family seek well educated professional match MD/ Lawyer/Businessman for their 27/5'5", slim, fair, beautiful daughter with strong family values. Working as a Telecom Engineer in a reputed Telecom Company on H1B Visa. Contact: Mobile: 847-414-7033, simran.alliance@gmail.com

Suitable, educated Jatt US citizen/Green Card/H1B holder for jatt sikh girl 5'7" 26yr studying Phd in USA. Call-704-930-1734. sandhu_rajpall@hotmail.com

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬੈਂਸ, ਕੱਦ 5'9", 24 ਸਾਲ, ਐਮ.ਏ. ਬੀ ਐਡ, ਮਲਟੀਪਲ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੀ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਫੋਨ 847-852-6912

SIDHU & ASSOCIATES REALTY COMMERCIAL REAL ESTATE

GAS STATION, HOTEL, LIQUOR STORE
RESIDENTIAL REAL ESTATE IN ILLINOIS

ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ,
ਮੋਟਲ, ਹੋਟਲ,
ਲਿਕਰ ਸਟੋਰ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ/
ਵੇਚਣ ਲਈ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਬਲਜੀਤ ਸਿੱਧੂ

Baljit (BJ) Sidhu, Broker

Cell: 630-862-0941

Fax: 630-423-4024

sidhu-realty@hotmail.com

ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟਸ

ਘਰਾਂ/ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ
ਕੁਆਲਟੀ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਸਸਤੇ
ਭਾਅ ਪੁਆਉ

ਦੀਵਾਨ ਐਵਨਿਊ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਟੋਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਰੱਗ ਹਰ ਇਕ ਕਵਾਲਿਟੀ ਵਿਚ, ਕੀਮਤਾਂ ਇਨੀਆਂ ਘੱਟ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ! ਆਓ! ਦੇਖੋ ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਚੋਣ ਭਰਪੂਰ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਸ਼ੋਅਰੂਮ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ, ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦੇ
ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਕਾਰਪੈਟ ਪਾਵਾਂਗੇ

Same day service in
Chicago and suburbs

Amar Carpets Inc

ਵੈਸਟਰਨ ਅਵੇਨਿਊ ਤੋਂ ਅਧਾ ਬਲਾਕ ਵੈਸਟ, 2423 W Devon Ave. Chicago IL 60659

ਕਾਲ ਕਰੋ : ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

Ph: 773-508-5253, 773-507-8043, Fax: 773-508-5249

ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਚਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਖ ਧਿਰਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਫਤਵੇ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਦੋ ਪੜਾਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲਈ ਪਈਆਂ ਭਰਵੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਰੌਅ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਧੀਆਂ ਮੁੱਖ ਧਿਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਹ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਕੀ 9 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ 13 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਤਵਾ ਵੋਟ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਦੋ ਹਲਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਰਾਜਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਸੀ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦਮਾਜਰਾ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਡੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਚਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਗਰੂਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 68.96 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 79 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ 71.43 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਈ ਹੈ। ਸਾਲ 2004 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ ਪਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਾਫੀ ਭਰਵਾਂ ਹੈ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 61.63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ 59.31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਪਈ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ 79 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 68.96 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਦੇ ਹੱਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧੇਰੇ ਵੋਟ ਭੁਗਤੀ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 67 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਵਧੇਰੇ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਹੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਧੁੱਪ ਵਾਲਾ ਮੌਸਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ

ਕੁਲ 72 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਚਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਪਈਆਂ ਹਨ।

ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1980 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ 64.72 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਪਈ ਸੀ। 1985 ਵਿਚ 68.54 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਰ ਅੱਗੇ ਆਏ ਸਨ। ਸਾਲ 1989 ਵਿਚ 66.40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਸਾਲ 1992 ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੇਵਲ 26.45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਲ 1996 ਵਿਚ 63.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਸਨ।

ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 10 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਹੋਈ ਵੋਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਇਕ ਕਰੋੜ 20 ਲੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 64 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ-ਦੋ ਥਾਈਂ ਵਾਪਰੇ ਹਿੰਸਕ

ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉੱਝ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਮੰਨੀ ਰਹੀ, ਜੋ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਈ।

ਵੋਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਲਕਾ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਚ ਥਾਨੇਸਰ ਦੇ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਦੇ 2600 ਦੇ ਲਗਭਗ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ।

ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਚੋਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੈਲਜਾ ਤੇ ਰਾਓ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਨਅਤਕਾਰ ਨਵੀਨ ਜਿੰਦਲ, ਅਸ਼ੋਕ ਅਰੋੜਾ, ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਚੌਟਾਲਾ, ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਤੇ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੇਤਨ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਸ਼ੋਕ ਤੰਵਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਦਾ ਉਸੇ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਕਤਲ

ਜਗਰਾਉਂ : ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗੁੜੇ 'ਚ ਗਲੀ ਵਿਚ ਜਗ ਰਹੇ ਬੱਲਬ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਇਕ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜਣਿਆਂ ਨੇ 34 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਕਤੂਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਪਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੇ ਪਾਈ ਹੋਈ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਕਤੂਲ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਦੇ ਲੜਕੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਮਹਿਲਾ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਪਤੀ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਇਕ ਬਲੱਬ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜੋ ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਗਜੀਤ ਨੇ ਰਾਤ ਉਥੋਂ ਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੱਲਬ ਬੰਦ ਹੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਬੱਲਬ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ 'ਚ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ

ਸੀ। ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਬੱਲਬ ਜਗਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਗੱਲ ਮਾਰਕੂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਜਗਜੀਤ ਦੇ ਚਾਚੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਝਗੜੇ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਲਖਵੀਰ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੇ।

ਬਾਅਦ 'ਚ ਜਦੋਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਲਖਵੀਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਝਗੜੇ 'ਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬੈਡ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਥਕੜੀ ਲਗਾ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਜਗਰਾਉਂ 'ਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ ਪਰਚੇ ਦਰਜ, ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਬਠਿੰਡਾ : ਜਨਤਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਪਿੰਡ ਲੇਲੇਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਫ਼ਾਇਰਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307,148,149 ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਉਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਦਸ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਕੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਆਦਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਕੁਝਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੇ ਐਨ ਆਖਰੀ

ਸਮੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤਹਿਤ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਲੇਲੇਵਾਲਾ ਦੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਏ.ਕੇ. 47 ਰਾਈਫਲ ਤੋਂ ਹੋਈ ਅੰਨੇਵਾਹ ਫ਼ਾਇਰਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹੀ ਵਸਨੀਕ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਜੋ ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਹੈ, ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਆਏ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਉਸ ਉਪਰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ।

ਮੁਦੱਈ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਇਤਲਾਹ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ

ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਧਰਨਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਿਵਲ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ

* ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ

ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੋਣ ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਿਚਕਚਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਆਖਰ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ

ਕਾਰਨ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੋਧਪੁਰ ਰੋਮਾਣਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ, ਹਮਲਾ ਕਰਨ, ਜ਼ਬਰੀ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਮਲਾ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਿਆ, ਸਗੋਂ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਤਲਵੰਡੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਏਜੰਟ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦੇ

ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜੀਠੀਏ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁੰਡਾ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਉੱਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਮਾਝੇ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਨਕੁਆਰੀਆਂ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ 107/150 ਅਧੀਨ ਜਮਾਨਤਾਂ ਭਰਾਉਣ ਦੇ ਆਡਰ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ।

ਚੋਣ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਮੇਤ ਕਈਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚੇ ਦਰਜ

ਮਾਨਸਾ : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਵਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਸਮੇਤ ਦਰਜਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸਪਾ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਝੜਪ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਵਿਚ ਲੰਘੀ 7 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਝੜਪ ਹੋਈ ਸੀ।

ਇਸ ਝੜਪ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਸਥਾਨਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ

ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ (ਭੀਖੀ) ਵਿਚ ਦੇਰ ਰਾਤ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਕ ਝੜਪਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਗੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਗਾਗੇਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਮਾਨਸਾ ਖੁਰਦ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਭਜਾ-ਭਜਾ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ।

ਉਹ ਤੇਜ਼ਪਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਨ।

ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਨਸਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮੱਤੀ ਦੇ ਇਹ ਲੋਕ ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਮਾਨਸਾ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੋਲਿੰਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹੁੰਚੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨਾਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਤ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਟਿਆ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨਾਲ

ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਲੋਕ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝ ਪਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਮਾਲਸਰ ਵਿਖੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਬਸਪਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਝੜਪ ਹੋਈ। ਇਸ ਝੜਪ ਵਿਚ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਸਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਚੌਕ ਵਿਚ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ, ਹਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਚੋਣ ਅਮਲ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਕਾਰਨ

ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਭੁੱਚੇ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿੰਦੜ ਕੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਐਚ.ਐਸ. ਮੱਤੋਵਾਲ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਖੁਲਾਸਾ ਇਹ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੱਠਮਾਰ ਮਝੇਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭੁੱਚੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੋਣ ਅਬਜ਼ਰਵਰ ਐਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਲੱਠਮਾਰ ਮਝੇਲਾਂ 'ਚੋਂ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਏਕਲਗੰਡਾ ਤਰਨਤਾਰਨ, ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆਸ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਾਈਆ, ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਿਆਸ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਠਿਆਲਾ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਾਣਾ ਨਥਾਣਾ ਵਿਖੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨਗੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

ਜੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਵਧੇਰੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ, ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਕੀ ਇਸ ਸੀਟ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਫਰਕ ਨਾਲ ਇਹੀ ਕਾਰਕ ਪਟਿਆਲਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ। ਜੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਾਲੀ ਸੀਟ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਖਾਮੋਸ਼ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਸਿਆਸੀ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟ ਵੀ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਦੋਹਰੀ ਸੱਟ ਹੋਵੇਗੀ।

—ਬੀ.ਕੇ. ਚਮ

ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਭਵਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਕਈ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲੀ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਮੀ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 2 ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀਟਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਥੇ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਚਾਰੇ ਸੀਟਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਗੜ੍ਹ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੇ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਚੋਣ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਲਈ ਮਿਲ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵੱਕਾਰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਚੋਣ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ

ਚਾਰਾਂ ਚੋਣ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਭਾਵ 79 ਫੀਸਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਵੇ? ਜਦਕਿ ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ 61 ਫੀਸਦੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਵੇ। ਆਮ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੋਲਿੰਗ ਲਈ ਦੋ ਕਾਰਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਹੇ। ਇਕ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਚ ਤਿੱਖੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਇਸ 'ਤੇ ਇਕ ਨੇਤਾ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਦੂਜੀ 'ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ, ਪਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ 'ਚ ਹੱਥ ਉਪਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਮਾਨਸਾ (ਬਠਿੰਡਾ) 'ਚ ਹਰੇਕ ਵੋਟਰ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਚਸਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 200 ਰੁਪਏ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਇਸ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਇਕ ਸੁਖਾਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗੜਬੜੀ ਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਝਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਾਲਵਾ 'ਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਖ਼ਦਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਰਹੇ। ਇਕ-ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਦੂਜਾ ਜਿਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ

ਲਈ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਹੇਠ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਗੜਬੜੀ ਤੇ ਬੁਝਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਸੀ, ਉਥੇ

ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ

ਰਣਦੀਪਰ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ

ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਤੀਜਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕੈਪੇਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਥੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਗੜਬੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਸੂਬੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ 2002 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ 2005 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ

ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਇਨੈਲੋ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ

ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਚੌਟਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨੈਲੋ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਵਧੇਰੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ, ਜੋ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਕੀ ਇਸ ਸੀਟ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਫਰਕ ਨਾਲ ਇਹੀ ਕਾਰਕ ਪਟਿਆਲਾ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ। ਜੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਾਲੀ ਸੀਟ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਖਾਮੋਸ਼ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਸਿਆਸੀ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ।

ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਟਿਆਲਾ ਸੀਟ ਵੀ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਦੋਹਰੀ ਸੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਜਿੱਤਣ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਕਸ ਵਧੇਗਾ ਅਤੇ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅਕਸ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੇਗੀ। ਪਟਿਆਲਾ 'ਚ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਹਾਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ 57 ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹੇ

ਬਟਾਲਾ : ਬਟਾਲਾ ਦੀ ਦਲਿਤ ਬਸਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਕੈਂਪ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੇ ਹੱਦੋਂ ਵਧ ਤਬਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਸਤੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਵਾਰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਲੂ ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਬੂਟਾ ਰਾਮ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਅਫ਼ਰਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇਕ ਦਰਜਨ ਹੋਰ ਇਸ ਬਸਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਬੀਤੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ 57 ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਬਸਤੀ ਦੇ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਉਮਰ ਦੇ 40 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਨਾਮਰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬਸਤੀ ਦੇ 150 ਤੋਂ ਵਧ ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੁਆਰੇਪਣ ਦੌਰਾਨ ਹੀ 1100-1100 ਰੁਪਏ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਆਹੇ ਦੱਸ ਕੇ ਨਸਬੰਦੀ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਲਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਲਿਤ ਬਸਤੀ ਦੀ ਨਾਮ ਦਰ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਬੂਟਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਸਤੀ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮਹਿਲਾ ਕੌਂਸਲਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿਛਲੇ 3 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਲਿਤ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਹਿਲਾ ਕੌਂਸਲਰ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ

ਦੀ ਨਾਮੀ ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਰਸੂਖ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣ ਕੇ ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ. ਬੂਟਾ ਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸੇ ਹਫਤੇ ਲਗਭਗ 26 ਹਜ਼ਾਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਬੰਡਲ ਇਸ ਬਸਤੀ ਵਿਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਛਾਪਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਕੈਪਸੂਲ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਟੀਕੇ 20 ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਸਤੀ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਕੌਂਸਲਰ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਬੂਟਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੰਜਿਸ਼ ਅਤੇ ਕਿੱਤ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬੂਟੇ ਅਤੇ ਬੇ-ਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੂਟਾ ਰਾਮ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਬੂਟਾ ਰਾਮ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਕ ਲੜਕਾ ਵੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਬੇਵਕਤ ਅਤੇ ਹੱਦੋਂ ਵਧ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਡਾ. ਨਗੇਸ਼ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਟਾਲਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲਿਤ ਬਸਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਟਾਲਾ ਪੁਲਿਸ, ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸ ਰਹੀ ਹੈ।

COLDWELL BANKER

KARN GILL

Canton, MI

REALTOR

LOAN OFFICER

(Evergreen Mortgage)

-New Purchase, Home Loans
-Existing Mortgage, Refinancing
-Lowest Possible Closing Cost, 0 Point
-Lowest Possible Bank Interest Rates
-Lowest Possible Monthly Payments

REALTOR

(Coldwell Banker Preferred)

-Help Buying a House -Help Selling a House
Discount on Sale Commission Rates
Trust, Honesty, Understanding PLUS

734-612-9984

KarnGill@Hotmail.com

www.KarnGill.com

Karn Gill

R K

Carpet & Flooring, Inc.

*Commercial
*Residential
*Industrial
*Sales
*Installation
*Cleaning
*Repair

**ਵਾਜ਼ਬ ਭਾਅ,
ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ**

6346 N. Claremont Ave.
Chicago, IL 60659

Ravinder Singh Ravi

Ph. 773-761-6888

Fax: 773-761-6865

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-279-1422

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Mississippi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusetts, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਕਾਂਗਰਸ ਲਿਜਾਵੇਗੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸੀਟਾਂ

ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ, ਪੋਲ ਬੂਥਾਂ ਤੱਕ ਵੋਟਾਂ ਢੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਠਿੰਡੇ ਸਬੰਧੀ ਨੇਤਿਓਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਚੋਣ ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਜੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਧੂਹ ਕੇ ਪੁਆਈ ਗਈ ਵੋਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨੇੜੇ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 19-21 ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਿੱਤ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਲਟੀ ਅਣਹੋਣੀ ਵੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 80 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਈ ਵੋਟ ਵੀ ਫਰਕ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਲੀਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਾਕੀ ਬਚਦੀਆਂ ਨੌਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਅਫਸਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਠੰਡੀ ਜਿਹੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਵੱਡਾ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਧਾਰ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਤਿੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਆਧਾਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ।

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਨਾਲ ਗਿਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਦੀ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਤਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਖਿਲਾਫ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁੱਖ ਵੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਝ ਵੀ ਬਾਜਵਾ ਇਕ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਆਧਾਰ ਵਾਲਾ ਆਗੂ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਹੱਥ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਇਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਦਲਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਾਲਿਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੇਂਡੂ ਜੱਟ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਅੱਧ-ਪਚੱਧ ਵੋਟ ਵੀ ਟੁੱਟੇਗੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਤਬਕਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤੇਗਾ।

ਹਲਕਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਘਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰੈਲੀ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿੱਖ ਪੱਤਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਪੱਤਾ ਕੰਮ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਣਾ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਾ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ

ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜਿੱਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਨਰ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਰਾਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਸਿਟਿੰਗ ਐਮ.ਪੀ. ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਾਲਵੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਪੂਰੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਬਾਕੀ ਨੌਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਟੱਕਰ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹੀ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਟੱਕਰ ਤਕਰੀਬਨ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤੇ ਸਨ, ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਅੱਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿੱਤ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਓ.ਪੀ. ਸੋਨੀ ਸਮਰੱਥ ਸਥਾਨਕ ਆਗੂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਖਿਲਾਫ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਹਨ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪੇਂਡੂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਵੋਟ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਲਮੀਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵੋਟ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੂੰ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਇਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਜਟ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਵੀ ਪੱਥ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਫੈਕਟਰ ਉਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਅਮਲ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਬੂਥ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ। ਨੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸੇ ਬਰਾਬਰ ਸਨ। ਪਰ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਅਸਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਉਝ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਨੌਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੀ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸੀਟਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਲਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੈਨੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਥਾਪਤਾ ਦੇ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਬਾਹਰਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਸਹਿਣ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਯੂਨਿਟ ਪਾਟੋਧਾੜ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਮੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਉਝ ਵੀ ਬੀਬੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਦਾ ਅਕਸ ਵੀ ਇਕ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਆਗੂ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਪੱਕ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਇਥੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਰੋੜੀ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਝ ਵੀ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਰੋੜੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵੋਟ ਖਿੱਚਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਥਾਪਤਾ ਦੇ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਿਟੂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤਾ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਇਸ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਜਾਗਰ ਹਨ। ਇੰਝ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਉੱਪਰ ਵੀ ਕੋਈ ਅਣਹੋਣੀ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਜੋੜਾਂ ਤੋੜਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਸੂਰੂ

ਨਾਇਡੂ, ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮਾਇਆਵਤੀ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰਾਸਤ 'ਚ ਹੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਅੱਧ ਵਿਚਲੇ ਡਿੱਗ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ੋਖਿਮ ਲੈ ਕੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਵੇਗੀ।

ਰਾਜਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਇਸ ਸੂਰਤ 'ਚ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 200 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹਮਾਇਤ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਜੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਵੀ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ, ਜੈਲਲਿਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਹੈ,

ਜਿਥੇ ਉਹ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਗਠਜੋੜ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਪਰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੌਮੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਹੀ ਹੈ।

ਜੇ ਭਾਜਪਾ 150 ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਸੰਯੁਕਤ), ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇਸ 'ਚ 50 ਸੀਟਾਂ ਜੋੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਜੈਲਲਿਤਾ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਲੜ ਛੱਡ ਕੇ 30 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਆਸ ਬੱਝ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਆਸ ਨੂੰ ਬੂਰ ਤਦ ਹੀ ਪਵੇਗਾ ਜੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਮੁੜ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 10-11 ਸੀਟਾਂ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਸੁਪਰੀਮੋ ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 272 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹਾਲੇ ਘੱਟ ਹੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 2004 ਵਿਚ

138 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਏਨੀ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪੈਰ ਉਖੜਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਕੀਤੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ 'ਚ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਧਿਰ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਕੁਰਸੀ ਖਾਤਰ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਨਾ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੁੱਟਣ-ਜੁੜਨ ਦੀ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਨਹੀਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਭਾਵੀ ਗਠਜੋੜ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਇਕ ਨਾਲ ਇਕ ਵੱਡੀ ਜੇ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

16 ਮਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਝਲਕਾਰੇ ਪੈਣੇ ਸੂਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਤਿਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮਤੀ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਲੜ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਤੇ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਵੱਖਰੀ ਸੂਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਹੇ ਸੁਣੇ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲਾਲੂ-ਪਾਸਵਾਨ-ਮੁਲਾਇਮ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)

ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)

ਪ੍ਰੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ

ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ

ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ

ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ

ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ

ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ

ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ

ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ

ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ

ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)

ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ

ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ

ਸ. ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ

ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਪਾਠੀ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਆਏ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਪੀੜਾ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਨੰਢਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉਪਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਉੱਤੇ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਠੀ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦਮਦਮੀ

ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਆਗੂ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ

ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਜਾਂਚ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਧਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਪੀੜਾ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਹ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਲਈ 6 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸਥਿਤ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇੱਥੇ ਪੁੱਜੇ।

ਮੁਢਲੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ

ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਪੀਪੀ ਵਿਚ ਬੋਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਸੁੱਟਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 6 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੜੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਮੇਕ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੜੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਲੈਣ।

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਕੇਤ

ਤੇਜ਼ਾਬ ਨਹੀਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ-ਜਥੇਦਾਰ ਮੱਕੜ

ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਵਲੋਂ ਨੰਗੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਹੱਈਏ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀ ਬਣ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਰਮ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਉਰਫ ਸੰਨੀ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਸ਼ਿਵਾਲਾ ਕਾਲੋਨੀ ਬੀੜੀ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਲ ਦੀ ਇਕ ਕੈਨੀ ਭਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਠੀ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਣੀ ਬੀੜ ਅਤੇ ਪਾਠੀ ਉਪਰ ਪੈ ਗਿਆ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ

ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਗਰਮ ਦਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ। ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਾਂ ਵਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕੋ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹੀ। ਅਖੀਰ ਹਾਲਾਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗੜਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੰਜ-ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ

ਕਨਿਸ਼ਕ ਕਾਂਡ:ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ: 1985 ਵਿਚ ਹੋਏ ਕਨਿਸ਼ਕ ਕਾਂਡ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਰ ਬਦਨਾਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਹਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਦੱਬ ਲਈ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਚੀ ਗਈ। ਕਨਿਸ਼ਕ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਸੰਘੀ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੱਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਰਾਇਨ ਮੁਲਰੋਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ, 1985 ਤੋਂ 1986 'ਚ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਚੀ ਗਈ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਜੰਗ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਾਫੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਂਡ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਬਾਅ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਾਊਂਟ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਚੀ ਗਈ। ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਮਾਊਂਟ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਕੱਢੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਕੋਲ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਦੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਫਰੈਡ ਡੋਇਸੈਟ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਬ ਲਈ।

ਪਟਿਆਲਾ : ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਵਿਖੇ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ ਜਾਣ ਦਾ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਪੰਥਕ ਰਹੁ ਰਵਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਲੰਘੀ 9 ਮਈ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛਾਉਣੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮਰਹੂਮ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿਰਸਾ ਡੇਰੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ

ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰ ਵਲੋਂ ਮਹਿਜ਼ ਵੋਟਾਂ ਖਾਤਰ ਸਿਰਸਾ ਡੇਰਾ ਜਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਬੈਰ ਮੰਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਸਖਸੀਅਤ ਖਿਲਾਫ ਹਰ ਹਾਲਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿਰਸਾ ਡੇਰੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ

ਚਰਚਾ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵਾਕਈ ਹੀ ਉਹ ਡੇਰੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ 'ਕਾਰਵਾਈ' ਦਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੁੜੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨਿਹੰਗ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਤਬਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਜੋ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਣਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਾਜ਼ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਡਟਕੇ ਲੌਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ

Visit us on the web:

punjabtimesusa.com

To Advertise with us call:

847-359-0746

Fax: 847-705-9388

ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਸੱਦਾਮ ਨੇ, 'ਮੇਰੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬੱਚਿਆ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨਾ ਹੋਵੇ'

ਲੰਦਨ: ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲਾ ਇਰਾਕ ਦਾ ਪੂਰਵ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸੱਦਾਮ ਹੁਸੈਨ ਅਮਰੀਕੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। ਇਸ

ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਉਸ ਨੇ 2003 ਵਿਚ ਜੇਲ ਤੋਂ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੱਦਾਮ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, "ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੁਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸ਼ਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਣ। ਸੌਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਗਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਰਾਕ 'ਤੇ 24 ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰੂਰ ਸ਼ਾਸਕ ਸੱਦਾਮ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਜੇਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਕੋਠਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ। ਸੱਦਾਮ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ "ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇ।"

ਖੁਦਾ ਕਰੇਗਾ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ : ਖਤ ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਇਨਸਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸੱਦਾਮ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਮੇਰੀ ਕੋਠਰੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਖਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇੱਥੇ ਰਹਿਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੁਣੋਗੇ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖੇਗਾ। ਖੁਦਾ ਮਹਾਨ ਹੈ...ਖੁਦਾ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਜਨਤ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਸਭ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗਾ।" ਯਾਦ ਰਹੇ ਦਸੰਬਰ 2006 'ਚ ਸੱਦਾਮ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਟੋਰ ਲੀਜ਼ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ

Convenience Store For Lease

Convenience store + Delly + Gas and Liquar Store in Linzey, TX

426 West 43 Highway 82 Corner 82 and F.M. 1199

ਸਟੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ ਪਰ ਵਧੀਆ ਸੇਲ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸੰਭਾਵਨਾ

Call: Tom-214-727-5957

Rana-469-767-8448

SUPER TRAVEL

847-676-9090

E-mail: supertravel2003@yahoo.com

Lowest Fares With Excellent Service

AMERICAN AIR,
CONTINENTAL AIR

JET AIRWAYS
DELTA, AIR INDIA,
KLM, LUFTHANSA.

For Emergency
Call anytime at

847-673-3825

EARLY BIRD SALE!!!!

India \$545
London \$250

Aero Travel & Tours Inc.

8401 N. Crawford Ave #105, Skokie IL 60076

A.R.C

Serving The Community Since 1981

Most Economical Fares & Confirmed Seats to Indian, Pakistan, Bangladesh, Europe and Middle East.

Consolidators For All Major Airlines

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ

Toll Free: (800) 679-1328

or (847) 677-2021

e-mail: aerotravel@gmail.com

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਜਲੰਧਰ : ਸੂਬੇ 'ਚ 15ਵੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਚੌਥਾ ਗੇੜ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 9 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਕ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਰੋਟੀ ਰੋਜ਼ੀ ਦੇ ਲਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਡੰਗ ਟਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 218 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 49 ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 22.48 ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਸ ਕਰੋੜਪਤੀ ਕਲੱਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਦਸ ਦੇ ਦਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 100 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੌਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 69.23 ਹੈ। 112 ਵਿਚੋਂ ਛੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ। ਇਸ ਕਰੋੜਪਤੀ ਕਲੱਬ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦੀ 60 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ 42 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੀ 35 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਜੈਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘਲਾ ਦੀ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀਪਕ ਜੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਵੀ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ

ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਵੀ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ 14 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੋਣਾਂ

ਮਾਨ ਅੱਠ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਪੰਜ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਪੰਜ ਕਰੋੜ,

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ 18 ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ

ਜਲੰਧਰ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰੇ ਕੁੱਲ 218 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 18 ਹੀ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ, ਜਦਕਿ 4 ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾਕਟਰੇਟ ਹਨ। ਅਨਪੜ੍ਹ ਉਮੀਦਵਾਰ 7 ਹਨ। ਸਿਰਫ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ 21 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ 25, ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ 43, ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ 27, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ 29, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ 7 ਹਨ। 27 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ ਪੰਜ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 13 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ, ਚਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, ਦੋ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ

34 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਵੀ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ 14 ਕਰੋੜ ਨੂੰ ਢੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਮ.ਐਲ. ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਮਰੇਡ ਤਰਸੇਮ ਜੋਧਾਂ ਵੀ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਦਸ ਕਰੋੜ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਦਿੱਤੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਦਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, ਦੋ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, ਦੋ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਦੋ ਡਾਕਟਰੇਟ ਅਤੇ ਇਕ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

112 ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। 16 ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ ਹਨ, 15 ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ, 24 ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, 12 ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ, ਅੱਠ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਤਿੰਨ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, 6 ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। 17 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇ 13 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੱਠਵੀਂ ਪਾਸ, ਦੋ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, ਚਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਤਿੰਨ

ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬੀ.ਕੇ.ਐਨ. ਛਿੱਬਰ ਚਾਰ ਕਰੋੜ, ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਠਾਕੁਰ ਸਤਾਰਾਂ ਕਰੋੜ, ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੋ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ, ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮਵਾਲੀਆ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ, ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੋ ਕਰੋੜ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦੋ ਕਰੋੜ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁੱਖ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 409 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 244 ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 59.66 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ

ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਦੋ ਡਾਕਟਰੇਟ ਹਨ। ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਅਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਦੋ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ।

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਮ.ਐਲ. ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ ਹੈ। ਲੋਕ ਜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 11 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ, ਦੋ ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਸ, ਤਿੰਨ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ, ਚਾਰ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ ਅਤੇ ਇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ, ਇਕ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦਾ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਹੈ।

10 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਰੋੜਪਤੀ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 100 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੇ 396 ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 165 ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 41.67 ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਨੇ 52 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 5.77 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨੇ 64 ਸੀਟਾਂ

'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 4.69 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬਸਪਾ ਨੇ 442 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 134 ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 30.32 ਬਣਦੀ ਹੈ। ਖੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੱਲ-ਅੱਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕਰੋੜਾਂ 'ਚ ਹੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਰ, ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਨ, ਗਹਿਣੇ, ਕਾਰਾਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਘਰ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਮੈਂਬਰ ਕਾਮਰੇਡ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪਰੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੱਖ ਪਰਦਾਪੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹੜੇ ਵਰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਾਦੂ ਚੱਲਿਆ

ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਆਨਰੇਰੀ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੂਰੂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਮੁੜ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਖੇਡੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੱਤੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹਟ ਕੇ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਮਨ ਬਣਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਸਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਕੁੱਲ 12 ਲੱਖ 13 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੋਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ 2 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਵੋਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੀ ਵੇਖੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ਼੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਉਪਰ ਜੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ ਇਕਤਰਫਾ ਨਹੀਂ ਭੁਗਤਿਆ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ 11 ਮਈ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫੇਰੀ ਦਾ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗਿਆ।

ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਰਨਜੀਤ

ਸਿੰਘ ਚੱਢਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਨਗੇ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਝੁਕਾਅ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਉਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੜੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਆਨਰੇਰੀ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸੂਰੂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਮੁੜ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਾਨੂੰ ਧੜੇਬੰਦੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋਰ

ਦੂਸਰਾ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ

ਦੇਣਾ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੀ ਚਰਚਾ ਹੈ।

ਚੈਂਬਰ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਸੀ.ਆਈ.ਆਈ. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਪਾਰੀ ਵਰਗ ਵੀ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਮਿਲ

ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ

ਫੇਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ, ਆ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ (ਸਿੰਧੂ) ਇਕ ਸਿੱਖ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਕੰਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ

ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪੱਗ ਦੀ ਜੋ ਸ਼ਾਨ ਡਾ.

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉੱਚੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ

ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਹੀ ਗਾਲਿਬ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣੇ ਰਹੇ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਲੁਧਿਆਣਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਕਾਲਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗਾਲਿਬ ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ

ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਾਲਿਬ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾਇਆ, ਪਰ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ

ਜਰਮਨ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਫਾਲਤੂ ਸਮਾਂ

ਬਰਲਿਨ : ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਫਾਲਤੂ ਸਮਾਂ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਜਰਮਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹਰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਛੇ ਘੰਟੇ 34 ਮਿੰਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੇ ਲੋਕ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਬਸ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਫਾਲਤੂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹਨ। 'ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਇਕੋਨਾਮਿਕ' ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 18 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਫ੍ਰਾਂਸ ਫਾਲਤੂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਘੰਟੇ 47 ਮਿੰਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਲ 36 ਫੀਸਦੀ ਸਮਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਰਫ 28 ਫੀਸਦੀ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗਾਲਿਬ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਧੇਰੇ ਬੁਣਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਚੋਂਧਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗਾਲਿਬ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਗਾਲਿਬ ਦੇ ਜੱਦੀ ਹਲਕੇ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਮੱਲੂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਹਰਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਧੇ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋਸ਼ ਭਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਆਗੂ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਖਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਆਲੀਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਲਾਲੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਤੇ ਹੋਰ ਹੇਠਲੇ ਆਗੂ ਇਥੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਜਥੇਬੰਦ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਭਖਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਗਰਾਉਂ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੈਣੀ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸਨ।

ਗਿੱਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਨਵਾਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹਾਲੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਹੀ ਨਵੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੀ ਚਲ ਰਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਨਿੱਠ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗਾਲਿਬ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੁੱਦੇ। ਸਿਰਫ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਢਾਈ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਸਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਗਾਬੜੀਆ, ਮੇਅਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਗਿਆਸਪੁਰਾ, ਸ੍ਰੀ ਗਾਲਿਬ ਦੀ ਜਿੱਤ ਲਈ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਧਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ

ਗੁਰਚਰਨ ਗਾਲਿਬ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਗੂ ਰਾਕੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਡਾਵਰ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬੀਰਮੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਲਾਪਰਾ, ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਮੇਸ਼ ਜੋਸ਼ੀ ਆਦਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਇਕੋ ਘਰਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਸਿੱਧੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 12,96,931 ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤ ਵੋਟਰ 610196 ਅਤੇ ਮਰਦ ਵੋਟਰ 686735 ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਆਖਰੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲਿਬ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਰਹੀ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਣਕ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਹਰਿਆਣਾ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਹਾੜੀ ਦੇ 2009-10 ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ 106 ਲੱਖ ਟਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦ 106.07 ਲੱਖ ਟਨ ਰਹੀ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 105.98 ਲੱਖ ਟਨ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ 2001-02 'ਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇਵਰਾਜ ਨੇ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ, "ਕਣਕ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਮਦ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਤੋਂ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਹੈ, ਕਣਕ ਦੀ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਹ 107 ਲੱਖ ਟਨ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਪਿਛਲੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਣਕ ਦੀ ਆਮਦ 105.83 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ, ਚਾਲੂ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦ 65 ਲੱਖ ਟਨ ਤਕ ਪੁੱਜ ਗਈ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2001-02 'ਚ ਇਹ 64.61 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ।

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਨੈਨੀਜ਼ ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁਧ ਡੂੰਘੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੱਸਿਆ

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਬਰੈਪਟਨ ਸਮਰਿੰਗਡੇਲ ਤੋਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਡਾਕਟਰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਰੂਬਰੂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰਾ ਵਾਦ ਉਸਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਸਾਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਉਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੜੇ ਨਿੱਘੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਦੇਖ ਭਾਲ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਹਮਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕ ਵੀ ਖੜਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਰੂਬੀ ਦੇ ਮਿਸੀਗਾਸਾ ਵਾਲੇ ਘਰ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਨੈਨੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਧੱਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਗੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ।

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਹਾਵਰਡ ਲੈਵੇਟ ਨਾਲ ਮੀਡੀਆ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਐਮ.ਪੀ. ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਹਿੰਮਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ, ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮੋਹਵੰਤੀ ਅਤੇ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਦੀ ਧੀ ਹਾਂ— ਜੋ ਖੁਦ ਇਕ ਇਮੀਗਰਾਂਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕਤਰਫਾ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣ ਲਈ ਰਤਾ ਇਕੱਲਤਾ ਅਤੇ ਉਹਲਾ ਬਖਸ਼ਣ। ਇਹ ਪ੍ਰੈਸ ਮਿਲਣੀ ਉਸ ਦੇ ਬਰੈਪਟਨ ਵਿਚਲੇ ਹਲਕਾ ਦਫਤਰ 'ਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੈਨੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਰੂਬੀ ਨੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ। ਆਉਂਦੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਉਹ ਅਟਾਵਾ ਵਿਚ ਹਾਊਸ ਦੇ ਐਥਿਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ

ਰੱਖੇਗੀ, ਜਿਥੇ ਕਬਿਤ ਧੱਕੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਨੈਨੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਂਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸਨ ਕੀਨੇ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਵਿਰੁਧ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਇਲਾਕੇ ਬਰੈਮਪਟਨ-ਸਪਰਿੰਗਡੇਲ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਫਿਲਪੀਨੀ ਨੌਕਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾਤਾ

ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ

ਵਰਤਾਅ ਕਰਨ, ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਤੇ ਪੈਸੇ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਲੈ ਲਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬੂਟ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਲੰਘੀ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਘਿਰ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਲਟੀਕਲਚਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਯੂਥ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਟਿਕ ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਤੂਫਾਨ ਖੜ੍ਹਾ

ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਉਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ ਨਾਂ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੈਨੀਜ਼ ਦਾ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤਰਵਿੰਦਰ ਢੱਲਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਿਟਿਕ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਈਕਲ ਇਗਨੈਟੀਅਫ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਸਤੀਫਾ ਇਕਦਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਐਮ.ਪੀ. ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ। ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਚ ਛਪੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਦੋ ਨੈਨੀਜ਼ ਮੈਗਡੇਲੀਨ ਗੋਰਡੋ ਅਤੇ ਰਿਚ ਹਾਈਲਨ ਟੌਕਸਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਰੂਬੀ ਢੱਲਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੈਨੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਜੋ ਨੈਨੀਜ਼ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।

Freeway Travel Inc

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ, ਖਰਾ ਸੌਦਾ, ਬਿਹਤਰ ਸਰਵਿਸ

Call Raju

Tel: 773-973-0200

Fax: 773-973-0557

2542 W Devon Ave. Chicago IL 60659

Desi Bazar

Now Proudly Serving You At Two Locations

916 E. Main Street #118,
Greenwood, IN, 46143
Tel: 317-888-2040
Fax: 317-888-2050

6663 W Washington St
Indianapolis, IN 46231
Tel: 317-247-7240
Fax: 317-247-7250

We specialize in all kind of Indian Groceries and Sweets

- FRESH VEGETABLES EVERY THURSDAY
- FRESH GOAT MEAT

10% off on all Gurudwara supplies
and Religious programs!!

We Are Open 7 Days a Week

ਖੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਸਟੋਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ

ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਬਾ Punjabi Dhaba

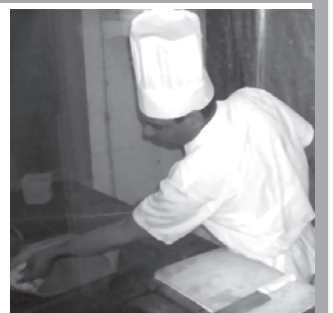
Fine Indian Cuisine
Restaurant & Banquet Hall

2525 W. Devon Ave., Chicago IL 60659

Lunch & Dinner Buffet

ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪਾਰਟੀ ਬੁਕ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦੇਵ ਜਾਂ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ

773-262-2080, 773-764-9392

ਅਸੀਂ ਨਾਨ ਅਤੇ ਤੰਦੂਰੀ
ਚਿਕਨ ਤੰਦੂਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ
ਤੁਹਾਡੇ ਟੇਬਲ ਤੇ
ਪਰੇਸਦੇ ਹਾਂ

ਸੀਚੇਵਾਲ ਦੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪਰੇ 'ਚ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ

ਸ਼ਾਹਕੋਟ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਸੀਚੇਵਾਲ 'ਚ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ 'ਚ ਘਿਰ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੱਤਾ 'ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ 'ਤੇ ਲੰਘੀ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਐਮ.ਐਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਗੰਦੇ ਤੇ ਜਹਿਰੀਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਰੁਖੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ ਜਿਥੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਗੋਲ ਮੋਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ, ਉਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਸੀ.ਡੀ. ਕੰਬੋਜ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਟੋਕਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਬੜਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਣ

ਲਈ ਬਣੇ 1974 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਛੇਤੀ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਰਾਲੀ, ਕਣਕ ਦੀ ਨਾੜ ਅਤੇ ਆਲੂਆਂ ਦੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਹਾੜ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਮਾਸਟਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਢੰਗ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਹਾੜ ਨੇ ਗੋਲ ਮੋਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਏ ਹਨ, ਕਰਕੇ ਹਟਾਂਗੇ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਏ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਿੰਗ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਪੈਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕੋਹਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕਰਨਲ ਸੀ.ਡੀ. ਕੰਬੋਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਣੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ

ਸਬੰਧੀ 1974 ਵਰਗੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਆਏ ਰੋਜ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੰਗਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਜਦੋਂ ਪੰਚਤੰਤਰ ਦੀ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਟੋਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਪਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਮੰਗਣ।

ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਪੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਇਕੱਲਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਗੋਂ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡਾ:ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤੇ ਹੋਰ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੀ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਮ.ਐਲ. (ਨਿਉ ਡੈਮੋਕਰੈਸੀ) ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੰਸ ਰਾਜ ਪੱਬਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਕੰਮ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕਦੇ ਵੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੜ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲੜਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।

ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ ਡਰੇਨ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ, ਚਿੱਟੀ ਵੇਈ, ਪਵਿੱਤਰ ਕਾਲੀ ਵੇਈ ਅਤੇ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਚੋਂ ਭਰੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ ਡਰੇਨ ਤੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਵਰਗਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਤਿਰਫੀ ਨਜ਼ਰ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ

***ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਸਤਾਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖ ਜੇ ਭਾਰਤ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਸਾਵਾਂਗੇ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ**

-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖੋ! ਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਇਸ ਬੰਦੇ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਮੀ ਫੈਜ਼ੀਆ ਦੀ ਹਾਲਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖ ਲਿਓ।

***ਹੱਸ ਹੱਸ ਕੇ ਲਏ ਫੇਰੇ ਤੇ ਡੋਲੀ ਵੇਲੇ ਮੁੱਕਰ ਗਈ**

-ਲਾੜੀ ਨੇ ਫੇਰਿਆਂ ਵੇਲੇ ਈ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤੋਟ ਕਾਰਨ ਲਾੜੇ ਦੇ ਕੰਬਦੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਵੇਖ ਲਏ ਹੋਣੇ ਆ...

***ਚਾਂਦ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਹੋਈ ਫਿਜ਼ਾ**

-ਫਿਜ਼ਾ-ਚਾਂਦ ਦੇ ਕਾਂਡ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਬੜੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰੇ ਵਿਚਾਰੀ ਨੇ, ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਾਲ ਗਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

***ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕੀ**

-ਲਟਕਦੀ ਤਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਵੀ ਐ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ '84 ਵਾਲਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਹੋ ਜਾਏ।

***ਕਿਹੜਾ ਜੰਮ ਪਿਆ ਸੂਰਮਾ ਜਿਹੜਾ ਜੱਟ ਦੀ ਬੜ੍ਹਕ ਨੂੰ ਰੋਕੇ**

-ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ.

***ਪਤੀ ਕੋਲੋਂ ਅਫੇਅਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣਾ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਨਹੀਂ।**

-ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਪਤੀ ਕੋਲੋਂ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਨਾ ਕਰਵਾ ਲਿਓ!

***ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ।**

-ਲਉ ਦੇਖ ਲਉ! ਇਸੇ ਹੀ ਖਬਰ ਨੂੰ ਮਸਾਲੇ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਮਾਂਜ ਲੈਣੇ ਆ।

ਕਾਮਰੇਡ ਵਿਮਲਾ ਡਾਂਗ ਸਵਰਗਵਾਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੂਬਾ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਮਿਊਨਿਸਟ, ਦੇਸ਼ਭਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਿਕਾ ਕਾਮਰੇਡ ਵਿਮਲਾ ਡਾਂਗ ਦਾ ਲੰਘੀ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 6.00 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਹ 85 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਕਾਮਰੇਡ ਸਤਪਾਲ ਡਾਂਗ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਚਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਸਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕਾਮਰੇਡ ਪ੍ਰਵੀਨ ਦੇਵੀ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਰਕਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਹੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਝੰਡਾ ਝੁਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਾਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਮਲਾ ਡਾਂਗ ਉਘੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀ ਇਸਤਰੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਰਵ ਉਚ ਉਸਰਈਆ ਸਨ।

ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਉਹ ਉਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ, ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕੌਂਸਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਸੂਬਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਆਪਣੀ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਸਦਕੇ ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਛੇਹਰਟਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਆਗੂ ਰਹੇ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਿੱਖ ਪੁਲਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਖ਼ਤਰੀ ਪੱਗਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਲੰਡਨ : ਇਥੋਂ ਦੀ ਨਵਸਥਾਪਤ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਦਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਪੱਗਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕੇ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਮਲਾ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੱਗ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈਲਮਟ ਨਾ ਪਹਿਨਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਣੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਪੱਗਾਂ ਲਈ ਬਖ਼ਤਰੀ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਉਪਰ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਮਲੇ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਾਰਜੈਂਟ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਪੱਗਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀ ਹਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਸਕਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲੇ ਅਸੀਂ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਣੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਜਿਥੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।” ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ

ਨਫ਼ਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਉਪਰੋਂ ਪਹਿਨੀ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਹੈਲਮਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਦਾ ਵਾਧੂ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੱਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਸੁਲਝਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ।

ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਪੱਗਾਂ ਬਾਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ‘ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬੇਫਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ।’ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਦਿਖ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਮੋਹਨ ਧਵਨ ਵਲੋਂ ਹਿੰਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਰਮੋਹਨ ਧਵਨ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਾਰਚਰ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸਰੀ, ਦੈਨਿਕ ਜਾਗਰਣ ਅਤੇ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਰੁਟੀਨ ਕਵਰੇਜ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਮੰਗੇ। ਹਰਮੋਹਨ ਧਵਨ ਨੂੰ ਰੁਟੀਨ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਡੀਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਕੰਡੇ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਤਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ। ਧਵਨ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਮੀਡੀਆ, ਖਾਸ ਕਰ ਪ੍ਰਿੰਟ

ਮੀਡੀਆ ਹਾਊਸਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨਾਂ ਹਿੰਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ

ਵਿਕ ਗਈਆਂ ਕਲਮਾਂ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪਲੀਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਕੋਈ ਬਹੁਤੇ ਵਿਚ ਵਿਕ ਗਿਆ ਤੇ ਕੋਈ ਬੋਤੇ ਵਿਚ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਹੋਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਉਡਣੇ ਸੱਪ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੈਸਾ ਚੀਜ਼ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਟਾਵਾਂ-ਟਾਵਾਂ ਹੀ ਬਚ ਸਕਦੇ। ਨੋਟ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹੀ ਚਾਹੇਗਾ ਕਿ ਵੱਗਦੀ ਗੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਧੋ ਲਏ ਜਾਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗੰਗਾ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ।

ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਮੰਗੇ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਰੁਟੀਨ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਮੰਗੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਾਗਰਣ ਨੇ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਸੀ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ ਦੇ ਜਰਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਦਿਨ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦਾ ਪੈਕੇਜ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਭਾਸਕਰ ਦੇ ਜਰਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਸਕਰ ਗਰੁੱਪ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਮ ਕੇ ਕਵਰੇਜ ਮਿਲੇ। ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਜਸਕਰਨ ਨੇ ਧਵਨ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੈਨਿਕ ਭਾਸਕਰ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਬਲੈਕ ਮੇਲ ਨਾ ਕਰਨ।

ਹਰਮੋਹਨ ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਵਰੇਜ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਬਸਪਾ ਵਰਕਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾੜਨ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਧਵਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਕਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਕੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੈ।

ਮਰਜੀਵੜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ

ਅੱਠਵਾਂ ਜਥਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ: ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਤਹਿਤ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਜਥੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ ਸਿੰਘ ਤੁਤਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਗਿਆਰਾਂ ਮਰਜੀਵੜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਬਾਣਾ ਚੌਕ ਨੇੜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਸ਼ਾਕ ਪਾ ਕੇ ਤੇ ਕਲਗੀ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਮੇ ਇੰਸਾਂ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਡੇਰਾ ਵਿਖੇ 2 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਕਿਵੇਂ ਲਾਭ ਉਠਾਈਏ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ

ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ

-ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੋਕਿੰਗ ਹੋਮ ਅਫ਼ੋਰਡੇਬਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਚੁਕੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟੀ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਘਟੀ। ਉਂਜ ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਕਾਲਮ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਣ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਾਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਿਐਲਟਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮੁਫਤ ਮਦਦ ਕਰਨ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮੈਨੂੰ 10-15 ਫੋਨ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚ ਫਸੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਚੱਕਵਿਊ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਰਿਐਲਟਰ ਜਾਂ ਲੋਨ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਤਵੱਕੋ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਜਨਸ ਕਰਨ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਵੀ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਿਛੇ ਨਾ ਹਟੀਏ ਤੇ ਇਸ ਖਾਤਰ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਦੀ ਤਵੱਕੋ ਵੀ ਨਾ ਰਖੀਏ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਟਾਈਮ ਅਸੀਂ ਮੁਫਤ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਦਸਵੰਧ ਹੀ ਗਿਣ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਮੰਗਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਠੱਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਪੱਕੀ ਤਾਕੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਬਣਾਏ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਘੱਟ-ਵੱਧ ਕਰ ਕਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਹਾਂ! ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਗੱਲ ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਕ ਲੋਨ ਅਫ਼ਸਰ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਕੀ ਹੈ ਹੋਮ ਅਫ਼ੋਰਡੇਬਲ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ?: ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 75 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਹਿਤ 30 ਤੋਂ 40 ਲੱਖ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅੰਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਸ਼ਤ ਬਰਾਬਰ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਖਾਤਰ ਸਾਫ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਲੈਂਡਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ?: ਜਿਹੜੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਜਾਣ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਵਧ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲੋਨ ਤੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪੇਅਮੈਂਟ ਲੇਟ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੇਅਮੈਂਟਾਂ ਵਕਤ ਸਿਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਸੋ ਕੋਈ ਭਾਜਤ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਆਪਣਾ ਟਾਈਮ ਲਾ ਕੇ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਪੇਅਮੈਂਟ ਮਿਸ ਕਰ ਚੁਕੇ ਜਾਂ ਰੋਕ ਹੀ ਚੁਕੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਜਣਾ ਇਹ ਆਖੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਅਮੈਂਟ ਰੋਕ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤ ਸਲਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਕੀਮ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁਢਲੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ

ਘਰ ਲਈ ਹੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਘਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਨ ਦੀ ਹੱਦ 729,750 ਡਾਲਰ ਹੈ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 55% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਔਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਤੁਹਾਡੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਸਦੇ ਖਰਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ (ਮੂਲ ਵਿਆਜ, ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਬੀਮੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਖਰਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰ ਦੀ ਪੇਅਮੈਂਟ, ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਮਾਸਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੇਅਮੈਂਟ (ਮੁਕੰਮਲ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ) ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਲੋਨ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮਾਰਟਗੇਜ਼) ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਘਰ ਦੇ ਬੀਮੇ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਕਿਸ਼ਤ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨ ਦੇ 31% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਬਣੇ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੁਲ ਆਮਦਨ 4500 ਡਾਲਰ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਕਾਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ (ਮੂਲ ਵਿਆਜ, ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਬੀਮਾ) 1395 ਡਾਲਰ (4500 ਦਾ 31%) ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਬਣੇ।

ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਹਾਡਾ ਲੋਨ ਹੈ=330,000
ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਆਜ=6.75%
ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਰਟਗੇਜ ਪੇਮੈਂਟ (ਤੀਹ ਸਾਲ)=2140.37

ਮਾਸਿਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟੈਕਸ=300
ਮਾਸਿਕ ਮਕਾਨ ਬੀਮਾ=80
ਕੁਲ ਕਿਸ਼ਤ=2520.37 ਡਾਲਰ
ਇਸ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਨਵੀਂ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪੇਮੈਂਟ 1395 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜੋ ਕਿ 380 ਡਾਲਰ ਹੈ, ਪੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਘੱਟ ਵਧ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਨ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ 1395 ਮਨਫੀ 380=1015 ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸ਼ਤ ਘੱਟ ਕਿਵੇਂ ਹੋਏਗੀ?: ਲੈਂਡਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਘਟਾ ਕੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2% ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮਿਆਦ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 40 ਸਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਪਰਲੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿਚ ਜੇ ਲੈਂਡਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਘਟਾ ਕੇ 2% ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਵਧਾ ਕੇ 40 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੰਨੇ ਦੀ ਪੇਮੈਂਟ ਸਿਰਫ 999.32 ਡਾਲਰ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁੱਲ ਕਿਸ਼ਤ (ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਪਾ ਕੇ) 1379.32 ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇਖੋ ਕਿਤੇ ਤੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪੇਮੈਂਟ 2520.37 ਡਾਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਪੇਮੈਂਟ ਘਟ ਕੇ 1379.32 ਡਾਲਰ ਹੈ। ਇੰਜ 1141.05 ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਚਤ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਤਰੀਕਾ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਬਣਾਉਣ ਦਾ।

ਇਥੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਦੱਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨ ਹੈ ਹੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਤਾਂ ਇਹ ਪਲਾਨ ਸਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਆਮਦਨ: ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਡਬਲਿਊ-2 ਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਕੁਲ ਆਮਦਨ ਵਰਤਣੀ ਹੈ।

ਸਵੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਆਮਦਨ: ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੇਖੀ ਜਾਏਗੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਲ ਆਮਦਨ ਵਿਚੋਂ ਬਿਜਨਸ ਦੇ ਖਰਚੇ ਕੱਢ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਡੈਪਰੀਸੇਸ਼ਨ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਜੋੜ ਤੁਹਾਡੀ ਗਰੋਸ ਆਮਦਨ ਮੰਨੀ ਜਾਏਗੀ। ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਸੀਂ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗਰੋਸ ਆਮਦਨ 1 ਲੱਖ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰ ਖਰਚੇ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਡੈਪਰੀਸੇਸ਼ਨ 6000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਪਾਈ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਲ ਆਮਦਨ 40,000 +6000=46,000 ਡਾਲਰ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ

3834 ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਿਹੜੀ ਆਮਦਨ ‘ਤੇ ਹੈਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗੀ: ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 10,000 ਡਾਲਰ ਹੈ ਤਾਂ ਮੋਡੀਫਾਈਡ ਪਲਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਤੁਸਾਂ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਲਈ 3100 ਡਾਲਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਉਪਰਲੀ ਮਿਸਾਲ ਵਾਂਗ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ (ਮੂਲ, ਵਿਆਜ, ਟੈਕਸ, ਬੀਮਾ) 2520.37 ਡਾਲਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪਲਾਨ ਅਧੀਨ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਮਦਨ: ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ 18000 ਅਤੇ ਮਾਸਿਕ ਆਮਦਨ 1500 ਹੈ ਤਾਂ 31% ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ਼ਤ ਸਿਰਫ 465 ਡਾਲਰ ਹੈ

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ
Ph: 209-918-6464
ahundal@c21mm.com

ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਵਗੇਰਾ 380 ਕੱਢ ਦਈਏ ਤਾਂ ਸਿਰਫ 85 ਡਾਲਰ ਬਚਣਗੇ। ਹੁਣ ਸੋਚੋ ਕਿ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਨ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਘਟਾ ਕੇ ਸਿਰਫ 85 ਡਾਲਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਲੋਨ ਫਾਈਲ ਲੈਂਡਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਸੀ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਲੋਨ ਅਫ਼ਸਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਮਦਨ ਖਰਚ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਵੋ। ਡਬਲਿਊ-2 ਵਿਚ ਤਾਂ ਜੋ ਆਮਦਨ ਹੈ ਸੋ ਹੀ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜੇ ਅਜੇ ਤੁਸੀਂ ਟੈਕਸ ਭਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਏ. ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਵੋ।

ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ: ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫਾਰਮੂਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਜਾਪੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਘਟੀ ਹੋਈ ਕਿਸ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੈਂਕ ਆਖੇਗੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਕਰਕੇ ਮਕਾਨ ਵੇਚ ਲਵੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਪੇਮੈਂਟ, ਟੈਕਸ, ਬੀਮਾ ਆਦਿ ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਖਰਚੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲੈਂਡਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਬਣਾਓ। ਆਪਣੇ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੇਮੈਂਟ (ਪੂਰਾ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ) ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ। ਇਥੇ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ:

ਦੋ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੇਮੈਂਟ=45 ਡਾਲਰ

ਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ=300 ਡਾਲਰ
ਕਾਰ ਦੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ=100 ਡਾਲਰ
ਫੋਨ=100 ਡਾਲਰ
ਗਰੋਸਰੀ=500 ਡਾਲਰ
ਗੈਸ, ਬਿਜਲੀ ਵਗੇਰਾ=200 ਡਾਲਰ
ਮੋਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ=300 ਡਾਲਰ
ਕੁਲ ਜੋੜ=15450 ਡਾਲਰ
ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਸਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ 2520.37 ਡਾਲਰ
ਹੋਰ ਖਰਚੇ=1545.00
ਕੁਲ ਖਰਚੇ=4065.37 ਡਾਲਰ
ਹੁਣ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਹੈ=4500 ਡਾਲਰ
ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਖਰਚੇ ਹਨ=4065.37 ਡਾਲਰ
ਜੋ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦਾ 90.34% ਬਣਦਾ ਹੈ।
ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੇਮੈਂਟ 1379.32 ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ ਹੋਵੇਗਾ=1379.32

+1545.00 (ਖਰਚੇ)= 2924.32

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਂਡਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਵੀਂ ਪੇਮੈਂਟ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਰਚੇ ਹੁਣ ਦੇ 4000 ਡਾਲਰ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਪੇਮੈਂਟ (1379.32) ਪਾ ਕੇ ਕੁੱਲ ਖਰਚਾ 5279 ਡਾਲਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਲੈਂਡਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਪਣਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਵੀਂ ਘਟੀ ਹੋਈ ਕਿਸ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੋਗੇ। ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫਾਰਮੂਲਾ। ਇਸ ਪਲਾਨ ਤਹਿਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਹੋ ਸਕੇਗੀ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਮੱਸਿਆ ਇਹੋ ਰਹੇਗੀ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਹੈ ਤੇ ਖਰਚੇ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ।

ਸਿਆਣੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਲਈ ਇਨਾਮ ਵੀ ਹਨ: ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਲੈਂਡਰ, ਬੈਂਕਾਂ, ਸਰਵਿਸ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਕਤ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸਮਝ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਮਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਕਿਸ਼ਤ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ 1000 ਡਾਲਰ ਘਟਾਏ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਮਲ 5 ਸਾਲ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੈਂਡਰ ਨੂੰ 1500 ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 500 ਡਾਲਰ ਮਿਲੇਗਾ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ: ਇਹ ਪਲਾਨ ਦੂਜੀ ਮਾਰਟਗੇਜ ‘ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਕਿੰਡ ਮਾਰਟਗੇਜ ਲੈਂਡਰ ਚਾਹਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰੋਰਕ ਜਾਂ ਇੰਨਸੈਟਿਵ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੈਂਡਰ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਰਟਗੇਜ ਉਪਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੌਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਇਕਇਟੀ ਉਪਰ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਵਰਤ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਲਾਨ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਇਹ ਪਲਾਨ ਹੈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ।

ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਟਰਾਇਲ: ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪਲਾਨ ਤੋਂ ਅਜੇ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਾਈ ਕਰਨ

ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਟਰਾਇਲ ਅਜਮਾਇਸ਼ੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੇਮੈਂਟ ਲਗਾਤਾਰ ਟਾਈਮ ਸਿਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਤੁਸੀਂ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ।

ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਤਾ: ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਫੀ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਲਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਲਈ ਗੈਰ ਮੁਨਾਫਾ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਏਜੰਸੀਆਂ (ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ) ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਡਾ ਲੈਂਡਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਆਖੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਹਿਚਕਚਾਹਟ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਾਈ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ: ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਲੋਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਮੋਡੀਫਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਸਰਵਿਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨਸੈਟਿਵ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ਼ਾਰਟ-ਸੇਲ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਣ। ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ 7 ਸਾਲ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਾਰਟ-ਸੇਲ 2-3 ਸਾਲ। ਇਸੇ ਲਈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਘਰ ਛੱਡਣਾ ਹੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਦੇ ਰਾਹ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਦੇ। ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਉਪਰ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਹ ਖਰਚਾ ਬੈਂਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਤੁਹਾਡਾ ਰੀਅਲ ਐਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤੀ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ: ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਲੋਨ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਜਾਂ ਲੋਨ ਹੀ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੇਰਵੇ ਆਉਂਦੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਾਰਟਗੇਜ ਰੇਟ: ਸਰਕਾਰ ਫੈਨੀ ਮੇਅ ਅਤੇ ਫਰੈਡੀ ਮੈਕ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਾਰ ਬਣਾ ਮਾਰਟਗੇਜ ਦੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਹੀ ਤਾਂ ਹੁਣ 30 ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਆਜ ਦਰ ਕੋਈ 4.875% ਦੇ ਲਾਗੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਘਰ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਫਾਇਨਾਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਰੇਟ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ।

LOANS! LOANS!! LOANS!!!

- ✓ Commercial loans- any size, anywhere!
- ✓ Residential Loans
- ✓ Purchase/Refinance
- ✓ Houses/Gas Stations/Franchises/Motels
- ✓ Grocery/Liquor Stores
- ✓ Churches

Rajesh Gupta
414-322-5722 Cell

ABC Mortgage

6617 W. Capitol Dr. Milwaukee, WI 53216

414-462-2222 (Ph.)

e-mail: gupta@abcmortgage.biz

www.abcmortgage.biz

414-462-2220 (Fax)

Visit us on the web: punjabtimesusa.com

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

SYAN VIDEO PRODUCTION, INC.

Professional HD Video & Digital Photo Production

Multiple Camera Shooting / Digital Still Photography
(with flush mount Album)

Live Video Display with Large Screens

DJ Service with Laser Lights

Call Toll Free : 1-888-RAJ- SYAN

(725-7926)

(With 14 years Experienced)

734-261-0936 / 734-890-1767

E-mail: raj@syanvideo.com

or visit at: www.syanvideo.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 16 ਮਈ, 2009

ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਏਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਕਰੇ- ਇਬਰਾਹਿਮ ਲਿੰਕਨ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਚੌਥਾ ਗੇੜ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ। ਸਮੁੱਚੇ ਨਤੀਜੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਉਭਾਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਤਕਰੀਬਨ 70 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 79 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਸ ਵਧਵੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੱਖਾ ਅਤੇ ਬੜਬੋਲਾ ਸ਼ਰੀਕਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਸ ਵਧਵੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਅੰਦਰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੱਚਾਈ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਹੋਈ ਵਧ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਝੋਕ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ ਤੱਕ ਢੋਈਆਂ ਵੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦੀਆਂ ਵੀ। ਉੱਜ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉੱਪਰ ਹੀ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੀ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 64 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਇਸ ਗੇੜ ਵਿਚ ਅੱਠ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 1315 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਫੀਸਦੀ 57 ਰਹੀ। ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ 25, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 7, ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ 10, ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ 3, ਪੰਜਾਬ 'ਚ 4, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 18 ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ 17 ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਭਰਵੀਂ ਵੋਟਿੰਗ ਕਾਰਨ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਰਹੀ ਵੋਟਿੰਗ ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵੋਟਿੰਗ ਰੁਝਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਜੋੜਾਂ ਤੋੜਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਜਿਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਜ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦਾਗ ਕੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਹਨ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗੇ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਧੱਬਾ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਇ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਉਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਈਵਾਲ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਜਨਸ਼ਕਤੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਮ ਵਿਲਾਸ ਪਾਸਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਦੂਰ ਖਿਸਕ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਨੇ ਵੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ.ਏ.ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਪਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਯਾਦਵ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣਗੇ, ਜਿਹੜਾ ਮਾਇਆਵਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਐਨ.ਡੀ.ਏ., ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਭਾਈਵਾਲ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ-ਵਾਅਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਉੱਜ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕ ਨਾਲ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਲੇ ਧਨ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਖੂਹ ਹੈ ਭਾਰਤ

-ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਕਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ, ਸਾਬਕਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸੁਭਾਸ਼ ਕਸ਼ਿਅਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਓਕੰਦ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇ। ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ-ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰ ਕੇ ਅਗਲੇਰੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਐਨ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਬੈਲਿਓਂ ਬਾਹਰ ਆ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਦੇਰ-ਸਵੇਰ। ਜੇ ਰਕਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ 2006 ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਜੋਂ ਮੋਹਰੀ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ 1456 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਰੂਸ 470 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ 390 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਯੂਕਰੇਨ 100 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ, ਚੀਨ 96 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਕਤਾਰ 'ਚ ਹੈ।

ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ

ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਇਹ ਪੈਸਾ ਭਾਰਤ ਦੇ 45 ਕਰੋੜ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ 45 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਇਆਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆ ਜਾਣਗੇ।

ਇਕੱਲੇ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕ ਯੂ.ਬੀ.ਐਸ. ਵਿਚ ਹੀ ਡੇਢ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ (ਪੰਦਰਾਂ ਖਰਬ ਡਾਲਰ) ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਰ-ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਜਨਤ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਚਾਰ ਦੇਸ਼ ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਫਿਲਪੀਨਜ਼, ਕੋਸਟਾਰਿਕਾ ਅਤੇ ਉਰੂਗੁਏ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਰ ਕਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਪਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਹਨ। ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਮਾਰੀਸ਼ਸ, ਸਾਈਪਰਸ ਹਨ, ਜੋ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਚ ਤੀਜੀ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕੱਦ ਦੇ ਲੀਡਰ, ਅਫ਼ਸਰ, ਵਪਾਰੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਲੈਕ ਮਨੀ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਤੱਥ ਦਿਲਚਸਪ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸਿੱਧਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਰਾਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਸਾ ਜਗਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਖਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਹ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰੁਪਈਆ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਫੈਦ ਧਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਰਿਪੋਰਟ 2008 ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਗਰੀਬ (28.6 ਕਰੋੜ) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ 'ਫੋਰਬਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਾਪਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਪਾਨ ਦੇ 24 ਅਰਬਪਤੀ ਤਾਂ ਮਹਿਜ਼ 64 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ 36 ਅਰਬਪਤੀ 191 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ਹਨ। ਵਰਲਡ ਵੈਲਥ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ 'ਚ 2003 'ਚ 61 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜਪਤੀ, 2004 'ਚ 69 ਹਜ਼ਾਰ, 2007 'ਚ 8 ਲੱਖ ਅਤੇ 2009 'ਚ 16 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ

ਹਨ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਨੇ 1991 ਤੋਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਧਨਾਢਾਂ, ਕਰ-ਚੋਰਾਂ, ਵੱਡੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ, ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ, ਧਨਾਢ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ, ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਲਾ ਧਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ, ਭਾਵ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਤੰਗੀ ਦੀ ਚੌਕੀ 'ਚ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਇਹ ਧਨ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਪਲਾ ਗਊ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ, ਬੁੜ੍ਹਾਂ-ਤੰਗੀਆਂ, ਘਾਟਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜੇ, ਮਕਾਨ, ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਸੜਕਾਂ, ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉੱਚੇ ਮਿਆਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਸ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਫਿੱਟ ਹੋਣ ਨਾਲ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ, ਜਿਹੜਾ ਕੇਵਲ 20 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲੱਖਾਂ 'ਚ ਖੇਡੇਗਾ, 39 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ, ਜਿਹੜੇ ਭੁੱਖੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ, ਪੇਟ ਭਰ ਕੇ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਸਕਣਗੇ। ਫਿਰ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਰ ਔਸਤਾਨ 22 ਹਜ਼ਾਰ

ਰੁਪਇਆਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿੱਛੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ, ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ., ਆਈ.ਏ. ਐਸ., ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ., ਆਈ.ਐਫ.ਐਸ. ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪੁੰਜੀ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ

ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਉਣਾ-ਧਮਕਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੁੰਜੀ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਉਹ ਸਫੈਦ ਧਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੈਕਸ ਛੋਟ, ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਝੰਜਟਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਆਦਿ ਉਪਾਅ ਕਾਰਗਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਅੰਕੜੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ (ਜੀ ਡੀ ਪੀ) ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਦਸ ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਘੱਟ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਟੈਕਸ 6.3 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਹਿਸਾਬ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਨ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਾ ਧਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਸੌਤੇ, ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਕਾਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਧਨ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ 'ਚ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਓਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਕਾਲਾ ਧਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਇਮਾਨਦਾਰਾਨਾ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਵੇਲੀ ਹੀ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਖੜੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਕਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਗੇ? ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲ ਤੁਰ ਹੀ ਪਈ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਆਪਣੇ ਬਲ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਵੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਧਨਾਢਾਂ, ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਅ ਬੇਪਰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜਨਤਾ ਦੀ ਖੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮੰਤਵ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਿਤਿਸ਼ 'ਤੇ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦੇ ਆਗੂ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਅੱਖ ਟਿਕਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨਾਲ ਹਨ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ

ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਆਰ.ਜੇ.ਡੀ. ਤੇ ਐਲ.ਜੇ.ਪੀ. ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੁੱਧਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨਾਲ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਡੋਰੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰੈਲੀ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਕਲਫ ਦੀ ਕਲਾ

ਮਾਡਰਨਇਜ਼ਮ ਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਵਾ' ਪੁੱਠੀ,
ਵਿਚ ਕਲੇਜੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ ਹੁੱਲ ਸਾਡੇ।
ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਤੋੜ ਕਾਨੂੰਨ-ਕਾਇਦੇ,
ਦੀਵੇ ਹੋਣੇ ਨੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਗੁੱਲ ਸਾਡੇ।
ਬੀਬੀ-ਭੈਣ ਜੀ ਕਹਿਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੱਦੇ,
ਭੁੱਲੇ ਵਿਸਰੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ।
ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਝੁਰੜੀਆਂ ਨੇ,
ਕਾਲੇ ਕੇਸ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਤੁੱਲ ਸਾਡੇ।
ਕਲਾ ਕਲਫ ਨੇ ਕੈਸੀ ਵਰਤਾਈ ਇਥੇ,
ਮਾਤਾ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਸ ਗਏ ਬੁੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ !

ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਉਚ ਸੱਤਾ 'ਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਾਲੇ ਬਰਕਰਾਰ

ਮੇਰੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਭੁੱਲ ਤਜਰਬਾ 1985 'ਚ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸੀ। ਇਸ ਆਯੋਜਨ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਰੂਸੀ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇਤਾ ਖਾਨ ਅਬਦੁੱਲ ਗੱਫਾਰ ਖਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਗਾਂਧੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਦਾ ਰੂਪ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਅਹਿੰਸਾਤਮਕ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪਠਾਨ ਨੇਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਅੱਜ ਵੀ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਠਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, “ਪਠਾਨੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਖੰਡਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਣਾਓ। ਯਾਦ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੋ।”

ਪਠਾਨਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸਮੇਂ ਉਹ 95 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੁਲਚੇਅਰ 'ਤੇ ਉਥੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ 41 ਸਾਲਾ ਗਾਂਧੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਖਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਖਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਜੀਵੰਤ ਆਦਰਸ਼ ਸਨ ਤਾਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਸ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਨ। ਇਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਮਿਸਟਰ ਕਲੀਨ’ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਭਾਸ਼ਣ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਆਸੀ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਇਹ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮਾਰੋਹ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਭੁੱਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸਿਆਸੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਖ਼ਰਾਬੀਆਂ ਕਿਉਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਲੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਲਾਚਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲ ਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਹਾਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਮੰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਉਸ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸੌਤੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਕਾਰਨ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨ ਸੰਗਠਨ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਆ ਗਏ ਹਾਂ।”

ਇਹ ਇਕ ਦੁਵਿਧਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਖੁਦ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਘਿਰ ਗਏ ਜਿਹੜਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਕੈਂਡਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲ ਸਰਗਰਮ ਸਨ। ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਸੱਤਾ ਦੇ ਦਲਾਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਹ ਦਲਾਲ ਸੀ ਇਕ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਟਾਲੀਅਨ ਏਜੰਟ ਓਟਾਵੀਓ ਕਵਾਤਰੋਚੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ

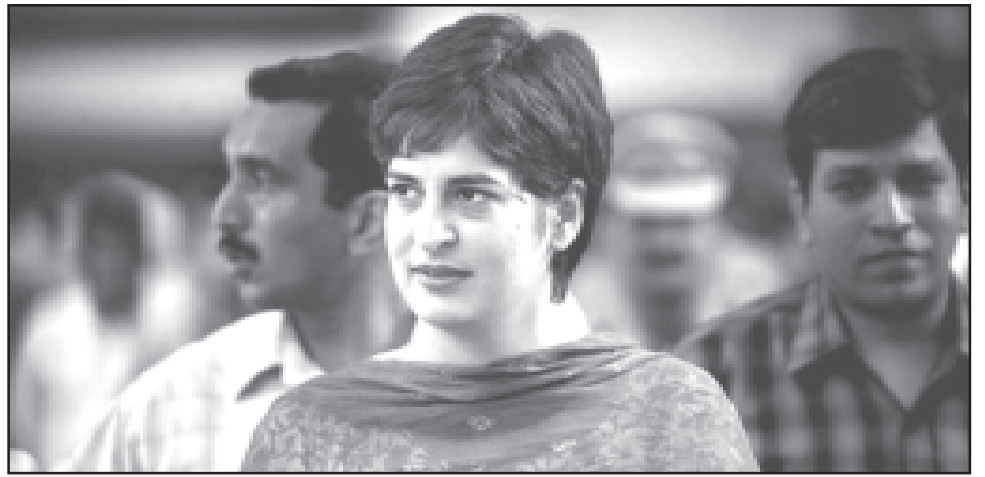
ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨੇੜਤਾ ਕਾਰਨ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹਿਮ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਕਈ ਰਾਜਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਇਟਾਲੀਅਨ ਵਪਾਰੀ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਕਾਫੀ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਬੋਫਰਜ਼ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਘਪਲੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਕੈਂਡਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਭੂਚਾਲ ਆਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿਸ ਜਨਤਾ ਨੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 1984 ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 400 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿਤਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ 1989 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਾਇਆ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਉੱਚੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਉਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹੀ ਗੱਲ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਉਸ ਇਟਾਲੀਅਨ ਏਜੰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਫਰਜ਼ ਘਪਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ 22 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅੱਜ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਛਪੀ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਇੰਟਰਪੋਲ ਤੋਂ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਮੋਸਟ ਵਾਂਟੇਡ’ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਰੈਡ ਕਾਰਨਰ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। (ਉਹ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਅਜੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੈ।)

ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 1993 ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਦੌੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ 1999 ਵਿਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, “ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬੋਫਰਜ਼ ਸੌਦੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ

ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।” ਉਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਈ ਕਿ ਚਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਤਿੰਨ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ) ਨੇ ਬੋਫਰਜ਼ ਘਪਲੇ ਵਿਚ ਕਵਾਤਰੋਚੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਗਏ

ਹਨ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਬੋਫਰਜ਼ ਦੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁੜ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਗਲਤ ਹਨ। ਬੋਫਰਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਘੋੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵ. ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਕਹੇ ਗਏ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - “ਆਖਿਰ ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਸਥਿਤੀ ਕਿਉਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ?”

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ

ਸਾਲ 1999 ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾ ਰਹੇ ਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ‘ਅਸਲੀ’ ਰਾਜਨੇਤਾ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਉਦੋਂ ਵੀ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸੁਭਾਵਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਸਮਈ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ

ਰਾਜਦੀਪ ਸਰਦੇਸਾਈ

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਅਮੇਨੀ ਦੇ ਤੁਫਾਨੀ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਗੁਡ ਲੁਕਿੰਗ, ਜਵਾਨ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਟਨ ਸਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਰਗੀ ਖਾਸ ਝਲਕ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਹ ਕੈਮਰੇ ‘ਤੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਹਿਜ ਸੀ।

ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਉਸੇ ਮਨਮੋਹਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਦਾ ਬਹਾਰ ਮੁਸਕਾਨ ਤੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। 1999 ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਲਈ ਅਮੇਨੀ ਤੇ ਰਾਏਬਰੇਲੀ ਦਾ ਦੁਹਰਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਸੋਨੀਆ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੂਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਿਸ ਅਟੱਟ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਮਾਣ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਗਾਂਧੀ, ਵਰੁਣ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਟੋਰੀਆਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋ ਟੁਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਸਵਾਲ ‘ਤੇ ਸਹਿਜ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦੀਵਾਨਗੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦੋਸ਼-ਦਰਸ਼ੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਖੂਬੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵਿਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਾਤਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਇਕ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਹ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ ਰਹੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੌਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਅਮੇਨੀ-ਰਾਇਬਰੇਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਰਿਵ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਭੱਜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਖ਼ਤ ਨਜ਼ਰ ਆਏਗੀ। ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਹਾਵ-ਭਾਵ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਵੀ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀਆਂ। ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅੱਜ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟੇ ਖੇਤਰ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। 1999 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ 10 ਸੀਟਾਂ ਜੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ 15 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜੀਆਂ ਘੱਟ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ। 2004 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਮਹਿਜ਼ ਨੌਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ 12 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਆਈਆਂ। 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ 22 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ। ਦੁਰਭਾਗਪੂਰਣ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ 2009 ਵਿਚ

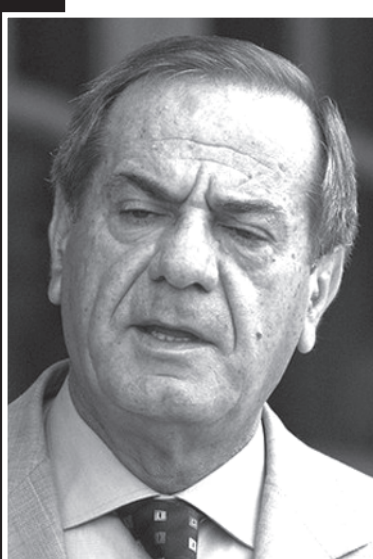
ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਇਥੇ ਮੁਲਾਇਮ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ‘ਬੀ’ ਟੀਮ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਹਸਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਜਾਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਜਗਾਉਂਦਾ। ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ, ਬੇਨੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਸਲੀਮ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਜਿਹੇ ਸਥਾ ਦੇ ਬਾਗੀ ਨੇਤਾ ਹਨ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਤੋਂ ਰਾਜਨੇਤਾ ਬਣੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜ਼ਹਰੂਦੀਨ ਜਿਹੇ ‘ਬਾਹਰੀ’ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ। ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਸਾਬ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਠ ਦੱਸ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ 80 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੱਬੇ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਰੁਵੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ 1996 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਨਰਸਿਮਾ ਰਾਓ ਦਾ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਤਮਘਾਤੀ ਕਦਮ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਕ ਉਭਰਦੀ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਤੀ ਤੇ ਸਾਪ੍ਰਦਾਇਕ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾਵਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਨ ਫੂਕਣ ਦੀ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

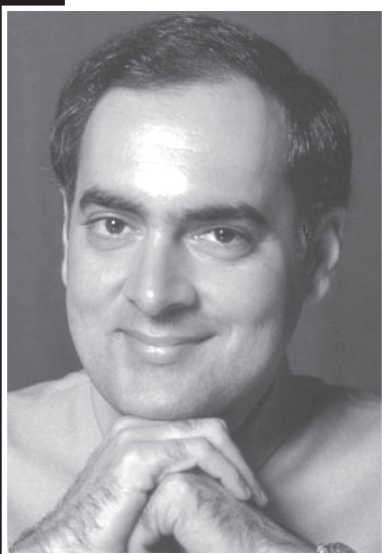
ਸਾਲ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਨੂੰ ਆਪਣੀ ‘ਕਰਮਭੂਮੀ’ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਈ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਹ ਜੋਸ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਜਿੱਤ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਾਹੁਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਨੋ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ ‘ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ ਬੁੰਦੇਲਖੰਡ ਦੇ ਦਲਿਤ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਅਨੂਠੇ ਬਹੁ-ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਦੌਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਦਲਿਤਾਂ ‘ਤੇ ਮਜਬੂਤ ਪਕੜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਢੰਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਦੁੱਭਰ ਕੰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਕਿ 2007 ਵਿਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਦਲਿਤ-ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਗਠਜੋੜ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਲਦੇ ਸਮੀਕਰਣਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਗੋਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਫਾਇਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪੂਨਰਜੀਵਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ ਨੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਜਨਰਲ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਜਿਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਟੀਮ ਦੀ ਹਾਲਤ ਆਈ.ਪੀ. ਐਲ. ਦੀ ਕਲਕੱਤਾ ਨਾਈਟਰਾਈਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਕ ਗੰਭੀਰ, ਕਰਮਠ ਰਾਜਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੂਬੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਦੁਲਾਰਾ ਬਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੱਚੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ‘ਰਾਸ਼ਟਰੀ’ ਨੇਤਾ ਬਣਨ ਲਈ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰੇਲੂ ਮੈਦਾਨ, ਜੋ ਅਮੇਨੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਤੱਕ ਵੀ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵਿਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਡੱਟਿਆ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਪਰਿਵਾਰ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੂਗਲ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ।

ਕਵਾਤਰੋਚੀ

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ

ਬੁੱਝੋ ਭਲਾ! ਇਹ ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ ਕੌਣ ਹੋਇਆ?

‘ਲੇਖਕ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੂਬ ਪੜ੍ਹੋ।’ ਵੇਰ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਉਕਤ ਕਥਨ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਪੇਂਡੂ ਮਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੜ ਬੰਨ੍ਹੀ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਵਾਹ ਲਗਦੀ, ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕੁਝ ਪਲ ਫੁਰਸਤ ਦੇ ਸਨ। ਟੇਬਲ ‘ਤੇ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬੇ-ਤਰਤੀਬੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਾਈਟਲ-ਪੇਜ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਕਰਕੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਸੈੱਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹੀ, ਸਾਹਮਣੇ ਸਫੇ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਘੁੰਮਦੀ ਘੁੰਮਦੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਿਅਰ ਉੱਤੇ ਜਾ ਟਿਕੀ-

ਇਹਦਾ ‘ਕੱਲਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਵੇਖੋ,
ਮੂੰਹ ਅੰਦਰਲੇ ਦੰਦ ਵੀ ਦੇਖੋ।
ਮੀਸਣੀਆਂ ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਓਹਲੇ,
ਜੇ ਜੋ ਚਾੜ੍ਹੇ ਚੰਦ ਵੀ ਦੇਖੋ।

ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਇਹ ਸ਼ਿਅਰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਸਾਰ, ਕਮਾਨੋਂ ਛੁਟੇ ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਪਰਿੰਟ ਤੇ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ, ਰੋਜ਼ ਦੀ ਰੋਜ਼

ਪਿਆ।

‘ਅਹਿ ਤਾਂ ਯਾਰ ਇਉਂ ਲੱਗਦੈ, ਜਿਵੇਂ ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ (ਕਵੀ) ਨੇ ਇਹ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਸਤਰਾਂ, ਸਾਡੇ ਮਾਣਯੋਗ ‘ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ’ ਦੀ ‘ਸ਼ਾਨ’ ਵਿਚ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਣ?’

ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਉਸਲ ਵੱਟੇ ਲੈਂਦੀ ਇਹ ਪੰਕਤੀ ਮੇਰੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਕਲਦੀ, ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੇ ਸੁਣ ਲਈ। ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਸਾਂ ਖੂਬ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਕਤ ਸ਼ਿਅਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨ ਦੇ ਚਿਤ੍ਰ-ਪਟ ‘ਤੇ ਉੱਘੜ ਆਈ ‘ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ’ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੇ, ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਇੰਜਣ ਹੋਰ ਹੀ ਲੀਹ ਉੱਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਫੁਰਨਾ ਫੁਰਿਆ, ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਸੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ? ਇਸ ਸੋਚ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਫੁਰਨਾ ਹੋਰ ਫੁੱਟ ਪਿਆ- ‘ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਅਹਿ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਿਰਤ, ਖਾਸੀਅਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਚੁਣ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ?’ ਜਚ ਗਈ ਗੱਲ! ਉੱਘੇ ਕਵੀਆਂ ਮਾਣਯੋਗ ਗੁਰਭਜਨ

ਗਿੱਲ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਨੂੰ, ਈਸਰ ਸਿੰਘ ‘ਮੋਮਿਨ’, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ‘ਬੈਂਸ’ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਵੇਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਉਲਫਤ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਰੌਸ਼ਨ, ਟੀ.ਐਨ. ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋ. ਪਦਮ ਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਚੀ।

ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁੱਭ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਸ਼ਿਅਰ, ਮੇਰੇ ਸਫਿਆ ‘ਤੇ ਗੁਣ ਗਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸੌਂਤੀਵਾਨ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਰੋਚਿਕਤਾ

ਆ ਰਹੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮਚਿਆਂ-ਕੜਫੀਆਂ ਦੀ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਉਕਤ ਸ਼ਿਅਰ ਨਾਲ ਜਾ ਟਕਰਾਈ।... ‘ਇਹਦਾ ‘ਕੱਲਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਦੇਖੋ।’ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਲਾਈਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਧ- ‘ਮੀਸਣੀਆਂ ਮੁਸਕਾਨਾਂ ਓਹਲੇ।’ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਿਸਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਮਨ-ਮਸਤਿਕ ਵਿਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ‘ਘਾਗ ਸਿਆਸਤਦਾਨ’ ਦਾ ਮੀਸਣੇ ਹਾਸੇ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ

ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇਕ ਇਕ ਸ਼ਿਅਰ ਗੂੰਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਟੋਟੇ ਅਤੇ ਦੋ-ਸਤਰੀਏ ਸ਼ਿਅਰ ਦਾ ਅੰਤਰੀਵ-ਭਾਵ, ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ‘ਇਕੋ ਵੇਲ ਦੇ ਚੁੰਏ’ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਗਲੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸਾਰਾ ਮਸੌਦਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਿਆਂ,

ਜਿਹੜਾ ‘ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ’ ਮੈਂ ਚਿਤਵਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ‘ਅਸਲ ਨਾਂ’ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਥੋੜਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ! ਪਾਠਕ ਜੀਉ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਚਿਤਰ-ਵੇਰਵਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਜਾਉ, ਲੁਫ ਉਠਾਉਂਦੇ ਜਾਉ ਅਤੇ ਸੋਚਦੇ ਜਾਉ-ਪਰ ਪੜ੍ਹਿਉ ਅਖੀਰ ਤੱਕ। ਲਉ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜੀ-

“ਪਖੰਡੀ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲਾਰੇ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਕਰਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਦੇ ‘ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।”

* ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਈਏ, ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਈਏ ਪੂਰੇ। ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਲਈ ਤਰਲੇ ਕਰੀਏ, ਜਿੱਤ ਕੇ ਮੁੱਕਰ ਜਾਈਏ! “ਭੈੜਾ ਆਦਮੀ ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਭੈੜਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ‘ਸਿੱਤ’ ਬਣ ਕੇ ਦਿਖਾਵੇ।”

* ਘੁੰਗੀ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੇ, ਨੀਯਤ ਉਕਾਬ ਰੱਖ! ਸਿਆਸਤ ਇਹੋ ਹੈ ਸੱਚ ‘ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਨਿਕਾਬ ਰੱਖ!! “ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਅਸਲ ਰਾਜਨੀਤਿਗ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਖੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ, ਪਰ ਪੱਲੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੁਝ ਨਾ ਪੈਣ ਦੇਵੇ।”

* ਸਾਧਾਂ ਵਾਂਗੂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੀਏ, ਚੋਰਾਂ ਵਾਂਗੂ ਚਾਲਾਂ। ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਿਰ ਖਾਈਏ! “ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਭੈਅ-ਭੀਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪ ਇਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਨਾ ਹੋਈਏ।”

* ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਰਹਤੇ ਲੁਟਾ ਚਮਨ ਬਾਗ ਬਾਂ, ਕੈਸੇ ਮਾਨੂੰ ਕਿ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਾ ਬਾ? “ਕਈ ਲੋਕੀ ਗੱਲਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਕਿਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।”

* ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ, ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣ ਵੀ ਗਾਈ ਜਾਹ। ਮੋਮਨ ਕੀ ਤੇ ਕਾਫਰ ਕੀ, ਸਭ ਨੂੰ ਰਗੜੇ ਲਾਈ ਜਾਹ! “ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੱਜਾ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਨਾ ਹੋਣ, ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਸੋਹਣੇ ਹੋਣ।”

* ਇਕ ਨਾ ਸੁਣੀਏ ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੱਲ, ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਈਏ। ਲੀਡਰ ਬਣਕੇ ‘ਲੀਡਰ’ ਵਾਂਗੂ, ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁੜ ਖਾਈਏ। “ਕੁਝ ਲੋਕ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਮਰੱਥ, ਪਰ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬਲਵਾਨ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।”

* ਉਹ ਬਣਿਆ ਬਾਗ ਦਾ ਰਾਖਾ, ਜਿੰਦੂ ਹੱਥਾਂ ‘ਚ ਆਰੀ ਹੈ। ਮਸੀਹਾ ਉਹ ਹੈ ਅੱਜ ਸਾਡਾ, ਜਿੰਦੂ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਟਾਰੀ ਹੈ। “ਬੇਈਮਾਨ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਵੀ ਮਾਰੂ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਕੁਸ਼, ਧਨੁੱਖ, ਸੱਪ ਤੇ ਬਿੱਲੀ ਝੁਕ ਕੇ ਹੀ ਮਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।”

* ਵੇਂ ਖੁਸ਼-ਗੁਫਤਾਰ ਹੈ, ਬੇ-ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਉਸਕੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਭੀ ਕਾਟਤਾ ਹੈ, ਦੋਸਤੀ ਕਾ ਦਮ ਭੀ ਭਰਤਾ ਹੈ।

“ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਿਰ-ਖਪਾਈ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਭ ਬੋਝਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ-ਉਹ ਵੀ ਕੇਵਲ ਮੋਹਰੀ ਚੌਧਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ।”

* ਜਾਂਵੀ ਭਾਵੇਂ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਿਰਵੇ, ਤੂੰ ਫੜ ਫੜ ਜੇਬੀਂ ਪਾਈ ਜਾਹ। ਆਪਣਾ ਉੱਲੂ ਸਿੱਧਾ ਰੱਖ, ਜਜ਼ਮਾਨਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਈ ਜਾਹ। “ਸਭਿਅਤਾ, ਉਦੋਂ ਖਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਕਦੀ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।”

* ਜਿਨ ਪੱਥਰੋਂ ਕੇ ਹਮਨੇ ਅਤਾ ਕੀ ਬੀਂ ਧੜਕਨੇ, ਉਨ ਕੇ ਜੁਬਾਂ ਮਿਲੀ, ਤੋਂ ਹਮੀ ਪਰ ਬਰਸ ਪੜੇ! “ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ।”

* ਤਿਲਕ ਲਗਾਉ, ਜਨੇਊ ਪੁਆਉ ਬੇ ਸ਼ੱਕ, ਮੇਰੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਮੁਕਟ ਸਜਾਉ ਬਾਬਾ। ਦੇਖ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਅਉਗੁਣਾਂ ਨੂੰ, ਐਸਾ ਅੱਖਾਂ ‘ਚ ਸੁਰਮਾ ਪਾਉ ਬਾਬਾ। “ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਹੈ ਮਗਰ ਅੰਦਰੋਂ ਮੈਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਚਾਬੀ ਨਾਲ ਹੀ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਹੈ।

* ਦੋਧੇ ਬਸਤਰ ਉੱਜਲੇ ਚਿਹਰੇ, ਬਗਲੇ ਵਾਂਗ ਅਡੋਲ ਖੜੇ। ਵੇਖ ਪਛਾਣ ਲਈ ਤੂੰ ਆਪੇ, ਨਕਲੀ ਮੂੰਹ ‘ਗੁਰਮੁਖ’ ਦੇ! “ਕੁਝ ਚਿਰ ਲਈ ‘ਕੁਝ ਲੋਕ’ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

* ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਅਰਥ ਦੇਵਾਂ ਹੁਣ? ਮਖੌਟੇ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਜਿਹਨ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ! “ਜੋ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?”

* ਭਟਕੇ ਰਹਿਬਰ, ਭਟਕਿਆਂ ਦੇ ਦਰ ਭਰਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ, ਭੋਲੀ ਜਨਤਾ, ਐਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਭਾਲੇ ਰਹਿਬਰੀਆਂ? “ਜੋ ਹਕੂਮਤ, ਖਿਆਲ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਲੂ ਨਹੀਂ, ਅੱਜ ਹੀ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਦਿਉ!”

* ਅੱਜ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ

ਲਿਖਤਮ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਕੁਸਕਣੋਂ ਵੀ ਜ਼ਰਕ ਰਹੇ, ਉਂਜ ਦੰਭੀ ਗਾਈ ਜਾਂਦੇ ਕੌਮ ਦਾ ਉਭਾਰ ਪਹਿਲਾਂ! “ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਦੇ ਵਪਾਰ, ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

* ਸੱਚੇ ਨੂੰ ਕਰੇ ਝੂਠਾ, ਝੂਠੇ ਨੂੰ ਕਰੇ ਸੱਚਾ ਹਰ ਖਬਰੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਇਹ ਮੁਹਾਰਤ ਹੈ! “ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਆਦਮੀ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ‘ਬੇ-ਸ਼ਰਮ’ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।”

* ਨੂਰ ਨਾਨਕਾ! ਲਿਖੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਚੋਣ-ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ, ਤੇਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ, ਹਾਕਮ ਵੱਢੀ ਖੋਰ! “ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਫੈਲੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਚੰਗਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਵੀ ਹੋਵੇ।”

* ਐਵੇਂ ਕਾਹਨੂੰ ਨੀਰ ਵਿਰੋਲੇ, ਕੁਝ ਵੀ ਆਉਣਾ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ‘ਮੱਖਣ’ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਏ, ਇਹ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਝੱਗਾਂ ਨੇ। “ਜਿਵੇਂ ਮਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਲੋਭ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਵੇਂ ਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾ ਕੇ ਠਗ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

* ਸਿਪਾਹੀ ਮੋਰਚੇ ਸੇ ਉਮਰ ਭਰ ਪੀਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਤਾ। ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਜੁਬਾਂ ਦੇਕਰ ਬਾ-ਅਸਾਨੀ ਪਲਟਤਾ ਹੈ। “ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਤਨੇ ਚਲਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬਾਰੇ ਖਿਆਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

* ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਬਗਲੇ, ਬਗਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੇ ਅਸਾਡੇ ਰਾਹਨੁਮਾਇ ਬਈ, ਸਾਨੂੰ ਉੱਲੂ ਨਾ ਬਣਾਵੋ! “ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਦੁੱਖ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਬਹਿੰਦਾ ਹੈ।”

* ਸ਼ੋਹਰਤ ਕੀ ਬੁਲੰਦੀ ਭੀ, ਪਲ ਭਰ ਕਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ਾਖ ਪੇ ਬੈਠੇ ਹੋ, ਵੇਹ ਟੁਟ ਭੀ ਸਕਤੀ ਹੈ!

ਲਉ ਜੀ ਕਦਰਦਾਨੋ, ਮਿਹਰਬਾਨੋ, ਮੇਰੀ ਚੰਗੇਰ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸੁਭ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਗਏ ਨੇ ਮੁੱਕ। ਬਰਸਾਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਮੁੱਕਣ ਬਾਅਦ ਸਾਫ ਨੀਲੇ ਅਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਚਿੱਟੇ, ਮਟ ਮੈਲੇ ਤੇ ਜੰਗਲੇ ਜਿਹੇ ਬੱਦਲ ਉਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੇਂਡੂ ਨਿਆਣੇ ਉਡਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ-ਮਿਟਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਾਉਂਦੇ- ‘ਔਹ ਦੇਖੋ ਘੋੜਾ ਬਣਿਆ’- ‘ਉਹ ਦੇਖੋ ਹਾਥੀ ਬਣਿਆ’ ਜਾਂ ‘ਔਹ ਦੇਖੋ ਚਿੱਟੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲਾ ਬਾਬਾ!’ ਦੀ ਡੰਡ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ- ‘ਇਹ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਬੱਦਲ ਉਡਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਪਾਣੀ ਮੁੱਕ ਚੁੱਕਾ ਐ।’ ਬੱਦਲ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ‘ਚ ‘ਬਾਦਲ’ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ! ਦੇਖਿਉ ਤਾਂ ਜ਼ਰਾ ‘ਬੱਦਲ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਤਰਜਮਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਬੁਝਾਰਤ ਦਾ ਉੱਤਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਗਿਆ?...ਜੀ ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ...ਏਹੀ ਤਾਂ ਹਨ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ‘ਫਲਾਣਾ ਸਿੰਘ।’

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਕ ਖ਼ਤ

ਆਪਣਾ ਸੋਹਣਾ ਦੇਸ਼ ਸੱਜਣਾ ਵੇਖ ਜ਼ਰਾ ਤੂੰ ਆ ਕੇ ਅੱਜ ਪਖੰਡੀ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਖੇ ਕਿੰਜ ਬੈਠੇ ਨੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਕੇ।

ਕਿਧਰੇ ਡੇਰਾ, ਸਤਿਸੰਗ ਕਿਧਰੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਠਾਠ ਬਣਾਇਆ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਲੁਕਾਈ ਤਾਈਂ ਕਿੰਜ ਪਿਛੇ ਹੈ ਲਾਇਆ।

ਨਾਲ ਪਖੰਡਾਂ ਦੇਹੀਂ ਹੱਥੀਂ ਏਹ ਦੁਨੀਆਂ ਲੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਚੰਗਾ ਖਾਵਣ ਮੰਦਾ ਬੋਲਣ ਭਉ ਨ ਰੱਬ ਦਾ ਖਾਂਦੇ।

ਧਨ ਤੇ ਇੰਜਤ ਲੁਟੀ ਜਾਵਣ ਮੌਜਾਂ ਨੇ ਸਭ ਕਰਦੇ। ਹਾਕਮ ਅਫਸਰ, ਵਿਚ ਮੁਠੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਡਰਦੇ।

ਕਾਵਿ-ਮੰਚ

ਲੀਡਰ ਸਾਰੇ ਵੋਟਾਂ ਖਾਤਰ ਸਭ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਣ ਬਾਬੇ ਅੱਗੇ ਸਭ ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾਉਂਦੇ।

ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਬਿਆਂ ਰਲ ਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਚਲਾਏ। ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚੇ ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਪੁੱਠੇ ਕੰਮੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਏ।

ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਅਰਾਮ ਵਾਸਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ। ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਚੌਢੀ ਘੰਟੇ ਜਦ ਮਰਜ਼ੀ ਕੋਈ ਆਵੇ।

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਾਬ ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਐਸਾ ਧੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਲਾਇਆ। ਸੋਫੀ ਕੋਈ ਰਹਿਣ ਨ ਦਿੱਤਾ,

ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੀ ਲਾਂਬੂ ਲਾਇਆ।

ਰੱਖੇ ਪਾਲ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਠਾ ਕੇ। ਖਬਰ ਪਹੁੰਚਦੀ ਕਰਦੇ ਸਾਰੀ, ਬੁਰਕੀ ਖਾਵਣ ਪੂਛ ਹਿਲਾਕੇ।

‘ਬੇਦੀ’ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਜ ਗਈ ਸਰਾਪੀ ਜਾਪੇ। ਸਰਮ ਧਰਮ ਨ ਦਿਸਣ ਦੋਨੋਂ ਕਿਸੇ ਬੈਠੇ ਨੇ ਛੁਪ ਛੁਪਾ ਕੇ।
-ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ

ਦੇ ਗੁਜ਼ਲਾਂ

ਪਿਆਰ ਵੰਡਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਹੁਕਮ ਇਹ ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ‘ਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਨਫਰਤ ਤੇ ਈਰਖਾ ਲਈ,

ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਹੀ ਪਿਆਰ ਦਾ ਹੈ। ਛਲ ਕਪਟ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਡੋਬ ਦਿੰਦਾ, ਹੱਕ ਸੱਚ ਦਾ ਵਣਜ ਹੀ ਤਾਰਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਖਸ਼ਦਾ ਉਸ ਤਾਈਂ, ਧੜ ਤੋਂ ਸੀਸ ਇਹ ਜਿਹਦਾ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ। ਗਲੇ ਕੱਟਣਾ ਕਰਮ ਹੈ ਕਾਫਿਰਾਂ ਦਾ, ਕੰਮ ਮੋਮਨਾ ਦਾ ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ‘ਇਹ’ ਕੁਰਬਾਨ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਾਰਦਾ ਹੈ।

ਖੁਦ ਵੀ ਜੀਓ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੀਉਣ ਦੇਵੇ, ਰਲ ਕੇ ਰਹੋ ਤੇ ਪਿਆਰ ਵਧਾਓ ਵੀਰੋ। ਨਫਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਚਿਰ ਹੋਇਆ, ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਪਿਆਰ ਵੀ ਪਾਓ ਵੀਰੋ। ਛੱਡੋ ਰਾਗ ਅਲਪਣਾ ਈਰਖਾ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਦਾ, ਨਗਮੇ ਪ੍ਰੀਤ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵੀ ਗਾਓ ਵੀਰੋ। ਦਿਲ ਦਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਹੋਣੇ ਐਵੇਂ ਪਾਣੀ ‘ਤੇ ਲੀਕਾਂ ਨਾ ਪਾਓ ਵੀਰੋ।
-ਮਾਸਟਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ

ਸਾਊਥਬੈਂਡ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਦੀਵਾਨ ਸ਼ੁਰੂ

ਸਾਊਥਬੈਂਡ, ਇੰਡੀਆਨਾ: ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਸਾਊਥਬੈਂਡ-ਮਿਸ਼ਵਾਕਾ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਪਾਸੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨਾ, ਮਿਸ਼ਵਾਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਇਸ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਐਤਵਾਰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਖੇ ਗਏ ਅਖੰਡਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਭਾਈ ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕਿੰਟੂ) ਬਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਅਜੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਵਗੈਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜਲਦ ਹੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਗੁਰੂ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਬੇਪਨਾਹ ਹੈ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਈ ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ ਪਾਸੋਂ ਫੋਨ:574-320-3242 ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਿਊਸਟਨ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕਰਾਇਆ ਵਿਸਾਖੀ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਖੇਡ-ਮੇਲਾ

ਹਿਊਸਟਨ, ਟੈਕਸਸ: ਹਿਊਸਟਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ 310ਵਾਂ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਨਾ ਦਿਵਸ 24 ਅਤੇ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਕੀਰਤਨ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ। ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਰਸ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਅਜ਼ਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਯਸ਼ਪਾਲ ਕੌਰ,

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਜਸਮੀਤਾ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੱਚੇ-ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਨਮੋਹਕ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਸਹਿਤ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸਿੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸ. ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਮਦਲ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਸ. ਚਮਦਲ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਬਰੀਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਾਸਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਦਮ

ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਚਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਰੀਨ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਮੂਹਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ।

25 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਢਾਈ ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਕਬੱਡੀ, ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ, ਰੱਸਾਕਸ਼ੀ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਅਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੌਚਿਕ ਰੰਗ ਬੋਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੈਲਸ ਅਤੇ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਉਤੇਜਨਾ ਅਤੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਤਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਸਟ-ਵੈਸਟਰਨ, ਸ. ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ, ਸ. ਦਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ, ਸ. ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੈਗੋਰ, ਮਾਤਾ ਸਵਰਨ ਕੌਰ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਪਾਲ ਕੌਰ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਿੰਗਲੀਆ

ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਹਿਊਸਟਨ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਹੋਰ 13 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖ

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਰੀਨ ਤੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੂਗਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਖਾਲਸਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਤਿ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਰਬਸਾਝੀ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਕ, ਵਿਰਾਸਤਮਕ, ਵਿਹਾਰਕ, ਸਦਾਚਾਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਵਰੂਪ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਡੈਲਸ ਤੋਂ ਆਏ ਸ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ, ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸ. ਕਸ਼ਮੀਰ

ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂਘਰ ਬਰੀਨ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ਨ, ਮੇਹਣ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਜੇਤੂ ਟੀਮਾਂ ਅਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਟਰਾਫੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂਘਰ ਬਰੀਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ

ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਟੈਗੋਰ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੇਲਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਆਦਲੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ। ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

20 ਏਕੜ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਬਣਨ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ। ਇਥੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਰਿਟਾਇਰੀਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਕ ਰਮਣੀਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਲੋਨੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਬੈਲਟਵੇ 8 ਉੱਤੇ ਹਿਊਸਟਨ ਰੇਸ-ਕੋਰਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਟੈਕਸਸ ਸਟੇਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਗੁਰੂਘਰ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਰਿਸੋਰਸ ਸੈਂਟਰ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਜ਼ਲ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਇਕ ਲੱਜਤ ਭਰੀ ਸ਼ਾਮ-ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਦੇ ਨਾਮ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ): ਅਲੀਗੜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਲਮੂਨੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਏ.ਐਮ.ਯੂ.) ਵਲੋਂ ਲੰਬੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਾਉਂਟੀ ਕਾਲਜ

ਚਾਹੀਏ, ਅਬ ਆ ਗਿਆ ਬੁਢਾਪਾ ਸੁਧਰ ਜਾਨਾ ਚਾਹੀਏ” ਵਗੈਰਾ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਕਹੀਆਂ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਬਿਲੇ-ਗੌਰ ਸ਼ਿਅਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ:

ਗਰੇਜ਼ਲੇਕ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ) ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਾਮ-ਏ-ਗੁਜ਼ਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਪ੍ਰਮੋਨੀ ਗੁਜ਼ਲ ਗਾਇਕਾ ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਿਲ-ਟੁੰਬਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਜਾਦੂ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੰਤਰ ਮੁਗਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅੰਦੁਤੀ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਅਨੰਦ ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਇੰਡੀਆਨਾ ਤੇ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਤੋਂ ਆਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਮਾਣਿਆ।

ਇਸ ਸ਼ਾਮ-ਏ-ਗੁਜ਼ਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੁਜ਼ਲ “ਲੱਜਤੇ-ਏ-ਗਮ ਬੜਾ ਦੀਜੀਏ, ਮੇਰਾ ਦਾਮਨ ਬਹੁਤ ਸਾਫ ਹੈ, ਕੋਈ ਤੋਹਮਤ ਲਗਾ ਦੀਜੀਏ,” ਨਾਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਿਲਕਸ਼ ਗੁਜ਼ਲ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਿਅਰ ‘ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਦ ਮਿਲੀ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਇਕ ਦੇ ਬਾਦ ਇਕ ਹਿੱਟ ਗੁਜ਼ਲ “ਇਸ਼ਕ ਮੇਰੇ ਹਮ ਕਿਸ ਕੰਦਰ ਚੋਟ ਖਾਏ ਹੁਏ ਹੈ”, “ਇਕ ਬਾਰ ਮੁਸਕਰਾ ਦੋ”, “ਆਵਾਰਗੀ ਮੇਰੇ ਹੱਦ ਸੇ ਗੁਜਰ ਜਾਨਾ

ਕੁਛ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਬੇਵਫਾਈ ਕਰ। ਕਿ ਤੇਰੇ ਬਾਅਦ ਮੁੱਝੇ ਕੋਈ ਬੇਵਫਾ ਨਾ ਲਗੇ।

—
ਅਭੀ ਖਾ ਕੇ ਨੌਕਰ ਸੰਭਲ ਨਾ ਪਾਏ ਫਿਰ ਖਾਈ ਨੌਕਰ ਸੰਭਲਤੇ ਸੰਭਲਤੇ।

—
ਹਮ ਵਹਾਂ ਜਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀ ਆਏਗੇ ਚੁੰਡਤੇ ਚੁੰਡਤੇ ਲੋਗ ਬਕ ਜਾਏਗੇ। ਮਹਿਫਲ ਇਸ ਕਦਰ ਜਮੀ ਕਿ ਸਭ ‘ਤੇ ਇਕ ਅਜੀਬ ਵਜਦ ਛਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਦਾਬਹਾਰ ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਜਲਵਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਦੀਆਂ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਸਰਲਤਾ ਹੈ ਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਹ ਗੁਜ਼ਲ ਵਿਚ ਕਵਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਫਿਰ ਘੁੰਮਾ ਕੇ ਅਪਣੀ ਲੈਅ ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਜ਼ਲ ਗਾਉਂਦੀ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਅਤੇ ਅਦਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਦਾ ਜਨਮ ਮੁਰਸ਼ਿਦਾਬਾਦ (ਹੁਣ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼) ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਜਿਥੇ ਉਸਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਤਾਲੀਮ ਗੁਲਾਮ ਮੁਸਤਫਾ ਵਾਰਸੀ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਬਣਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰਿਫਿਊਜੀ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਦੀ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਇਕ ਐਲਬਮ ਹਿੱਟ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੁਜ਼ਲ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਨਰ ਜਹਾਂ, ਤੀਨਾ ਸਾਨੀ, ਨਿਆਰਾ ਨੂਰ, ਇਕਬਾਲ ਬਾਨੋ, ਫਰੀਦਾ ਖਾਨਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਲਗੀ। ਸਰੋਤ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਦੀ ਗਈ।

ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਮਲਿਕਾ ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਨੇ ਗੁਜ਼ਲ-ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅੱਲਗ ਹੀ ਗਾਇਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਰੱਖੀ। ਉਸਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇ-ਭੁਲ੍ਹੇ ਜੁਮਲੇ ਤੇ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਹਿਫਲ ਵਿਚ ਉਹ ਖੁਦ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ‘ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ

ਵਿਲਖਣਤਾ ਸਦਕਾ ਸੰਗੀਤਕ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਦੀਆਂ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਸਰਲਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਕੋਈ 43 ਦੇ ਕਰੀਬ ਐਲਬਮ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸਕੋਕੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰੁਮਾਨੀ ਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਭਰੀ ਗੁਜ਼ਲ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਤੇ ਮਿਜਾਜ਼ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਜੁਮਲੇ ਤੇ ਡਾਇਲਾਗ ਨਾਲ ਜਾਦੂ ਬਿਖੇਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਰਾਈਡ ਆਫ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਜਦੋਂ “ਝੂਮ ਬਰਾਬਰ ਝੂਮ ਸ਼ਰਾਬੀ” ਯਾ “ਆਜ ਜਾਨੇ ਕੀ ਜਿੰਦ ਨਾ ਕਰੇ” ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਨੂਨੀ ਸੰਗੀਤਕ ਝਨਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਫੂਹ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਦੂ ਸਦਕਾ

ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਮਨ ਮਲੋਮਲੀ ਅਨੂਨੇ ਵਿਸਮਾਦ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਝੂਲਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਹਿਫਲ ਦੀਆਂ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਵੀ ਅਨੂਭਵ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਤੱਪ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਨ। ਸਰੋਤੇ ਅਸ਼-ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠੇ।

ਤਬਲੇ ‘ਤੇ ਮੁੰਨੀ ਬੇਗਮ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਰੁਮੇਲ ਭੱਟੀ। ਇਕ ਦਰਸ਼ਕ ਅਨੀਸ ਖਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, “ਇਸ ਤੇਜ਼-ਰਫਤਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਉੱਥਲ-ਪੁੱਥਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚੰਦ ਲਮਹੇ ਇਸ ਨਾਯਾਬ

ਸ਼ਾਮ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕੇ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦ ਆਇਆ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੇਰੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਗੁਜ਼ਲਾਂ ਸਨ। ਬੜੀ ਰੂਹ, ਅੰਦਾਜ਼ ਸੇ ਬੇਗਮ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ, ਮਜਾ ਆ ਗਿਆ।”

ਇਸ ਮਹਿਫਲ ਦੇ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਸਨ ਏ.ਐਮ.ਯੂ. ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਡਾ. ਅਤੀਕ ਅਹਿਮਦ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ‘ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਨ ਜਿਆ ਉਸਮਾਨ, ਸੈਫ ਸ਼ੈਖ, ਅਨੀਸ ਖਾਨ ਅਤੇ ਤੇਜਿਫ ਅਸਲਮ।

ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਦਾਊਸ ਸ਼ੁਕਲਾ ਤੇ ਮੁਜਤਬਾ ਖਾਨ ਨੇ ਕੁਝ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ।

ਸਵਰਨ ਟਹਿਣਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ’ ਰਿਲੀਜ਼

ਜਲੰਧਰ: ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ’ ‘ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ’ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ, ਕਾਮਰੇਡ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ, ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖ ਕੇ ਦੁਰਕਾਰੇ ਹੋਏ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਡਾ. ਜੱਸ ਮੰਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਮਿਹਨਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ‘ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ’ ਵਿਚ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਸਫਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਫੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਪਛਾਣ ਦਿਵਾਈ।

ਸ੍ਰੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ‘ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ’ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ‘ਹਮਦਰਦ’ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਾ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲੈਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਆਰਟੀਕਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ

ਲੇਖਕ ਸਵਰਨ ਟਹਿਣਾ (ਸੱਜਿਓਂ ਦੂਜੇ) ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਮਾਣਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਫਨਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਚਿਤਵਣਾ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਵਰਨ ਟਹਿਣਾ ਵਰਗੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉੱਦਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟਹਿਣਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ‘ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ’ ਦਫਤਰ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਉਮਰ ਮਸਾਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ-ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਨਾਂ ਕਮਾਇਆ ਅਤੇ ‘ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ’ ਪੁਸਤਕ ਇਸ ਦੀ ਇਸੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣੇ ਦੀ ਰੀਸੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ

ਟਹਿਣਾ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਕਲਾਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ‘ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ’ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖ ਕੇ ਟਹਿਣਾ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿਕਰਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸਾਬਾਸ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ‘ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਰਿਕਾਰਡਜ਼’ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ‘ਜਗ ਬਾਣੀ’ ਤੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਹਿਣਾ ਦੇ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਵਧੀਆ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲੇ ਵਿਸਰੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਆਰਟੀਕਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਫਤਾਬਾਰੀ ਅਖਬਾਰ

ਭੇਜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ’ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 22 ਕਲਾਕਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲ, ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਚਰਖਾ, ਅਮਰ ਨਾਥ ਤਾਨਸੈਨ, ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸਰੂਪ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ, ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਾ ਨਾਥ, ਰੰਗਾ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੌਮਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੋਨੀਆ, ਪ੍ਰਗਣ ਤੇਜੀ, ਮਿਰਜ਼ਾ ਸੰਗੋਵਾਲੀਆ, ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਤੇ ਹੋਰ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲੇ ਚਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਮਰੇਡ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ‘ਟਹਿਣਾ ਮਿਹਨਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣ ‘ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਐਸ.ਪੁਰੇਵਾਲ, ਜੱਸੀ ਸੋਹਲ, ਪ੍ਰੀਤ ਹਰਪਾਲ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਸਨ, ਗੀਤਕਾਰ ਝਲਮਣ ਸਿੰਘ ਢੰਡਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਨੇ ਕਰਵਾਈ ਸਾਹਿਤਕ ਬੈਠਕ

ਡਿਟਰਾਇਟ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਨੇ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਬੈਠਕ ਲੰਬੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਹਿਡਨ ਫਾਲਜ਼, ਪਲਿਮਥ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰਿੰ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਵ-ਰਚਿਤ ਹਾਇਕੂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਰਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁਛਣ ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

ਅਮਰ-ਆਜ਼ਮ ਵਿਵਾਦ ਬਾਣੇ ਪੁੱਜਿਆ

ਲਖਨਊ: ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਰਾਮਪੁਰ ਸੰਸਦੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਖ਼ਿਲਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਆਜ਼ਮ ਖਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮਰਥਕ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਜਯੋਤੀ ਨਰਾਇਣ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਿਲਾਫ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਮਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਚੋਣ ਹਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

—ਨੇਤਾ ਗਿਆ ਟਾਲ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਪੁਛਿਆ, ਛਿੱਤਰ ਸੁੱਟ ਸਵਾਲ।
—ਫੁੱਲ ਹੱਸ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ, ਪੱਤਝੜ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ।
—ਕੱਲਾ ਆਇਆ, ਵਿਦਾਇਗੀ ਵੇਲੇ, ਸਾਰੇ ਨਾਲ ਗਏ।

ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਡਵਾਲ ਨੇ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਬਾਰੇ ਨਵ-ਰਚਿਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ‘ਜੇ ਕਰ ਮਾਏ ਮੈਂ ਪੱਥਰ ਹੁੰਦੀ, ਨਾ ਰੋਂਦੀ ਨਾ ਹੱਸਦੀ ਮੈਂ’ ਅਤੇ ‘ਰੱਬੀ ਨੂਰ ਦੀ ਬੇਟੀ’ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਪ੍ਰੋ. ਸੱਤਪਾਲ ਗਇਲ ਨੇ ‘ਚੰਦ ਦਾ ਪਹਿਰਾ’ ਅਤੇ ‘ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਛਾਂ’ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈ।

ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਹਾਸਰਸ ਕਵਿਤਾ ‘ਕਦੇ ਤਾਂ ਪੇਕੇ ਜਾ ਨੀ ਬੇਗਮ, ਆਵੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਨੀ ਬੇਗਮ’ ਸੁਣਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸਾਹਿਤਕ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਹਾਸਾ ਖਿਲਰ ਗਿਆ। ਆਪਰ ਸਿੰਘ ਭਾਗਰ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ‘ਮਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਚਰਨੀ ਚਿੱਤ ਲਾ’ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫੀ ਸਰਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਮਾਂ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਧੀ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਇੰਜ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ:

ਮਾਏ ਨੀ ਸੁਣ ਮੇਰੀਏ ਮਾਏ,
ਤੂੰ ਕਿਹੜੇ ਤੁਰ ਗਈ ਦੇਸ ਗਿਰਾਂ।
ਬਾਝ ਤੇਰੇ ਜੱਗ ਸੁੰਨਾ ਹੋਇਆ,
ਕੋਈ ਨਾ ਫੜਦਾ ਸਾਡੀ ਬਾਂਹ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਨੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਹਰ ਦੂਜੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਇਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਹੂਜਾ

ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਅਸਰਿਆਂ, ਗਰੀਬਾਂ, ਅਪਾਹਜਾਂ ਤੇ ਭੁੱਖਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਕ ਪਿੰਗਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਰਖਿਆ। 1947 ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਗਏ ਇਥੇ ਹੋਰ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਬੇਸੁਧ, ਲੂਲੇ, ਪਿੰਗਲੇ ਅਤੇ ਪਾਗਲ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਆਪ ਸਾਂਭਦੇ ਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ। ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਉਸ ਵਕਤ ਰਖੀ ਗਈ ਜਦੋਂ 1934 ਵਿਚ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਲਿਆ। ਗਿਣਤੀ 300 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋ ਗਈ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਲਗਨ ਦੇਖ ਲੋਕ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ।

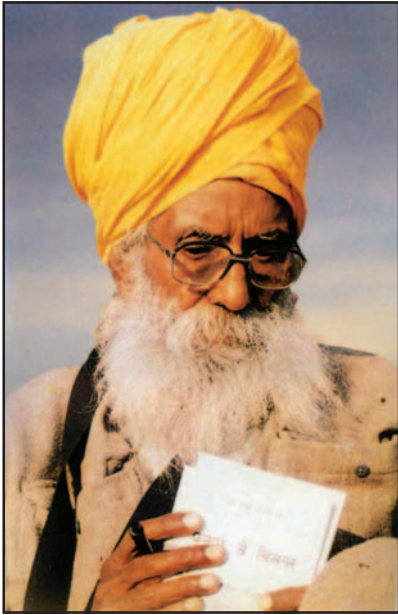
ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਰਾਜੇਵਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਖੰਨਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤੇ 5 ਅਗਸਤ 1992 ਨੂੰ ਰਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਬਸ ਸਟੈਂਡ ਨੇੜੇ ਤਸੀਲਪੁਰਾ ਵਿਚ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਾਨਵਾਲਾ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ, ਜਲੰਧਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਸੰਗਰੂਰ ਆਦਿ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਣਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1200 ਤੋਂ ਵਧ ਮਰੀਜ਼ ਹਰ ਵਕਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੇਖ ਭਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਲਿਟਰੇਚਰ ਛਾਪ ਕੇ ਮੁਫਤ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਲਿਖੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

1. ਗਰੀਬ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁਫਤ ਵਿਆਹ

ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

2. ਮੁਸੀਬਤ ਪੈਣ ਤੇ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪੁਜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪਏ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵੈਨਾਂ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4. ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਖਤ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

5. ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਨੁਹਾ ਧੁਆ ਕੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਕੱਪੜੇ ਪੁਆ ਕੇ ਸਕੂਲ ਲਿਆ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6. ਮਾਨਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਮਸਨੂਈ ਹੱਥ ਪੈਰ ਲੱਤਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

7. ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਫਤ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਤੇ ਦਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਸਿਕਾਗੋ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਭਗਤ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਦਾਨ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਹੈ।

ਅਪੀਲ: ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਤੇ ਸਭਾ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਜਾਂ ਬਰਸੀ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਭਗਤ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉ। ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਲਿਖੇ ਪਤਿਆਂ 'ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ:

ਇੰਡੀਆ: ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਮਣੇ ਬਸ ਸਟੈਂਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਕੈਨੇਡਾ: President Pinglwar Society of Canada, 124 Black Mere Circle Brampton Ontario Canada 16 W4CI, Ph. (905) 405-9664

ਅਮਰੀਕਾ

Jaswant Sawhney Trust Fund
Dusaj Jatinder Kaur
7713 Toburk Ct
Hanover MD 21076 USA
Ph: (410) 551-8010

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

Gurcharan Singh Ahuja
Pinglwar Society
Cleaveland, Ohio
Phone: 727-724-4896
Abnas Kaur Kang
President Pinglwar Society
of Ontario
Phone: 905-450-9664

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਜੀ. ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਬੈਂਚ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਵੀ.ਰਵਿੰਦਰਨ, ਪੀ.ਸਤਸ਼ਿਵਮ, ਜੇ.ਐਮ. ਪੰਚਾਲ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਮ.ਲੋਧਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਇਸ ਕੇਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਣ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸ

ਮੈਂਬਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹੋਣ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਡ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਹਵਾਲੇ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ।

12 ਮਈ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਮੌਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕੇ ਪਰਾਸਰਨ, ਯੂ.ਯੂ. ਲਲਿਤ, ਅਤੁਲ ਨੰਦਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇਸਾਈ, ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਤੇ ਅਜੈ ਪਾਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵੇਚੇ-ਕੈਪਟਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਰਾਜ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਕੋਲ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਸਬੰਧੀ ਗੁਪਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਹੋਈ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਬਾਦਲ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਭੇਨਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਬਾਰੇ

ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਬਾਦਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਗੁਪਤ ਸਮਝੌਤਾ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਤੇ ਰਾਜਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰਿੰਦਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਉਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ 'ਚ 2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਸਨ।

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਵੀ ਵਧੀਆ
Lowest Air Fares For INDIA

AB TRAVEL SERVICES
Ph.847-630-2096

SINGH PINLESS COMMUNICATION

NO Hidden Charges
NO Connection Fee
NO Monthly Fee
NO Rental Fee
NO Other Charges

\$100 ਵਿੱਚ 79 ਘੰਟੇ
2.1¢ Per Minute

ਇੰਡੀਆ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਲੈਂਡ ਲਾਈਨ ਤੇ 2.4 ਸੈਂਟ (69 ਘੰਟੇ 30 ਮਿੰਟ)

www.singhpinless.com
(ਇਸ ਸਾਈਟ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੀ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ)
ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਾਲਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਇਕ ਮਿੰਟ ਹੀ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਣ ਤੇ ਪੂਰੀ ਕਾਲ ਹਿਸਟਰੀ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਤੀਆ ਸਸਤੀ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

We Will Beat Any Deal
On a Discounted Rate for Credit Card and ATM Processings Best Deal for all Business Owners Save Money

Hotel POS System

Wright Express
Voyager
Fuelman
Fleetscards

Credit Card
Loans
ATM
INSURANCE
Check Guaranteed
Credit Card Advance Funding

Need Financing?
We do Financing for Hotel/Motels, Gas Stations, and other Commercial Properties

Call Mr. Amrit Patel
ATM Credit Card Services
1-877-ATM-0003

ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਚੌਥੇ ਗੇੜ ਦੌਰਾਨ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 57 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ 'ਚ ਚੌਥੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਮੋਟੇ ਜਿਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਠ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਚਾਰ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਦੋ ਜਣੇ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ।

85 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਲੰਬੀ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਮੀ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਅਮਲ ਚੱਲਿਆ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 1315 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਦੰਗਲ 'ਚ ਸਨ। ਕੁੱਲ ਔਸਤਨ

57 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਰਾਜਸਥਾਨ (25), ਦਿੱਲੀ (7) ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ (10) 'ਚ ਪੂਰੇ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਬਿਹਾਰ 'ਚ 40 ਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ 18 ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ 17 ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਵੱਖਵਾਦੀ ਹੁਰੀਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਧੜਿਆਂ ਸਮੇਤ ਲੜਾਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਆਖਰੀ ਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦੌਰਾਨ ਦੋ

ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਣ ਹਿੰਸਾ 'ਚ ਤੇ ਦੋ ਵੋਟਰ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਹਲਕੇ ਜੰਗੀਪੁਰ 'ਚ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦਾ 28 ਸਾਲਾ ਵਰਕਰ ਕਾਸ਼ੀਨਾਥ ਮੈਂਡਾਲ ਬੰਬ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ-2009

ਹਮਲੇ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਐਸ.ਪੀ.ਬੀ.ਐਲ. ਮੀਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਰੋਆਲੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਬਣੇ ਬੂਥ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਘਰੇ ਮੁੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਆਸਨਸੋਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ

ਬਰਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਕ ਵੋਟਰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅੱਠ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਕੰਨਿਆਪੁਰ ਬੂਥ 'ਤੇ ਹੋਈ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ਕਾਰਨ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਭੀੜ ਨੇ ਪਾਰਕ ਕੀਤੇ ਵਾਹਨ ਤੇ ਨੇੜੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੈਪਿਡ ਐਕਸ਼ਨ ਫੋਰਸ ਨੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਏ। ਕੰਨੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਦੋ ਵੋਟਰ ਗਰਮੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਮਰ ਗਏ। ਜੰਗੀਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦੇ ਰਘਨਾਥਗੰਜ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਦੋ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨਾਲ ਹੋਏ ਟਕਰਾਅ 'ਚ ਜ਼ਖਮੀ

ਹੋ ਗਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. 'ਤੇ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਬਾਈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚੋਣ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਨਾਕੁਲ, ਗੋਘਾਟ, ਆਸਨਸੋਲ 'ਚ ਕੰਨਿਆਪੁਰ, ਨਾਥਾਗ੍ਰਾਮ, ਸਾਗਰਡਿਘੀ ਤੇ ਕ੍ਰੋਮਕਾਲ (ਮੁਰਸ਼ਦਾਬਾਦ) ਜਿਹੇ ਗਤਬਤਗ੍ਰਸਤ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅਗਾਉਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਉਡੀਕ

-ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਪੰਜ ਪੜਾਵੀ ਚੋਣ ਅਮਲ ਲੱਗਭਗ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ।

ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ

ਉੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਯੂ ਪੀ ਏ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਐਨ ਡੀ ਏ ਗਠਜੋੜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੰਡ ਖੱਪਰ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਚੋਣ ਅਮਲ ਸਿਰੇ ਲੱਗਿਆ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸਲੀਅਤ ਅਤੇ ਹੈਸੀਅਤ ਦੀ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਇਸਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰਿਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨ ਡੀ ਏ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੁੰਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਚੋਣ ਅਮਲ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਆਣ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਗਲਵਕਤੀ ਪਾ ਲਈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਐਨ ਡੀ ਏ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਸਿਰਜਣ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚਲੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿਚਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਫੈਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਐਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਗਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਰਜੰਦ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ

ਹੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣਿਆ।

ਸਮੁੱਚੇ ਚੋਣ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਭਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਘੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਗਈ ਹੈ।

ਉੱਥੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉੱਪਰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਗਠਜੋੜ ਹੀ ਉਭਰੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਯੂ ਪੀ ਏ, ਦੂਜਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਐਨ ਡੀ ਏ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਐਨ ਡੀ ਏ ਅਤੇ ਯੂ ਪੀ ਏ ਵਿਚ ਆਏ ਖਿੰਡਾ ਕਾਰਨ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਵੱਡੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀ ਖਿੰਡ ਰਹੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲਾ ਸਮੁੱਚਾ ਮੀਡੀਆ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਹਾਲੇ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਿਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂਨਾਇਟਡ ਦੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁੜ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੁੜ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਤਕਰੀਬਨ 170 ਸੀਟਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 272 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧਿਰ, ਲਾਲੂ-ਮੁਲਾਇਮ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ।

ਉੱਥੇ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ 155 ਕੁ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਉਹ 130 ਤੱਕ ਮਸਾਂ ਅੱਪੜ ਰਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਜੈਲਲਿਤਾ, ਉਤੀਸ਼ਾ ਦੇ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਲ ਵੀ ਝਾਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ

ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੈ ਲਲਿਤਾ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਸਮੇਤ ਉਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਜੇ 100 ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਯੂ ਪੀ ਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਵੀ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਡਾ.ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਜੇ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਉੱਤਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਲੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਗਠਜੋੜ ਹੋਣਾ ਤਕਰੀਬਨ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂਨਾਈਟਡ ਅਤੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ, ਜੈ ਲਲਿਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ, ਅੰਨਾ ਡੀ ਐਮ ਕੇ ਅਤੇ ਕੁਰੁਣਾਨਿਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐਮ ਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਉਠ ਕਿਸ ਕਰਵਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਹਾਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉੱਥੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਫਲਾਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਾਸੇ ਉਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੀ ਭਾਰੂ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਜੋੜ ਤੋੜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਦਾਅ ਵੀ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਭਾਵੇਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਦੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਅਖੀਰਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਆਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਨਰਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬੁੱਦਾ ਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਈ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਲਈ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ

ਹੈ। ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਨਰਮ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਾਨਤਰ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਗੁਣਾ ਪਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ 40 ਤੋਂ 60 ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਹ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਮੋੜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੋਚੁਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ

ਨੂੰ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿਰੁਧ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਕੇ, ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲ ਵਧੇਂ ਝੁਕਾਅ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ, ਗਰੀਬੀ, ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪਾੜੇ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਧਨਾਢ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੋੜ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਵਲ ਮੋੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਜਨਕਲਿਆਣ ਦੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉੱਕਾ ਹੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਨਸਧਾਰਣ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਤੋਰੀ ਗਈ ਬਹਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬਹਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਕ ਬਹੁਰੰਗਾ, ਬਹੁ-ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਬਹੁਭਾਸ਼ਾਈ ਮੁਲਕ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦਾ। ਇੰਝ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਿਆਸੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣਾ ਵੀ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਠਜੋੜ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਜੇ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਏਜੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਹੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਹੀ ਹਨ। (ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੋਚੁਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਵਾਚੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।)

ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਿਲਕਦੇ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੁੱਧਾਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ। ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਡੀ ਕੌਮੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੱਗ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੁਰਜੀਤ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋੜਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਯੋਚੁਰੀ/ਕਾਰਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮੌਜੂਦਾ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ/ਸਮਰਥ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਬੋਝ ਬੱਲਿਓਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸੇ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਮੁਨੱਸਰ ਕਰੇਗੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖੂਬਾਰ ਬਖਿਆਤਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀ ਜੇ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸੈਕੂਲਰ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਫਾਸ਼ੀ/ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੂਛ ਤਾਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜ ਸਕਦੀਆਂ।

ਸਵਾਤ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਉਲਝਦੀ ਤੁਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ
ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਅਮਰੀਕੀ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਸਵਾਤ ਵਾਦੀ ਵਿਚ

ਅਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਗਦਾ ਇੰਜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗੁਰੀਲਾ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਨਵੀਂ ਹਾਲਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਈ ਐਸ ਆਈ ਤੇ ਸੀ ਆਈ ਦੇ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਮਿਲ

ਕੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਐਨ.ਬੀ.ਸੀ. ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਜਨਾਬ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ਰਫ਼ ਦੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਪਾਕਿ ਦੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ ਹੁਣ ਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਵਾਤ ਖੇਤਰ 'ਚੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਯੁੱਧ ਸਬੰਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਪਾਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯੂਸਫ਼ ਰਜ਼ਾ ਗਿਲਾਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 'ਦਿ ਨਿਊਜ਼' ਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਫੋਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੰਮਲ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਿਲਾਨੀ ਦਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਸਾਡੇ ਲੜਾਕਿਆਂ ਤੇ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਸਵਾਤ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ

ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਐਲਾਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਾਧਨ ਸੰਪੰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਕਮਾਂਡਰ ਨੇ ਜਨਾਬ ਗਿਲਾਨੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਖੇਤਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੇ ਮਕਬਰੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਹੈ।

ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਨਾਬ ਜ਼ਰਦਾਰੀ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜਨਾਬ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਰਥਕ ਮਦਦ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਮਿਦ ਕਰਜ਼ਈ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਜਨਾਬ ਕਰਜ਼ਈ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਅਫਗਾਨ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫਰਾਹ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ 100 ਤੋਂ ਵਧ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਾਬ ਕਰਜ਼ਈ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਦਬਾਅ ਵਿਚ ਹਨ। ਅਫਗਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਹਮਲੇ ਕਰਨਾ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਗਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ 850 ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦਿੱਲੀ ਦੇ 851 ਵੋਟਰ ਲੰਘੀ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 49-ਓ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਕੰਡਕਟ ਆਫ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 178 ਵੋਟਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਆਖਿਆ, “ਮੈਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ।” ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 164 ਵੋਟਰ, ਪੂਰਬੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 153, ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 130 ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 50 ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ 46 ਵੋਟਰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਜਿਸਟਰ 17-ਏ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰ ਸਤਬੀਰ ਸਿਲਾਸ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਫ ਰੱਖਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 49-ਓ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਵਾਕਈ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।”

ਸ਼੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਸਬੰਧੀ ਕਾਫੀ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ।” ਯੂਥ ਫਾਰ ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਜਿਹੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਕਈ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੋਗ ਕੌਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਹਿਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ

ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ

ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ

ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ

ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੌਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰੋਇ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਚਰਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੌਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.

Contact : Dr. Shweta Oberoi E-mail : shweta077@yahoo.com

Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

PUNJAB AUTO WERKS Akai Transport Corp

1930 W. Hubbard St., Chicago, IL

For Excellent Auto Body Work, Taxi Cab
Leasing, 24 Hours Towing, Complete Auto
Repair of Domestic & Foreign Cars

ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਇੰਪੋਰਟਡ ਕਾਰਾਂ ਦੀ
ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ
ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਟੈਕਸੀ ਕੈਬ ਵੀ
ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

Call
Gurcharn Singh Jhaj
Jaidev Singh Bhattal
Sukhraj Singh Takhar

Tel. 312-243-3344, 312-243-2255

Fax: 312-243-2277

ਰਾਹੁਲ ਤੇ ਵਰੁਣ ਦੀਆਂ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਹਿੱਲੀ

—ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਹਨ। 2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 150 ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 145 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਬੜੇਬੋਲੇ ਗਾਂਧੀ, ਮਤਲਬ ਰਾਹੁਲ ਅਤੇ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਹਨ। ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਆਉਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ। ਸੰਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਨਕਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਵਰੁਣ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਾਲ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਸੋਨੀਆ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੀ। ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਰਾਹੁਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਰਾਹੁਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਵਰੁਣ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਿਹਾ ਇਸ ਵਾਰ।

ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਗਾਂਧੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੱਕ 'ਚ ਦਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

— ਵਰੁਣ ਵਲੋਂ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਵਾਂਗ ਜਬਰੀ ਨਸਬੰਦੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ
— ਰਾਹੁਲ ਵਲੋਂ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ

ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਜੇ ਇਕ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ 10 ਪੈਸੇ ਹੀ ਅਸਲੀ ਗਰੀਬ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 100 ਰੁਪਏ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ 10 ਪੈਸੇ ਹੀ ਗਰੀਬਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ।” ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਖਤਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਤਰਬੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ “ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਠਜੋੜ ਲਈ ਸਾਰੇ ਬਦਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਖਿਆਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ।”

ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮਮਤਾ, ਲਾਲੂ, ਪਾਸਵਾਨ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ, ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਜੈਲਲਿਤਾ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੀ। ਆਖਰ

ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੰਡੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਚੇਨਈ ਗਏ ਤੇ ਫਿਰ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਉਥੇ ਗਈ।

ਨਾਰਾਜ਼ ਲਾਲੂ ਅਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਂਧਰਾ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਸ਼ੇਖਰ ਰੈੱਡੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਖੁੱਲ ਕੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਚੋਣ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਲੱਗੀ।

ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਲਿਪਾਪੇਚੀ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਦੱਸਣ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਵੀਰੱਪਾ ਮੋਇਲੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਧਰ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੁਝ ਹਫਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਲੀਭੀਤ 'ਚ ਹੋਈ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਇਕ

ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁਧ ਬਹੁਤ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰਕ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਛੁੱਟ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਸ਼ਟ੍ਰਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰਕ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਯੂ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰੁਣ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਤੇ ਫਿਰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੁਝ ਸਾਂਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਵਰੁਣ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਖਬਾਰ 'ਦਿ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਾਰਨ ਮੁੜ ਵਿਵਾਦ 'ਚ ਫਸ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਸਬੰਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਚੱਲ ਸਕਾਂਗਾ।”

ਇਸ ਬਿਆਨ ਕਾਰਨ ਵਰੁਣ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵਿਵਾਦ 'ਚ ਘਿਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ। ਮਗਰੋਂ ਵਰੁਣ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਮੱਥ ਦਿੱਤਾ।

ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਮੋਰਚੇ ਵਾਲਿਆਂ ਆਪਣਾ ਕੁਨਬਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ 'ਚ ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰਾਜਗ ਵਲੋਂ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਰੈਲੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਰਾਜਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸੁਰਦ ਯਾਦਵ ਨਾਲ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇਤਾ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਮੋਹਨ ਪਟਵਾਰੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਨੂੰ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਰੈਲੀ 'ਚ ਰਾਜਗ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਿਵੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਡਾ. ਰਮਨ ਸਿੰਘ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ

ਧੂਮਲ, ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਵੀ.ਐਸ. ਯੇਦੀਯੁਰੱਪਾ ਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਭੁਵਨਚੰਦਰ ਖੰਡੂਰੀ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਏ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰਾਓ ਦੇ ਆਗਮਨ ਨੇ ਇਸ ਰੈਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਰੈਲੀ 'ਚ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰਾਜਗ ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੈਲੀ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਆਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਵੀ ਹੋਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਗ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਹੁਣ ਜਦੋਂ 86 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਪੋਲਿੰਗ ਹੋਣੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਿੰਨਾ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕੇਗਾ, ਇਹ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ

ਕਰ ਸਕੀ। ਉਸ 'ਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ, ਰਾਹੁਲ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਹੁਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ

ਭਾਈਵਾਲ ਘਬਰਾ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਹੁਲ ਵਲੋਂ ਜੈਲਲਿਤਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਮਖਿਆਲੀ ਦੱਸਣ ਨਾਲ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸੋਨੀਆ ਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਾਂਝੀ ਰੈਲੀ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਨਿਤੀਸ਼ ਦੀ ਸੁਲਾਘਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਲੂ ਅਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ, ਪਰ ਲਾਲੂ ਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਦਾ ਗੁਫ਼ਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਣ ਵਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਚੌਥੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਸਪਾ ਹੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ

ਅਜਮ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਜਮ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਜਮ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਬੌਸ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਮ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਸਪਾ ਨੇਤਾ ਅੱਬੂ ਆਜ਼ਮੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਆਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਜਮ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਮੁਲਾਇਮ ਤੇ ਅਮਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ 'ਆਜਮ ਖ਼ਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਪੇ, ਮੋਹਰ ਲਗੇਗੀ ਹਾਥ ਪੇ' ਵਰਗੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਲਗਾਏ। ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਛੱਡ ਕੇ ਸਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਮੁਲਾਇਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਪਾ ਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਜਮ ਖ਼ਾਨ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲੈ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਅਜਮ ਖ਼ਾਨ ਸਪਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਹਨ।

ਝੂਠੇ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ!

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਜਨਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਲਈ ਭਾਰੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਲਾਂ ਜਾਂ ਜਨਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਜੀ. ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਜਸਟਿਸ ਅਰੀਜੀਤ ਪਸਾਇਤ ਅਤੇ ਪੀ. ਸਤਸ਼ਿਵਮ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਰੁਣ ਰਾਨੀ ਦੀ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲਗਾਮ ਲੱਗ ਸਕੇ।

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਸ਼ਵੰਤ ਸਿਨ੍ਹਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਬੰਗਲੌਰ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਅਤੇ ਬਵੈਲੋ ਨੂੰ ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਤਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਨ੍ਹਾ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਜਿੱਦ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਿੱਤਰਤਾ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ

ਅਮਰੀਕਾ ਸੰਬੰਧ ਨਵੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ

ਯਸ਼ਵੰਤ ਸਿਨ੍ਹਾ

ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਵਧੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥੀਂ ਲੱਭੂ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੂਣੇ 'ਚ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਕੇਸ ਮਿਲੇ

ਪੂਣੇ : ਸਪੇਨ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਈਨ ਫਲੂ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਪਦੇ ਮਾਮਲੇ 22 ਤੇ 37 ਸਾਲ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲ ਵਲੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣਾ ਗਲਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਗਏ ਸਨ।

ਸੈਸ਼ਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡੀਨ ਡਾ. ਅਰੁਨ ਜਾਮਕਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿਊਸਪਲ ਨਾਇਡੂ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਵੱਖਰੇ ਰੱਖੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈ ਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਵਾਇਰੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਪੂਣੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਵੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ।

ਬਣੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪਛੜੇਵੇਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ

ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੈ, ਜ਼ਰਾ ਸੋਚ – ਸਮਝ ਕੇ ਕਦਮ ਰੱਖਣਾ, ਸਾਰੇ ਢਿੱਲੇ ਮੰਗੂ ਕਰਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ‘ਤੇ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਜਰਾ ਬੁੱਧੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫਿਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸੱਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਕਾਫੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਦੇਣਾ।

ਅਜੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਇਕ ਦਮ ਬੁੱਧੂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਰਖ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬੁੱਲ੍ਹ ਢਿੱਲੇ ਕਰਕੇ ਰਾਜੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਝੂਠੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਕੇ ਭਰਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬੋਝਾ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੀਹ – ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ (ਹੁਣ 62 ਸਾਲ) ਇਉਂ ਹੀ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਭਟਕਦਿਆਂ ਲੰਘ ਗਏ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜਲਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੌਤ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਾਡੀ ਅਬਾਦੀ ਇਕ ਅਰਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ (ਹੁਣ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ) ਨਾ ਭੋਜਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਵਸਤਰ ਹੋਣਗੇ, ਨਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਥਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਦਸਾ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅਤੀਤ (ਬੀਤੇ) ਵਿਚ ਕਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਸੀ, ਜੈਸੀ ਕਿ ਦੇਖਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਮਰਥਨ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਪੈਂਦੀ।

ਚੋਣਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਗਲਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੀਜਨ, ਹਰੀਜਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ? ਖੱਤਰੀ ਖੱਤਰੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੋਚਣ – ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਮਹਾਰਾਸਟਰੀਅਨ, ਮਹਾਰਾਸਟਰੀਅਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ, ਗੁਜਰਾਤੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਈ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਜੋ ਵਾਅਦੇ (ਲਾਅਰੇ)ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਈ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ

ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਵਾਅਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਸਿਰਫ ਵਾਅਦੇ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਮਜ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੀ ਖਿੱਚੀ ਹੋਈ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਪਿੱਟ ਕੇ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੀ ਵੋਟ

ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਾਡਾ ਰੋਗ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਹਾਂ, ਉਹ ਹੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਰੂਰੀ ਸੰਤਾਨ-ਸੰਜਮ ਨਿਯਮ ਬਣਾਵਾਂਗੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਹਾਰ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਹੀ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੋ

ਮੁਸਲਮਾਨ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੀਜਨ, ਹਰੀਜਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਈ? ਖੱਤਰੀ ਖੱਤਰੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੋਚਣ – ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸਟਰੀਅਨ, ਮਹਾਰਾਸਟਰੀਅਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣਗੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੋਟ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਜੋ ਵਾਅਦੇ (ਲਾਅਰੇ)ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਵਾਅਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸਿਰਫ ਵਾਅਦੇ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਰਭਾਗ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਸੰਤਾਨ ਸੰਜਮ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਭਾਈ ਰਿਸ਼ੀਆਂ-ਮੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਮਚਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚਲਾਵਾਂਗੇ-ਬੱਸ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਇਕ ਦਮ ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੁੱਲਾ ਨਸਰੂਦੀਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ...ਬਾਗੋ-ਬਾਗ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਗ੍ਰਾਡਨ ਗ੍ਰਾਡਨ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ। ਇਕ ਦਮ ਗਾਰਡਨ-ਗਾਰਡਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੁਰਖਤਾ ਪੂਰਨ ਗੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹੀ ਜਾਵੇ, ਬੱਸ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ

ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਥੇ ਸੰਤਾਨ ਸੰਜਮ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ? ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੋਂ ਰੋਕਣਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਛੋਟ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ।

ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ, ਨਾ ਫੈਕਟਰੀ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਬਚੇ ਜੰਮਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਖੋਜੋਗੇ? ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਉਤਰ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਜਵਾਬ-ਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਕਿਉਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਇਕ ਆਦਮੀ ਜੇਕਰ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ, ਇਹ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਕ ਹੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਏਨੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਚਾਰ-ਚਾਰ ਤੋਂ ਤਾਂ ਬੜੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਦਿਓਗੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਰੱਖਣ, ਠੀਕ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜੇਕਰ ਵੋਟ ਲੈਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸਾਧਦੇ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹਨ।

ਹੋਰ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਛੱਡੋ ਤੁਸੀਂ ਪੁਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਸੀ। ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ (ਲੜਕੀ) ਬ੍ਰਹਮ ਪਿਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਸ ਉਪਰ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਖਾਕ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀਆ ਸਾਧੋਗੇ। ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਤਾਂ ਸਾਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀਆ ਨਾਮ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਾਧਿਆ ਗਿਆ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ‘ਤੇ ਹੀ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਦਮ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਬੇਟੀ ਘਬਰਾਈ, ਉਹ ਗਾਂ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਫੋਰਨ ਬਲਦ (ਸਾਹਨ) ਬਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਭੱਜ ਭੱਜ ਕੇ ਬਚਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਮੱਝ ਬਣੀ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਝੋਟਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਗਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਭੱਜਦੀ ਹੀ ਚਲੀ ਗਈ ਬਚਦੀ ਹੀ ਗਈ, ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਪਾਰਦੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜਿਹੇ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ

ਵੀ ਨਵਾਂ-ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰਾ ਆਪਣੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੂਬ ਜਚਦਾ ਸੀ, ਖੁਦ ਪੰਜ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਗਏ, ਫਿਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਜਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ। ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਸਤਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵੀ ਕਹਿ ਦੇਵੋ ਕੋਈ, ਤੁਹਾਡੀ ਧਾਰਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੋਈ ਕੁਝ ਕਹਿ ਦੇਵੋ, ਬੱਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੱਲ ਜੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਹੁਣ ਜ਼ਰੂਰਤ ਆ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੋੜਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਗ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੋਵੇ ਤਦ ਹੀ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਕਰਨ ਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਚੁਣੋ। ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵਿਵੇਕ (ਧੀਰਜ) ਨਾਲ ਚੁਣੋ, ਹੋਸ਼ ਨਾਲ ਚੁਣੋ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਪੂਰਵਕ ਚੁਣੋ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਨਾ ਹੋਣ, ਰੂੜੀਗ੍ਰਸਤ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਜੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹੋਣ ਦਿਉਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਲਟ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਵੋਟ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਹੋ ਉਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਇਕ ਵਾਰ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੈਠਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਨੀ ਹਿੰਮਤ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਬਲਿਦਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਚਿਪਕੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਸੋਚੋ, ਖੂਬ ਸੋਚੋ। ਇਹ ਪਲ ਸੋਚਣ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਫੈਸਲਾ (ਨਿਰਣਾ) ਕਰ ਲਉ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਨਿਰਣਾ (ਫੈਸਲਾ) ਲਵੋਗੇ, ਉਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ – ਉਸੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ – ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਿੰਦੂਆਂ-ਸਿੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਜੁਲਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮੂ ‘ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ

ਜੰਮੂ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਉਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜੁਲਮਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਜਜ਼ੀਆ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ‘ਚ ਜੰਮੂ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਬਜ਼ਰੰਗ ਦਲ ਸਮੇਤ ਰਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ 22 ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਨੂੰ ‘ਜੰਮੂ ਬੰਦ’ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਜੰਮੂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਜ਼ਾਰ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਬੰਦ ਰਹੀਆਂ।

ਚਮਚਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮੰਗਿਆ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ

ਲੰਦਨ : ਹੁਣ ਚਮਚਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵੀ ਬਾਲਿਗ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਗ੍ਰਾਹਕ ਨਾਲ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਜਦ ਉਹ ਚਮਚ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਇਕ ਦੁਕਾਨ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਉਮਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਚੱਲ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਹੈ। ‘ਦ ਡੇਲੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ’ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਹਿਲਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਇਹ ਬਿਲ ਨੈਨੀਨੋਜਬੋਸਟ ਬਲਾਗਸਪਾਟ.ਕਾਮ ‘ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੈਬਸਾਈਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮਹਿਲਾ ਗ੍ਰਾਹਕ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਹੈਲੀਫੈਕਸ ਸਥਿਤ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਕਲਰਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਚਮਕ ਨਾਲ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਬਾਲਿਗਾਂ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਬੇਚਣ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਆਟੋ, ਮੋਟਾਡੋਰਾਂ, ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰਿਆ।

ਤਤਕੇ ਹੀ ਜੰਮੂ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਰੂਟ ‘ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਲ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਘੱਟ ਰਹੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਸਾੜ ਕੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸਵੇਰੇ ਡਿਗਿਆਣਾ ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕੇ ਜੰਮੂ-ਪਠਾਨਕੋਟ ਕੌਮੀ ਸਾਹਮਾਰਗ ‘ਤੇ ਟਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਨੀਲ ਸੇਠ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੈਂਕੜੇ ਵਕੀਲ ਜਾਨੀਪੁਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੋਂ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਕਰਮ ਚੌਕ ਪਹੁੰਚੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ‘ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ‘ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜੰਮੂ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਘੀ 8 ਮਈ ਦਾ ਜੰਮੂ ਬੰਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ‘ਚ ਪੈਣਗੀਆਂ ਐਤਕੀਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ

ਦੇਸ਼ ਦੀ 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ‘ਚ ਪੈਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ

ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਹਾਲੀਆ ਚੋਣ ‘ਚ ਹੋਏ ਕਰੀਬ 8 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚ ਨਾਲੋਂ ਵੀ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚੀਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਇਹ ਖਰਚ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ‘ਚ ਇਹ ਖਰਚ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ‘ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਮੀਡੀਆ ਸਟੱਡੀਜ਼’ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਤੇ ਹੋਇਆ ਇਹ ਖਰਚ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ‘ਚ ਵੀ ਇਹ ਖਰਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ‘ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਖਰਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੂਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਟੱਪ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 4500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਖਰਚ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ 1300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ‘ਤੇ ਖਰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ 700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫੋਟੋ ਵੋਟਰ ਕਾਰਡ,

ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਰੱਖ ਰਖਾਅ ਤੇ ਚੋਣ ਬੂਥ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਆਵੇਗਾ। ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਅਨੁਮਾਨੇ ਗਏ ਖਰਚ ਦਾ 20 ਫੀਸਦੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦਾ 1650 ਕਰੋੜ ਉਸ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ‘ਤੇ ਹੀ ਖਰਚ ਦਿੰਦੀਆਂ

ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ‘ਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ 4350 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਤੇ ਰੋੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਸਾਲ 2004 ‘ਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਇਹ ਕੁੱਲ ਖਰਚ 4500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ 1998

ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਇਹ ਖਰਚ 3200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ‘ਤੇ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1996 ‘ਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ‘ਤੇ ਇਹ ਖਰਚ 2200 ਕਰੋੜ ਅਨੁਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ‘ਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹਰ ਹਰਬਾ ਤੇ ਢੇਰ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਜਾ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਹਾਰ ਵਲ

“ਨਿਖੁਣੇ” ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ “ਬਲਹੀਣ” ਹੋ ਜਾਣਾ। ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਅਜੇਕੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਗੇ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1984 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਕੇ. ਧਵਨ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ‘ਪ੍ਰੋ. ਆਫ ਸਿੱਖਿਸ਼ਮ’ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜੇ ਗਏ, ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੁਸਤਕ “ਚੱਕਰਵਿਊ” ਦੇ ਸਫ਼ਾ 183 ‘ਤੇ ਛਪੀ ਹੈ।

30 ਜਨਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਮਿਸਟਰ ਕਾਓ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਚੇਤਾ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਖ਼ਤਰਾ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਪੁਰਾਣਾ ਨਕਸਲੀ) ਨੇ ਸੋਢੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀ ਜਿੰਦੇ ਨੂੰ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਫਵਾਸ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚਰਚਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ “ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ” ਦੇ ਸਫ਼ਾ 120 ਤੋਂ 140 ‘ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਆਪਣੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਧਵਨ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਫਸੀਲ ਵਿਚ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਬੰਦੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਭੱਜ ਜਾਵੇ।”

ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਮੇਜਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਲੈਣਗੇ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਸ ਅਤੇ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਨੀਕ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਦਿਓ। ਅਸੀਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਸਨੀਕ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਆਂਗੇ।”

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਫ਼ਾ 181 ‘ਤੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ‘ਤੀਜੀ ਏਜੰਸੀ’ ਦੇ ਮੁਖੀ ਆਰ.ਐਨ. ਕਾਓ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਪੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ-ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਫੌਜੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ

ਵੀ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਗਈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਏਨੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਨੁੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲੋਂ ਲਾਹੇ ਜਾਣ।

ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੋਗਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ, ਝੂਠੇ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮਗਰੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਜਾਓ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨਵੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਨੁਕਤਾ ਕੇਵਲ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਅੰਦਰ ਆਏ ਦਿਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮਨਾਂ ‘ਤੇ

ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਾਂਹ ਟੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਤੋੜਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ “ਕੁੱਲਨਾਸ” ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪੋਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤੇ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਹਾਰ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਫਾਸ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰਾਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਦੁਨੀਆ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚਾ ਅੱਜ ਵੱਡੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਕਾਰਨ

ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕਮ ਲੋਕ ਭਾਵੇਂ ਕੰਬਲ ਤੋਂ ਖਹਿਤਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੰਬਲ ਏਨਾ ਗਿੱਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਹਿਤਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਰਖ ਹਾਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਅਤਿਅੰਤ ਹੈਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮਾਰ ਖਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਖੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਜੋ ਫਾਸ਼ੀ ਰੁਚੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਨੂੰਹ ਹੈ, ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਸ਼ਰੀਫ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਾ ਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ, ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਅਨੇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਸਾਧਨ ਉਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਝੋਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਖੁਰਾਕੀ, ਡਾਕਟਰੀ, ਵਾਹਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਉਥੇ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਰਕਤ ਹੈ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਗੋ ਲੈਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। 11 ਲੱਖ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਚੂਰ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੱਤ ਅੜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋ ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ, ਵੱਖਰਾ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੜੀਆਂ ਗੱਪਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਹੱਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲਤ ਹੈ ਨੇਪਾਲ ਜਿਹੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ 11-12 ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹਿਆ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਛਿੱਤਰੀਆਂ ਛੇਤੀ ਦੀ ਆਦਤ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਲੱਤ ਅੜਾ ਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਾਸੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ‘ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ।

ਪਰ ਉਥੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਫੂਕਾਂ ਉਡਾ ਨਹੀਂ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਖਾਏਗੀ। ਜੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬਿਹਾਰ, ਯੂ.ਪੀ. ਆਦਿ ਆਦਿ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਹੋਰ ਵਧਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਲਈ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਦਖ਼ਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਵਿਚ ਨਿਕਲੇਗਾ।

ਜਰਮਨ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਫਾਲਤੂ ਸਮਾਂ

ਬਰਲਿਨ : ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਫਾਲਤੂ ਸਮਾਂ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਜਰਮਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹਰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਛੇ ਘੰਟੇ 34 ਮਿੰਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੇ ਲੋਕ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਬਸ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਫਾਲਤੂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ‘ਤੇ ਹਨ। ‘ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਇਕੋਨਾਮਿਕ’ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 18 ਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਫ੍ਰਾਂਸ ਫਾਲਤੂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਘੰਟੇ 47 ਮਿੰਟ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ‘ਤੇ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਲ 36 ਫੀਸਦੀ ਸਮਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਰਫ 28 ਫੀਸਦੀ ਜਰਮਨ ਵਾਸੀ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਹੀ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਹੀ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਖੇ ਬਾਦਲ ਦੀ ਨੂੰਹ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਦਾ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਜੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਹਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਾਂਹ ਟੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਤੋੜਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ “ਕੁੱਲਨਾਸ” ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪੋਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤੇ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਹਾਰ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਫਾਸ਼ੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰਾਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਧਰਮਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਅਧੀਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿੱਜੀ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਧੜਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੇਕੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਗੱਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਾਉਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਗਲਾ ਨੁਕਤਾ ਜੋ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਘਿਓ-ਖਿਚਤੀ ਸਨ? ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਦੋਵੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਵਿਉਂਤਾ ਬਣਾ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਤਾਈ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਗਈ? ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੇਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ

ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਮੈਲ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਰਾਜਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤਾਈਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਠੂ ਹੈ, ਵੀ ਚੋਰੀ ਛਿੱਪੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ 200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਖਿੱਲਤ ਲੈ ਕੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੈੱਡ ਕੁਆਰਟਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਮਹਿਤਾ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਇਆਇਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਧੱਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਉਥੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਹੀ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁਧ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਹੀ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਖੇ ਬਾਦਲ ਦੀ ਨੂੰਹ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਦਾ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਜੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਹਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ

ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਜੋ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 9 ਫੀਸਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਰ ਵਧ ਕੇ 16.3 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 261 ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ, 177 ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਜਪਾ, 147 ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਸਪਾ ਅਤੇ 63 ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਦਿਲਚਸਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 60 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੈਨਕਾਰਡ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭਰੇ।

ਇਸ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੈਂਬਰ ਜਗਦੀਪ ਕੋਛੜ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਾਸਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਰੋਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ 2009 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 2004 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਨਾਲੋਂ 48.5 ਫੀਸਦੀ ਵਧੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਵਧ ਕੇ 369 ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 214 ਸੀ।

499 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਗੀਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ 1100 ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ‘ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ’ ਅਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਝੰਡੀ ਹੈ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਰੀਫਾਰਮਜ਼ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਾਚ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 15.2 ਫੀਸਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 7450 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 1140 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ 114 ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀ ਪਿਛੇਕੜ ਵਾਲੇ 113 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 105 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੇਕੜ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਜਦਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ 55,

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ) ਦੇ 20 ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ 7 ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ 499 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ‘ਤੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ 43 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ

*** 1100 ਤੋਂ ਵਧ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ**
*** ‘ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ’ ਅਖਵਾਉਂਦੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਝੰਡੀ**

ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਗੀਨ ਕੇਸ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 41 ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 33 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ 188 ‘ਰੈਡ ਅਲਰਟ’ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੇਕੜ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 40 ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ 33 ਹਲਕੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹੋਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1205 ਕਰੋੜਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਾਰ ਮੁੱਖ

ਜਨਤਕ ਫਿਕਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦੂਰ ਦੀ ਲੰਘ ਗਈ ਇਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ

—ਜਤਿੰਦਰ ਪੰਨੂ

16 ਮਈ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਘੜੀ ਇਹ ਗੱਲ ਅਸਲੋਂ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ-ਮੱਥਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਕਮਾਨ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗੀ? ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੀ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਡੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਪੁਰਾਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਗੀ ਟੁੱਟਣਗੇ ਤੇ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਅੱਗੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੁਣ ਹੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਅਸੂਲ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ ਮੱਲਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਹਰ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਗੈਰ-ਯਕੀਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਅਣਗੋਲੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਮੁੱਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਛੋਹਿਆ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਛੋਹਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਫੋਕਟ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਇਕ ਸੌ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲੇ, ਵੇਈਆਂ, ਚੋਆਂ, ਦਰਿਆ ਮੁਸ਼ਕ ਮਾਰਨ ਲਾ ਛੱਡੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੰਦ ਪੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸਾਂਭਣ ਦੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਚਿੰਤਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਗੰਦੇ ਵਹਿਣ ਸਾਂਭਣਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਗੰਦਗੀ ਸਾਂਭਣ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਮੱਦ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਏਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੋਟਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਐਨੇ ਲੱਖ ਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ,

ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 28 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਕਸਬੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਨਾਹ ਲਈ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੱਛਮ-ਉਤਰ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮੀਆਂ ਇਫਤਿਖਾਰ ਹੁਸੈਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਨਿਮਰੋਜ਼ ਖਾਨ ਨੇ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮਦਦ ਰਾਸ਼ੀ ਵੰਡੀ।

ਸਕੂਟਰ ਬਣਾਏ ਤੇ ਵੇਚੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਆਮ ਮਿਆਦ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵੀਹਾਂ ਵਾਲੀ ਉਮਰ ਹੋਣਾ ਚੁੱਕੀਆਂ, ਤੇ ਕਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਵੀ, ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ

ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਅਣਗੋਲੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਮੁੱਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਛੋਹਿਆ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਛੋਹਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਫੋਕਟ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਟਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਇਕ ਸੌ ਵੀਹ ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲੇ, ਵੇਈਆਂ, ਚੋਆਂ, ਦਰਿਆ ਮੁਸ਼ਕ ਮਾਰਨ ਲਾ ਛੱਡੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੰਦ ਪੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸਾਂਭਣ ਦੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਦੀ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਚਿੰਤਾ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਗੰਦੇ ਵਹਿਣ ਸਾਂਭਣਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਕਚਰਾ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਬਾੜ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੇਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਰਹਿ ਕੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬੀਏਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕੱਢਿਆ ਗੰਦ ਜਾਂ ਪੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਰੈਪਰਾਂ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਟੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਦਾ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਦੀ-ਨਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਮੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਅਗਲੇ ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਦ ਦੇ ਦੁੱਗਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ, ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਹਨਾਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਇਕ ਤੀਸਰਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਮੈਂ 1973 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਵੇਖਿਆ, ਇਹ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵੀ ਲੰਘਾ ਕੇ ਸੂਰ੍ਹ ਹੋਇਆ ਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੰਘ ਕੇ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਚੌਕ ਤੋਂ ਬਾਈਪਾਸ ਤੱਕ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਸਨ ਤੇ ਜੇ ਬਾਈਪਾਸ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਬਾਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਵੀਂ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਅੱਠ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਤੇ ਏਨੀ ਕੁ ਚੌੜਾਈ ਨਾਲ ਮਸਾਂ ਪੰਜਾਹ-ਸੱਠ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੂਰਾਨਸੀ ਤੋਂ ਤੁਰ ਕੇ ਪਰਾਗਪੁਰ ਤੱਕ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮਾ ਤੇ ਉੱਤਰ-ਦੱਖਣ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੁੱਖੇ ਤੋਂ ਲਾਂਬੜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਉਹੋ ਸੱਠ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੁਣ ਢਾਈ ਸੌ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਛੱਤੀ ਸਾਲ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਜੇ ਛੱਤੀ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਹ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਗਲੇ ਛੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਫਗਵਾੜਾ, ਜੰਡੂ ਸਿੰਘਾ ਸਾਰੇ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸੌ ਸਕੇਅਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਘਟਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਘਟਦੀ-ਘਟਦੀ ਸ਼ਾਇਦ

ਜ਼ੀਰੋ ਤੱਕ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧੀ ਹੈ, ਵਧਣੀ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਰੁਕੀ ਪਈ ਹੈ। ਕੰਮ ਚੱਲਦੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ, ਕਮਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਦਾਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਏਨੇ ਕੁ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਉੱਪਰੋਂ ਕਮਾ ਕੇ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਇੰਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਬਥੇਰੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹਨ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਉਸੇ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹੇਠਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਏਦਾਂ ਦੇ ਸੁਖਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਦੇ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੋਜ਼ ਖਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚੀਆਂ, ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਸ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲਈ ਓਨੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ, ਜਿੰਨੀ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਤਰੱਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤੇ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਵੀ, ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਐਨੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਘਟਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦੀ ਕਾਗਜ਼ੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਧ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਹ-ਵਪਾਰ ਦੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਇੰਜ ਹੀ ਅਗਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲਦੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਮੰਨ ਕੇ ਡੰਗ ਟਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਈ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਜ਼ਿਲੇ ਤੋਂ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈ 'ਬੱਚੇ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ' ਗਿਰੋਹ ਫੜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਬੱਚਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁੱਖੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗਿਰੋਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਭੀਖ ਮੰਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਕੋਲ ਵੇਚ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਗਿਰੋਹ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਲਿਆ।

ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹਿੱਕ ਚੋੜੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, “ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੈ।” ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਬੱਚੇ ਕਿੰਨੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ?” ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, “ਇਕੋ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।” ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੁਰੇਦਿਆ ਕਿ “ਉਹ ਗਰੋਹ ‘ਬੱਚਾ

ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ' ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ‘ਬੱਚੇ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ’ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ?” ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਕਹਿ ਬੈਠਾ, “ਹਾਂ ਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਇਹੋ ਸੀ।” ਮੈਂ ਫਿਰ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਕਿ “ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁੱਕੇ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੇਚੇ ਹੋਏ ਉਹ ਬੱਚੇ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ?” ਏਥੇ ਜਾ ਕੇ ਫਸ ਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਗਿਆ ਕਿ, “ਏਨੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਸੀਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਪੁਲਸ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ।”

ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਚੌਕਾਂ ਵਿਚ ਭੀਖ ਮੰਗ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਹਰ ਵਾਰੀ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਵਲੰਧਰਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਲੀਡਰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਲੰਧਰਦਾ। ਕਾਰਨ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਗਰੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵੱਡੇ

ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਧੰਦਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਛਣਕਾਰ ਸੁਣਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ।

ਤਦ ਫਿਰ ਹੁਣ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਦੇ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਗੂੰਜ ਦਿਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਰਾਤੀਂ ਸੁਫ਼ਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦੇਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝ ਜਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਲੀਡਰ ਨੇ ਫਲਾਣੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਸੇਕਣ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਦਾਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਅਗਲੀ ਚੋਣ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਚੋਣ ਹੀ ਅਗਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਅਗਲੀ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਵਹਿਣ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਰੁਖ ਵਿਚ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰਨੇ।

ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

ਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ ਸਿੱਖੋ

ਹਿੰਦੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰੋ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ-847-791-9331

Singh Driving School

473-W, Northwest Highway, Palatine-IL-60067

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੌਣਕ ਮੇਲਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

www.Raunakmela.com

Enjoy Live Radio Show

Every Sun: 9am-9.30am

(Central Time)

on 1590AM

or on Internet.

Since 1983

ਮੇਜ਼ਬਾਨ: ਪੰਮੀ ਗਿਲ

Loose Weight Feel Great!

Fast Weight Loss

***Natural *Guaranteed**

***Doctor Recommended**

ਕੁਦਰਤੀ ਹਰਬਲ Products ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ Side Benefits ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਘਟਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

IQBAL KAUR

Ph: 708-444-0554

CUSTOM CARPENTRY

ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਸ਼ਿਕਾਗੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਘਰ, ਰੂਮ ਅਡੀਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਕਿਚਨ, ਨਵੇਂ ਵਾਸ਼ਰੂਮ, ਸਾਈਡਿੰਗ ਤੇ ਰੀਕਰੀਏਸ਼ਨ ਰੂਮ, ਨਵੀਂ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਵਗ਼ੈਰਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇੰਸੋਰੈਂਸ ਕਲੇਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

GIAN SINGH SEEHRA Ph: 630-841-6537

ਜੱਗੋ ਨੇ ਜੱਗ ‘ਤੇ ਕੀ ਖੱਟਿਆ?

ਕੁਝ ਲੋਕ ਚੰਨ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਚੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਮੱਸਿਆ ਦੀ ਰਾਤ ਵੀ ਤੁਰੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਟ ਦੇ ਲਾਟੂ ਜਿੰਨਾ ਚਮਕਾਰਾ ਮਾਰਦੇ ਆ। ਇਵੇਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੱਚ ਕਰੇਲੇ ਵਰਗਾ ਕੌੜਾ ਬੋਲਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਂ ਲੂਣ ਜਿੰਨਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਝੱਲਦੀ, ਏਨਾ ਕੌੜ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਲਊ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਘੁਰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵੱਟੇ ਮਾਰਦੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਏਦਾਂ ਦੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਭਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਝੁੱਕ ਗਈਆਂ, ਲੁੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਗਦੇ ਨੇ, ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਧੋਬੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ...।’ ਜਿਸ ਜੱਗੋ ਦੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਤੋਰੀ ਐ, ਉਹਨੂੰ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਟਰੱਕ ‘ਚ ਬਕਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਲੱਦੀ ਇਕ ਬਰਾਤ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਛੇ ਐਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਧੂ ਜੱਗਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ ‘ਚ ਵਸ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹਦੀ ਸ਼ਰੀਫਪੁਣੇ ਤੇ ਸੱਚਪੱਕੇ ਬੰਦੇ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਾਕਿਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਉਹਦੀ ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਸਰਪੰਚ ਭਰਾ ਬੰਤੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਮੈਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਭਵਨ ਕੀਤੇ। ਏਦੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਵੀ ਬੀਕਾਨੇਰ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਕਦੇ ਪਾਗਲਖਾਨੇ ਗੋੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖਿਓ ਇਥੇ ਰੰਗਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਆਏ ਲੋਕ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ‘ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?’ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਦੀਆਂ ਬੁਰਕੀਆਂ ਨਿਗਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਾਗਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਜੱਗੋ ਜੱਟ ਸੂਰਮੇ ਦੀ ਹੈ, ‘ਜੱਗਾ ਜੱਟ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਬਣ ਜਾਣਾ, ਘਰ ਘਰ ਪੁੱਤ ਜੰਮਦੇ... ਜੱਗਿਆ-ਤੁਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਗਿਓ, ਬੂਹਾ ਵੱਜਿਆ।’ ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾ ਹਮਾਤੜ ਜੱਗਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰ ਲਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚਾਰੇ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਬੂਹਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ਉਹ ਕਦੇ ਦਾ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਭੁੱਖ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਤੇਹ ਜਾਗਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਕੋਈ ਇਸਤਰੀ ਸੋਹਣੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਾਤ ਵੀ ਹੁੰਗਾਰੇ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਦੇ ਫੂਹਣੀ ਮੰਡ ਕੱਟ ਲਵੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਕੀਹਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦੈ ਕਿ ਕਦੇ ਤਲਾਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੈ?

ਜਦੋਂ ਮਾਲੀ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਬਾਗ ਦੇ ਮਹਿਕਣ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾਤਾਰ ਫਿੱਕੀ ਪੈਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਅਨਖੇਲੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣ ਤਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਪੈਣੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਾਲ ਨਹੀਂ ਪਰੀਹ ਕੇ ਦਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਲੇਮਾਣਸ ਤੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਗੀਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਨੇ-

ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ
ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ
ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਪੈਂਦੀ ਏ
ਤਕੜੇ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ...

ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਸੱਚ ਤੇ ਦੋ ਦੂਣੀ ਅੱਠ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਜਿਸ ਜੱਗੋ ਦੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ ਉਹ ਜੱਗਾ ਜੱਟ ਜਾਂ ਸੂਰਮਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਧਾਰਣ ਆਦਮੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਰੱਬ ਕਰੇ ਏਦਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਕਨਸੈਅ ਪਈ ਹੈ ਕਿ ਜੱਗਾ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਜੇਲ੍ਹ ‘ਚੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਥੇ ਜਾਵੇਗਾ? ਕੀ ਕਰੇਗਾ? ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਜੋ ਜੱਗੋ ਤੇਰਵੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੱਸੋਗੇ ਜਾਂ ਤਰਸ ਕਰੋਗੇ...

ਕਹਾਣੀ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹੇ ਕਿਰਸਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੈ। ਮੱਘਰ ਸਿੰਹੂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਯਾਨਿ ਕਿ ਜੱਗਾ, ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਹੂ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬੰਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਜੱਗਾ ਬੇਹੱਦ, ਸ਼ਰੀਫ਼, ਸਿੱਧ-ਪੱਧਰਾ, ਭੋਲਾ ਤੇ ਚੁਸਤ ਚਲਾਕੀ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ। ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਸਕੂਲ ਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਗਿਆ। ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਿਉ ਨੇ ਟਰੱਕ ‘ਤੇ ਕਲੀਡਰ ਲਾ’ਤਾ ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੰਗਾ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੱਘਰ ਸਿੰਹੂ ਦੀ ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪੈਲੀ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਵੀਹ ਕੁ ਕਿੱਲੋ। ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੋਸਰ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਜੱਗੋ ਦੇ ਕੰਨ ‘ਚ ਕਹਿ ਗਿਆ ‘ਪੰਜ ਕਿੱਲੋ ਤੇਰੇ ਨਾਂ ਲੁਆ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਤੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨੀ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਰਜਿਸਟਰੀ ਕੁੰਦਨ ਆੜਤੀਏ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਚੁੱਕ ਲਵੀਂ ਪਰ ਦੱਸੀਂ ਨਾ ਕਿੱਸੇ ਨੂੰ।’

ਭਲੇ-ਮਾਣਸ ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤਾ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਮਰ ਦੀ ਬੱਝੇ ਲੰਘਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਵਿਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੀਹਨੇ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਕ ਬੋਹੜ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੇ ਬਚਨੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਟਿੱਚਰ ਕੀਤੀ ‘ਜੱਗਿਆ ਤੀਵੀਂ ਲਿਆ ਦਈਏ?’ ‘ਤਾਇਆ ਸੱਚੀਂ ਦੀ। ਮੇਰਾ ਵੀ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜੂ?’

‘ਪਤੰਦਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਲੁਆ ਫੇਰ ਮਿਲ ਜੂ ਸੁਨੱਖੀ ਵਹੁਟੀ।’ ‘ਤਾਇਆ ਗੱਲ ਸੁਣ ਭਾਈਆ ਮਰਨ ਲੱਗਾ ਪੰਜ ਕਿੱਲੋ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੁਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰੀ ਆੜਤੀਏ ਕੋਲ ਪਈ ਐ। ਚੱਲ ਵਿਖਾਵਾਂ।’

ਗੱਲ ਤਾਂ ਬਚਨੇ ਨੇ ਸਾਧਾਰਣ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਲਾਲੇ ਕੁੰਦਨ ਕੋਲ ਗਏ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਸੱਚ। ਕੁੰਦਨ ਨੇ ਬਥੇਰਾ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਜੱਗਾ

ਰਜਿਸਟਰੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆਇਆ। ਉਧਰ ਬਚਨਾ ਲਾਲਚੀ ਹੋਇਆ ਫਿਰੇ। ਚਾਰ ਕੁ ਕੋਹ ਤੋਂ ਇਕ ਪਿਉ ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਆਂ ਵਰਗੀ ਕੁੜੀ ਲਭ ਲਈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ‘ਚ ਮਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਮਲੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀ ਬਾਅਦ ‘ਚ ਇਕ ਕਿੱਲਾ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਲੁਆ ਦੇਵੇਗੀ।

ਥੇਰ! ਭੋਲੇ ਜੱਗੋ ਨੇ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ‘ਚ ਲਾ ‘ਤਾ ਗੂਠਾ। ਲੈ ਆਇਆ ਚੁੰਨੀ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ। ਉਧਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ‘ਕਮਲਿਓ ਵਸਣ ਦਿਓ ਇਹਦਾ ਘਰ। ਤੀਵੀਂ ਮਿਲੀ ਐ ਚੰਨ ਵਰਗੀ ਇਹਨੂੰ ਕਿਥੋਂ ਬਿਆਉਣੀ ਸੀ?’ ਥੇਰ! ਜੱਗਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਫੀ ਦੇ ਦਿਨ ਕੱਟਣ ਲੱਗਾ। ਤੀਵੀਂ ਪ੍ਰੀਤੋ ਸਮਝਦਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਅਮਲੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ‘ਬੇਗਾਨੀ ਸ਼ਾਹ ‘ਤੇ ਮੁੱਛਾ ਮੁਨਾਉਣ ਵਾਂਗ।’

ਭੂਢ ਕੁ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਗੋ ਦੇ ਘਰੇ ਇਕ

ਦੇ ਗਲ ‘ਚ ਹਾਰ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘ਦੇਖੋ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਧੀ ਮੇਰੀ ਕਿੱਡੀ ਸੋਹਣੀ ਐ, ਪਰ ਬੋਡੀ ਕੁਤਮਣੀ ਬੜੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਐ। ਪੰਜ ਕਿੱਲੋ ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਲੁਆ ਕੇ ਚੁੰਨੀ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਸੀ, ਸਹੁਰੀ ਦੀ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬੰਤੇ ਦੀ ਬਣ ਗਈ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਓ।’ ਪੈ ਗਈ ਭਸੂੜੀ, ਹੋ ਗਿਆ ਹੱਲਾ-ਗੁੱਲਾ ਸੂਰੂ, ਮਿਲਣੀ ਵਿਚਾਲੇ ਰੁਕ ਗਈ। ਮੁੰਡਾ ਅੜ ਗਿਆ ਵਿਆਹ ਤੋਂ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੇ ਖੱਪ-ਖਾਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਆਲੇ ਮੰਨ ਗਏ, ਪਰ ਬੰਤੇ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਸਾਰਾ ਫੁੱਟ ਗਿਆ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ ਬੜਾ। ‘ਹੁਣ ਨੀ ਬੋਲਦਾ’ ਕਹਿ ਕੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋਇਆ। ਆਨੰਦ ਕਾਰਜਾਂ ‘ਤੇ ਚਲੇ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਕ ਮੋਟੀ ਜਨਾਨੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਮੂਧੀ ਹੋਈ

ਕੁੜੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕਬੀਲਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਾਰੇ ਨਾਲ ਛਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੀਤੋ ਦੀ ਛੋਟੇ ਬੰਤੇ ਨਾਲ ਅੱਖ ਲੜ ਗਈ। ਦੋਵਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਕਰਕੇ ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਬੀਕਾਨੇਰ ਵਾਲੀ ਪੈਲੀ ‘ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਹੂ ਖੇਤੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਕੰਮ ‘ਚ ਮਧੋਲਤਾ ਤੇ ਜਰ ਵੀ ਗਈ ਤੇ ਜੋਰੂ ਵੀ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਪ੍ਰੀਤੋ ਨਾਲ ਚਾਦਰਦਾਰੀ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਜੱਗਾ ਫੇਰ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾ ਆਇਆ। ਬੰਤੇ ਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਟਰੱਕ ਪਾ ਲਏ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਜੱਗੋ ਦੀ ਕੁੜੀ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਬੰਤੇ ਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਨਰਸ ਲੱਗ ਗਈ।

ਬੰਤੇ ਚਾਅਵਾਂ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚੰਗੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਿਆਹ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਰੀਕੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਲੋ ਜੋ ਹੋਣਾ ਸੀ ਉਹ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ‘ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆਉ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬੰਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਅੜਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹਦਾ ਸਿੰਧਰੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕਹਿ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਬਾਅਦ ‘ਚ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਨੇ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਵਿਚ ਬੋਰੀ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਰੱਖਤੀ ਤੇ ਵੀਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਗਾ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰੇ ਆਣ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜੱਗੋ ਲਈ ਸੋਹਣੇ ਲੀੜੇ-ਲੱਤੇ ਸਵਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜੰਵ ਆਈ ਤਾਂ ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚਲੋ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹੈ ਤੇ ਧੀ ਵੀ ਇਹਦੀ ਹੈ, ਕੁਤਮ ਨਾਲ ਇਹਦੀ ਹੀ ਮਿਲਣੀ ਕਰਾ ਦਿਉ।

ਵਾਜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲਣੀ ਦੀ ਧੁਨ ਕੱਢੀ ਤਾਂ ਜੱਗਾ ਬੋਲਿਆ, ‘ਚੁੱਪ ਕਰੋ ਪਤੰਦਰੇ।’ ਕੁਤਮ

ਪੱਕੀ ਨਾਗਣੀ (ਅਫੀਮ) ਜਿਹੜੀ ਲਿਆਇਆਂ, ਬੰਤੇ ਨੇ ਆਲੇ ਰੱਖੀ ਐ ਭਾਈਏ ਦੀ ਫੋਟੋ ਪਿੱਛੇ ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਪਈ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਤੁੜੀ ਹੋਠ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬੰਤੇ ਨਾਲ ਕਿੱਤ ਕੱਢਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਕਰਤਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਫੋਨ। ਫੜ ਲਿਆ ਜੱਗਾ, ਕਹਿੰਦਾ, ਬਾਣੇਦਾਰ ਮੈਂ ਮੁਕਰਦੈਂ, ਚੱਲ ਵਿਖਾਵਾਂ। ਤੇ ਪੂਰੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ‘ਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ।

ਉਧਰ ਬਰਾਤ ਹਾਲੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਸੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘੀ ਹੋਣੀ ਕਿ ਬੰਤੇ ਨੇ ਘੁੱਟ ਲਾ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਕਹੀ ਵੰਝਾ ਜੱਗੋ ਦੇ ਸਿਰ ‘ਚ। ਖੋਲਤਾ ਕਪਾਲ। ਪੂਰੇ ਮਹੀਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਹਸਪਤਾਲੋਂ ਲਿਆਂਦਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ‘ਤੇ ਉਹੀ ਬਚਨਾ ਅਮਲੀ ਟੱਕਰ ਗਿਆ ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, ‘ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਚੱਲਿਐ ਤਾਇਆ?’ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿੱਲੇ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਬਚਨਾ ਭਰਿਆ-ਪੀਤਾ ਉਲਰ ਕੇ ਬੋਲਿਆ। ‘ਤੈਂ ਸਾਲਿਆਂ ਧਾਰਾਂ ਲੈਣੀਆਂ। ਨੰਦੇ ਬਾਹਮਣੀ ਮਰ ਗਈ ਉਹਦੇ ਅਫਸੋਸ ਨੂੰ ਚੱਲਿਐ।’

‘ਹੈ! ਨੰਦੇ ਮਰਗੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਕੱਚ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਰਗੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਵੀ ਚਲਦੈਂ।’

ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਚੌਕੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਜੱਗਾ। ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਚੁਪ ਹੋਈ ਤਾਂ ਨੰਦੇ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘ਬਈ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਲ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਹੋਈ ਤੇਰੇ ਨਾਲ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਸੀ ਨੰਦੇ, ਜੁਆਨੀ ਵਾਰੇ ਕਿਆ ਸੁਨੱਖੀ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਦੁਸਹਿਰੇ ‘ਚ ਮੇਰੇ ਭਾਈਏ ਨਾਲ ਜਲੇਬੀਆਂ ਖਾਵੇ। ਮੈਂ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਸਾਂ। ਭਾਈਏ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹਟ ਜਾ ਇਸ਼ਕ ਕਰਨੋ। ਬੇਬੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਘੋਟਣਾ ਮਾਰੇ ਸਿਰ ‘ਚ। ‘ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਬਈ ਪੱਕੀ ਆੜੀ ਸੀ ਪਿੰਡ ਜਾਣਦੈ।’ ਆ ਗਈ ਨੇਰੀ ਨੰਦੇ ਦਾ ਪੁਲਸੀਆ ਪੁੱਤ ਰਫਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰੇ, ਦੂਜਾ ਕਿਰਪਾਨ ਕੱਢ ਲਿਆਇਆ। ਬਾਣੇ ਦੀ ਕੁੱਟ ਵਰਗਾ ਉਹ ਜੂੜ-ਪਤਾਣ ਜੱਗੋ ਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੂਰ ਵਰਗਾ ਸੁੱਜਿਆ-ਫੁੱਲਿਆ ਮੂੰਹ ਲੈ ਕੇ ਘਰੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹ ਤਾਂ ਪੀਲ ਪਾਵੇ ਨਾਲ। ‘ਹੁਣ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦਿਖਾ ਪਤੰਦਰਾ ਬਾਹਰ। ਤੇਰੀ ਜੁਬਾਨ ਵੱਢ ਦੇਣੀ ਐ।’

‘ਬੇਤਿਆ ਮੈਂ ਕੋਈ ਝੂਠ ਕਿਹਾ। ਜਿੱਦਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਤੀਵੀਂ ਪ੍ਰੀਤੋ ਨੂੰ ਪੱਟਿਆ, ਭਾਈਏ ਨੂੰ ਨੀ ਪੱਟੀ ਫਿਰਦੀ ਸੀ ਨੰਦੇ। ਸਾਲੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਈਏ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਫਸੋਸ ਕੀਤਾ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਸੱਚੀ ਹੋਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੰਨਾ ਚੌਕ ਲਿਆ।’

‘ਤੈਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਆਂ ਬੀਕਾਨੇਰ।’ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭੰਨੇ-ਹਾਰੇ ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ ਵਿਚਕਾਰਲਾ

ਗੱਲੀ-ਬਾਤੀ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੋਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਹੂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ।

ਹਾਲੇ ਸਾਲ ਕੁ ਨੀ ਲੰਘਿਆ ਹੋਣਾ। ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਇਕ ਧੰਨੇ ਸਮਗਲਰ ਨੇ ਜੱਗੋ ਨਾਲ ਮੋਹ ਪਾ ਲਿਆ ਤੇ ਜੱਗਾ ਵੀ ਲੱਗ ਪਿਆ ਭੁੱਕੀ ਪੀਣ। ਇਕ ਆਬਣੇ ਧੰਨੇ ਨੇ ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਮਖੌਲ ‘ਚ ਪੁਛਿਆ ਜੱਗਿਆ, ‘ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਈਆ ਲੈਣੈ।’

‘ਮਾੜਾ ਲਗਦਾ ਲਿਆ ਫੜਾ।’

‘ਐ ਸੜਕ ‘ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ ਪਿਆ।’

‘ਨਾਲੇ ਆਪੇ ਹੀ ਕਹਿਨੈ?’

‘ਵੇਖ ਟਰੱਕ ਤੂੰ ਚਲਾ ਲੈਨੈ। ਗੁੜ ਦਾ ਲੱਦਿਆ ਪਿਐ। ਵਿਚ ਤੀਹ ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਐ। ਬੱਸ ਬਾਰਡਰ ਲੰਘਾਉਣੈ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲਾ।’

‘ਲੈ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਐ? ਲਿਆ ਪੁਚਾਈਏ ਤੇ ਫੜਾ ਟਰੱਕ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ।’ ਤੇ ਗੱਲ ਉਹ ਫਿਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਵਾਲੀ। ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਸਾਧ ਫਸਾ ਲਿਆ ਜਾਲ ‘ਚ।

ਜੱਗੋ ਨੇ ਪਾ ਲਿਆ ਟਰੱਕ ਗੰਗਾ ਨਗਰ ਤੋਂ ਅਬੋਹਰ ਨੂੰ। ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਹੱਦ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਡੀ.ਟੀ.ਓ. ਨੇ ਨਾਕਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ। ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਸਾਈਡ ‘ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਖਿਸਕੇ ਪਏ ਸਨ। ਬਥੇਰੀਆਂ ਜੱਗੋ ਨੂੰ ਲਾਈਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪਰ ਭਜਾਈ ਫਿਰੇ ਬੰਤੇ ਵਾਂਗ ਟਰੱਕ। ਰੋਕ ਲਿਆ, ਲਾਹ ਲਿਆ ਬੋਲੇ।

‘ਸਿਪਾਹੀ ਕਹਿੰਦਾ, ਕਾਗਜ਼ ਪੂਰੇ ਆ।’

‘ਹੋਰ ਅਧੂਰੇ ਆ?’

‘ਚੱਲ ਫਿਰ ਅਹੁ ਬੱਤੀ ਆਲੀ ਕਾਰ ਕੋਲ। ਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ।’

‘ਗੱਲ ਸੁਣੋ ਉਹ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਸੋ ਰੁਪਿਆ। ਬੋਨੂ ਵੀ ਦਿਨੈ, ਪਰ ਟਰੱਕ ‘ਚ ਗੁੜ ਹੇਠਾਂ ਤੀਹ ਬੋਰੀਆਂ ਭੁੱਕੀ ਐ, ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਨਾ ਪੁੱਛ।’

‘ਵੱਜ ਗਿਆ ਖਤਰੇ ਦਾ ਘੁੰਗੂ। ਫੜ ਲਿਆ ਜੱਗਾ। ਹੋਮਗਾਰਡੀਆ ਜੱਗੋ ਦੇ ਕੰਨ ‘ਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘ਮੂਰਖਾ ਵੱਡਾ ਨਾਕਾ ਲੰਘ ਆਇਆ ਸੀ, ਕਾਗਜ਼ ਪੂਰੇ ਨਾ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜ ਕੁ ਸੌ ਵਿਚ ਮੰਨ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਿਚ ਕੀ ਐ, ਕੀਹਨੇ ਦੇਖਣਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਆਪੇ ਚੋਰ ਬਣ ਗਿਆ।’

‘ਯਾਰ ਤੂੰ ਕਮਲੈ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਐ। ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ। ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਵੀ ਲਿਐ।’

‘ਤੇ ਹੁਣ ਖਾਈਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਹਵਾ।’

ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਢਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਜੱਗੋ ਟਰੱਕ ਭਜਾਇਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਡਰਦੇ ਤੋਂ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਕ ਸਾਈਕਲ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਤਾ। ਟਰੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਂ ‘ਚ ਜਾ ਵੜਿਆ।

ਜੱਗਾ ਸੱਚੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਨਾ ਧੰਨੇ ਨੇ ਤੇ ਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਕਤਲ ਤੇ ਭੁੱਕੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ‘ਚ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਜੱਗੋ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਖੱਟਿਆ?...ਸਿਰਫ ਜੁੱਤੀਆਂ...ਤੇ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ?

NirpalKaur.com

ਨਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਡਾਟ ਕੌਮ

A WEBSITE SHOWCASING THE TASTE OF PUNJABI FOOD

ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਰਸੋਈ

ਖਿੱਚੇ ਇਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਈ

VISIT : WWW.NIRPALKAUR.COM

HOME COOKING, FASHION AND HEALTH

ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਿੱਘਾ ਹੈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਰਾਨ ਦਾ

ਸਫ਼ਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ

ਅਜੋਕੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਬਾਬਤ ਵਧੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਇਕ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਜਦੋਂ ਮਾਰਚ, ਅਪਰੈਲ ਤੇ ਮਈ 2008, ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਬਤੌਰ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇਰਾਨ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਦਿੱਕਤ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਸੈਰਗਾਹ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਇਰਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਘੁਲਣ ਮਿਲਣ, ਇਹ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਜਾਂਦਾ। ਨਾਚ ਅਤੇ ਗਾਣਿਆਂ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਰਾਨਣਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਕਜਦੀਆਂ, ਇਹ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਏਨੀ ਕੁ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਏਨੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਟਾਵਾਂ ਟਾਵਾਂ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕਿਤੇ ਕੇਵਲ ਫਾਰਸੀ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈ ਕੇ ਚਲੇ ਵੀ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੇਵਲ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਹੜਾ ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਖ਼ਤਮ। ਉਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੀ ਖੁਫ਼ੀਆ ਪਤਤਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਇਕ ਬੱਚਾ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੈ ਵੀ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਉਸਨੇ ਇਰਾਨੀ ਨਾਗਰਿਕ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਇਰਾਨ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ, ਇਕ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਿਚ। ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 500 ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਿਚ ਦੋ ਕੁ ਸੌ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਏਨੀ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਉਥੇ ਉਚ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਖਤ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਧੀਕ ਉਥੇ ਹੀ ਵਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੇਵਲ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਸਿਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇੰਨੇ ਕੁ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਾਣ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁੰਗੜ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਔਰਤਾਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੇੜੇ ਨੇੜੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਔਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੁਹੱਪਣ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼, ਪਤਲੀਆਂ, ਲੰਮੀਆਂ, ਉਹ ਗੋਰੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਗੁਲਾਬੀ ਹਨ। ਯੂਰਪੀਅਨਾਂ ਦਾ ਗੋਰਾ ਰੰਗ ਸੁਹਣਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਜਿਹੜਾ ਯੂਰਪੀ ਗੋਰਾ ਗੋਰੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿੱਖੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼ ਵਾਲਾ ਤੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦਾ ਦੇਖੋ, ਉਸਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਇਰਾਨੀ ਖੂਨ ਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਸਾਡੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਹਕਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਪਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੌਣ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਅਨਸਾਰੀ ਨੇ ਮੁਸਕਾਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ-ਕਾਕੇਸ਼ੀਆ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜਾਂ, ਹੋਰ ਕੀ? ਕੋਹ ਮਾਇਨੇ ਪੱਥਰ, ਪਹਾੜੀ, ਤੇ ਕਾਫ਼, ਕਾਕੇਸ਼ੀਆ ਲਈ। ਪੁਰਾਣਾ ਪੈਮਾਨਾ ਮੀਲ ਦੀ ਥਾਂ ਕੋਹ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਮੀਲ ਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਗੱਡੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਹ (ਪੱਥਰ) ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਜਾਂ ਜਾਪਾਨੀ ਹਨ ਤੇ ਜਾਂ ਇਰਾਨੀ। ਗੁਲਾਬ

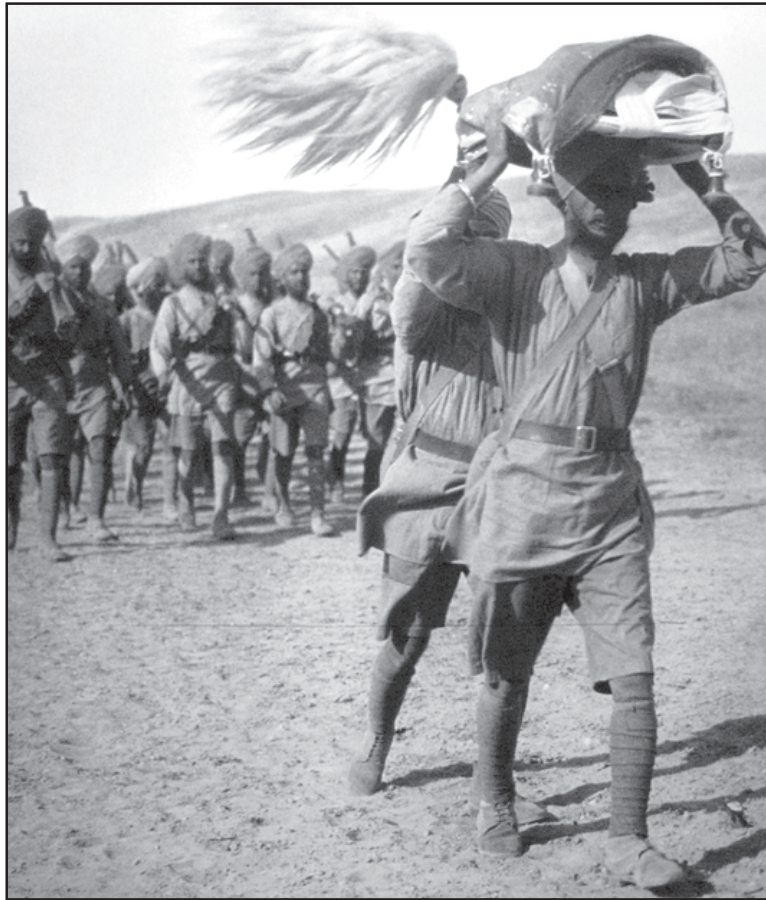
ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਗੁਲਾਬ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਦੱਸਿਆ - ਰੋਜ਼ ਫਾਰਸੀ ਦਾ ਲਫਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਗੁਲਾਬ ਤਾਂ ਫੁੱਲ ਦਾ ਆਬ ਹੋਇਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੁੱਲ ਦਾ ਰਸ।

ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਟਿਕਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਕੁੰਮ। ਸਾਡੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਸੰਸਥਾ ਸੀ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸਟੱਡੀਜ਼। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅੱਠਵੇਂ ਈਮਾਮ ਅਲੀ ਰਜ਼ਾ ਦੀ ਭੈਣ ਹਜ਼ਰਤ ਫਾਤਿਮਾ ਮਾਸੂਮਾ ਨੇ ਅਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਦਮ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਈਮਾਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਸੁੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੀਆ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਦੰਗੇ ਅਕਸਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਜੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ।

ਈਮਾਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 12 ਹੈ, ਉਹ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਕਤਲ ਹੋਏ। ਬੀਬੀ ਫਾਤਿਮਾ ਮਾਸੂਮਾ ਆਪਣੇ ਕਾਫਲੇ ਨਾਲ ਬਚਦੀ ਬਚਾਂਦੀ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਤੁਰਦੀ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਕੁੰਮ ਤੱਕ ਪੁੱਜੀ ਤਦ ਤਕ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਨਿਕਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ। ਫਾਤਿਮਾ ਮਾਸੂਮਾ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਏਨੀ ਥੱਕ

ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਿਚ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਅਬਾਦਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਸੀ, ਇਕ ਸੜਕ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਸਿੱਖ ਐਲੀ ਸੀ। ਅਬਾਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖ ਤਹਿਰਾਨ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਅਜਾਇਬਘਰ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਵੀ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਏ। ਪਹਿਲਾ ਰਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹ ਪਹਿਲਵੀ, ਦੂਜਾ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਹ, ਉਸਦਾ ਬੇਟਾ। ਪਹਿਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਭਲਾ ਮਾਣਸ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰਜ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਲਾ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1940 ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ ਵਲ ਦੌਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸੀ ਦੁਜ਼ਤ ਆਬ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਾਣੀ-ਚੋਰ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਹ ਪਿੰਡ ਲਾਗਿਓ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ 6-7 ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਉਪਰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਹੜੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਗਿਆ ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰ

ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਫਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹਰਮ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਰਾਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਤੇ ਕੁੰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਚ ਅੱਠਵੇਂ ਈਮਾਮ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਈ, ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਫਾਰਸੀ ਲਫਜ਼ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਠਵਾਂ ਈਮਾਮ, ਸੱਤਵੇਂ ਈਮਾਮ ਅਲੀ ਰਜ਼ਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਤੇ ਅਲੀ ਰਜ਼ਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮਾਣੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਈਮਾਮਬਾਤਾ ਸਮਾਣੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

ਕੁੰਮ, ਤਹਿਰਾਨ ਤੋਂ 150 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਕੁੰਮ ਵਿਚੋਂ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੀਆ ਇਰਾਨ ਦਾ ਹਰੇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਨੇਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਇਤੁੱਲਾ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁੰਮ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰਮ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਿਰੁਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਆਇਤੁੱਲਾ ਖੁਮੀਨੀ ਨੇ ਹਰਮ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਤਹਿਰਾਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੰਜਲਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਕਰੀਬਨ 500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੁਹੰਮਦ ਰੂਹਾਨੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਨ? ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਨ, ਦੂਜਾ ਪਰਸ਼ੀਅਨ ਗਲਫ ਲਾਗੇ ਅਬਾਦਾਨ ਵਿਚ ਤੇ ਤੀਜਾ

ਨਾਲ ਝੁਕ ਕੇ ਸਲਾਮ ਅਰਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ - ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਰੂਹਾਨੀ ਫਕੀਰ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ। ਕਿਸਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ - ਹਜ਼ੂਰ ਇਹ ਫਕੀਰ ਫਕੂਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਤਾਂ ਜਾਹਲ ਕਿਸਾਨ ਹਨ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਨੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮਜਹਬ ਹੈ, ਇਹ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਜਦੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਵਕਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿਹਾ - ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਜਾਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਖਾਹਸ਼ਮੰਦ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ - ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਛਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇਕਬਖ਼ਤ ਇਨਸਾਨ ਹੋ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਹਜ਼ੂਰ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅੱਲਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਸਜਿਦ ਤਾਮੀਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਮੁਲਕ ਹੋਇਆ, ਜਿਥੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਇਕ ਥਾਂ?

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ-ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਜੀ ਇਕ ਏਕੜ। ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਮੈਂ ਇਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਗਾਤ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਜੀ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਹਜ਼ਰਤ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੁਰੀਦ ਹਾਂ, ਨਾ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਹਾਂ, ਨਾ ਸਾਨੂੰ ਦਾਨ ਲੈਣ

ਦੀ ਆਵਤ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਾਂਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤਾਂ ਦਿਉ। ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਕ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁੱਛੀ ਤਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ-ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੁਮਾਨ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਠੀਕ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੁਮਾਨ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉ, ਮੈਂ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਇਬਾਦਤਗਾਹ ਵਾਸਤੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਾਂ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਚੈਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ-ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਦੈਤਸਜ਼ਦਿ ਆਬ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਹੋਏਗਾ ਜ਼ਾਹਿਦਾਨ (ਰੱਬ ਦੇ ਮੁਰੀਦ)।

ਤਹਿਰਾਨ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲਾਗਿਓ ਦੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ- ਦਰਵਾਜ਼ਾ-ਇ-ਦੌਲਤ। ਇਥੋਂ ਜਿਹੜੀ ਚੌੜੀ ਸੜਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਸਰਦਾਰ ਕਬੀਰ ਐਲੀ। ਐਲੀ ਮਾਇਨੇ ਰਾਹ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ-ਦਰਵਾਜ਼ਾ-ਇ-ਦੌਲਤ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਧਨਵਾਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਦਾਰ ਕਬੀਰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਨਾਮ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਾਮ ਅਜਿਹੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਇਰਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਓਪਰੇ ਨਾ ਲੱਗਣ।

ਦਸੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਇਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨੇ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸੜਕ ਹੈ ਸੀ। ਬਾਣੀਕਾਰ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ ਗਏ ਤਾਂ ਕਬੀਰ ਨਾਮ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਬੀਰ ਰੱਬ ਦੇ 99 ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨਾਮ ਹੈ। ਸੰਤ ਤੇ ਭਗਤ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਫਾਰਸੀ ਦੇ ਨਹੀਂ। ਸਰਦਾਰ ਲਫਜ਼ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਉਥੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਲਫਜ਼ ਹੈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਾਸਤੇ ਵੀ। ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ - ਤੁਹਾਡੀ ਦਾਨਿਸ਼ਗਾਹ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਮਾਇਨੇ ਚੀਫ਼। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿੱਖ ਔਰਤ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਈ ਤੇ ਕਿਹਾ - ਅਹਿ ਦੇਖ ਭਰਾ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਐ। ਇਥੇ ਬਾਹਰਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸਾਲ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕੇਸ ਕਟਾ ਤੇ ਟੋਪੀ ਪਹਿਨ। ਇਹ ਏਥੇ ਜੰਮਿਆ ਪਲਿਆ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੈ। ਮੈਂ ਫੌਜ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਈ ਨੀ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ-ਤੁਸੀਂ ਇਰਾਨੀ ਹੋ, ਤੁਹਾਡੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਮੇਰੀ ਕਿਉਂ ਮੰਨੇਗਾ? ਉਹ ਬੋਲੀ-ਤੁਸੀਂ ਦਾਨਸ਼ਵਰ ਓ ਨਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਮੌਤ ਈ ਨੀ ਸਕਦਾ ਉਹ। ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦ ਦੇ ਪੰਜ ਸਤ ਸਿੱਖਾਂ ਸਣੇ ਮੈਂ ਜਰਨੈਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਹਾਂ ਤੇ ਇਕ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲਿਆ। ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ- ਇਹ ਜੁਆਨ ਆਪਣੇ ਮਜਹਬ ਵਿਚ ਕਾਮਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਫੌਜ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਕਰੇਗਾ। ਦਸਤਖ਼ਤ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚਿਟਾਇਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਵਕੀਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ-ਬੀਬੀ ਮੈਂ ਵੀ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਹਾਂ, ਸੋ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਹੋਈ।

ਉਹ ਬੋਲੀ-ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮਿਲਣ ਆਈ ਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਤੁਹਾਡਾ ਇਥੇ ਆਉਣ ਦਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ - ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ? ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਇਰਾਨ ਵਿਚ ਕਿਤੋਂ ਤਵਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਇਰਾਨੀ ਖਾਣੇ ਸੁਆਦ ਨੀਂ ਲਗਦੇ। ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਘਰੋਂ ਤਵਾ ਪੁੱਜ ਗਿਆ। ਇਰਾਨਵਾਸੀ ਘਰ ਵਿਚ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਪਕਾਉਂਦੇ। ਹਰੇਕ ਗਲੀ ਵਿਚ ਨਾਨਬਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਮਿਲੇਗੀ।

ਗਜ਼ ਗਜ਼ ਦੇ ਵਿਆਸ ਵਾਲੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ,

ਤਵੇ ਦੀਆਂ ਵੀ ਤੰਦੂਰੀ ਵੀ। ਕੋਈ ਇਰਾਨੀ ਗਰਮਾ ਗਰਮ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦਾ ਸ਼ੁਕੀਨ ਨਹੀਂ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਆਏ ਤੇ ਦਾਲ ਸਬਜ਼ੀ ਮੀਟ ਆਦਿਕ ਨਾਲ ਖਾ ਲਈ। ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲਾਦ ਚਾਵਲ ਅਤੇ ਫਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਦੁੱਧ ਦਹੀਂ ਤੇ ਮੱਖਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰੱਜਵੀਂ, ਪਰ ਨਾ ਨਮਕ ਪਾਉਣਾ ਨਾ ਮਿਰਚ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਮਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਪਾ ਲਵੋ, ਪਰ ਮਿਰਚ ਫੇਰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਖਰੀਦਦਾ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੇ ਕੁੰਮ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮਿਰਚਾਂ ਖਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਦੁਕਾਨ ਲੱਭੀ, ਜਿਥੋਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆਉਂਦੇ।

ਤਹਿਰਾਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਪੋਟਰ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸ਼ੋਅ ਰੂਮ ਦਿਸਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਸਾਰ ਫੋਟੋ ਖਿਚਣ ਲਈ ਆਰਟਿਸਟ ਆਇਆ ਤੇ ਫੋਟੋ ਖਿਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ - ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ? ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ - ਤੁਸੀਂ ਬਤੌਰ ਮਾਡਲ ਇਥੇ ਬੈਠੋਗੇ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਮੰਨਦਿਆਂ ਇਕ ਪੇਂਟਿੰਗ ਤਿਆਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਅਪਣੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਖਰੀਦੋ, ਪਰ ਮੈਂ ਮੁਫਤ ਸੁਗਾਤ ਦਿਆਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਤਕ ਤਾਂ ਕਈ ਵਿਕ ਚੁਕੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੇਰਾ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਹੱਥ ਚਲਦਾ ਹੈ ਜੀ।

ਪੱਛਮੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਨਕਲਦਾਰ ਹਨ, ਪੁਰਾਣੇ ਬੁੜਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਵੇਂ, ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਵਰਗੇ ਬਣਾ ਬਣਾ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੇਂਟਿੰਗਜ਼ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਫਜ਼ੂਲ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤ ਵੇਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਫਲਾਣੀ ਕ੍ਰਿਤ ਜਿਹੜੀ ਫਲਾਣੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਨਕਲ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਧੀਕ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਉਪਰ ਉਕਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਵਧੀਕ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਉਪਰ।

ਖੱਲ ਦਾ ਰੰਗ ਹਲਕਾ ਪੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਣਕ ਦਾ ਨਾੜ ਚੌੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਬੋਹਟੀਆਂ ਬਣਾਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਧਰ ਨਾੜ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜੋੜ ਉਹ ਪਲਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੇਂਟਿੰਗ ਦਾ ਗਰਾਊਂਡ ਬਿਲਕੁਲ ਖੱਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਰਿਕੰਸਟਰਕਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਿਸਰ ਦੀ ਬਹਾਦਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਅਹਿਮੋਸ (3500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ) ਦੀ ਖੱਲ ਉਪਰ ਉਕਰੀ ਇਕ ਪੇਂਟਿੰਗ ਬਗਦਾਦ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ, ਜੋ 2500 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਥੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਨਕਲ ਨੂੰ ਨਕਲ ਕੋਈ ਕਹਿ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਰਾਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤਾਂ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਸਸਤੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਨਾਹ ਹੋਇਆ?

ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਫਤਿਹ ਕੀਤਾ ਉਦੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ਼ੀਰਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਸ਼ੀਰਾਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਨਵੀਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ - ਪਰਸਪੋਲਿਸ। ਇਥੇ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰੇ ਜੋ ਹੁਣ ਖੰਡਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਰਾਨੀਆਂ ਨੇ ਸੀ.ਡੀ. ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ - ਪਰਸਪੋਲਿਸ ਰਿਕੰਸਟਰਕਟਿਡ (ਨਵਾਂ ਉਸਾਰਿਆ ਮਹਾਂਨਗਰ) ਸੀ.ਡੀ. ਚਲਾਉ ਤਾਂ ਖੰਡਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੇ, ਉਦਾਸ ਸੰਗੀਤ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ - ਫਿਰ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ, ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਕਣ ਜਿਹੜੇ ਹਵਾ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਰਗੜ ਰਗੜ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਖਿਲਾਰ ਦਿਤੇ ਸਨ, ਉਡ ਉਡ ਕੇ ਬਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਬੜਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਮੂਲੇ ਅਤੇ ਕੰਧਾਂ ਉਪਰ ਉੱਠਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਛੱਤਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਛੱਤਾਂ ਉਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੇਂਟਿੰਗ ਉਘੜਨ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਵਸਦੀ ਰਸਦੀ ਇਰਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਸੈਨਾਵਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੱਜ ਫੈਸਲੇ ਸੁਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋਬਨਵੰਤੀਆਂ ਨੱਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੂਰਾਂ, ਪੁਰਾਣਾ ਸੰਗੀਤ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

“ਏਕ ਪਾਗਲ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ 12 ਬਜੇ ਰਹਤੇ ਹੈ” ਇਹ ਲਫਜ਼ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਵਰਣ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚ ਪੀਲੀਭੀਤ ਇਲਾਕੇ ‘ਚ ਇਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਕ ਸਿੱਖ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਟਿਕਟ ‘ਤੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਕਹੇ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਭਾਵ ਵਰਣ ਦਾ ਮਾਮਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਉੱਪਰ ਕਹੇ ਲਫਜ਼ ਇਕੱਲੇ ਵਰਣ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੀ ਬੀਮਾਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਰਵਾਈ ਇਦਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਜਿੰਨਾ ਭੋਲਾ ਭਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਲੈ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਇਆ, ਮਤੇ ਸਿੱਖ ਭੁਲੇਖਾ ਖਾ ਜਾਣ ਜਿੰਦਗੀ ਇਹਦਾ ਦਾਅ ਲੱਗਾ, ਉਦਣ ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕਰਨ ‘ਚ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਇਹ ਉਸੇ ਪਿਓ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ‘ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਬ ਕੋਈ ਬੜਾ ਦਰਖਤ ਗਿਰਤਾ ਹੈ ਤੇ ਧਰਤੀ ਕਾਂਪਤੀ ਹੀ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਕਹਿਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਾ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਮ ਹੀ ਕਹਿ ਦੇਣੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਉਦਾਂ ਦੀ 12 ਵਜੇ ਪਏ ਆ। ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਜ਼ਾਕ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ‘ਚ ਜਾ ਕੇ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਦੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 12 ਵਜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ‘ਤੇ ਗੁੱਸਾ-ਗਿਲਾ ਵੀ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਇਸਨੂੰ ਹਾਸੇ ਮਸ਼ਕੂਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 12 ਵੱਜਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਬੜੀਆਂ ਹੀ ਵਾਹੀਆਤ ਮਨਘੜਤ ਗੱਲਾਂ, ਚੁਟਕਲੇ ਸੁਣਾਉਣੇ, ਸਾਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਬੇਹੁਦਾ ਗੱਲਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਸਾਡੇ (ਸਿੱਖਾਂ) ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਦੋਂਕਿ ਉਸ ਉਮਰ ਤੱਕ ਵੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ। ਪਰ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ-ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਵੱਜਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਮੰਦਭਾਵਨਾ ਭਾਰੂ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਗੁੱਝੀ ਚਾਲ ਰਹੀ। ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਬੇਗੈਰਤੀ ਜਾਂ ਹੀਣਤਾ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਉਸ ਵੱਡੇ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਨਿਵੇਕਲੇ, ਨਿਰਫਲ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਭਰੇ ਅਦੁੱਤੀ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ

ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਕੀ ਸੀ, ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸਨੂੰ ਬੜੀ ਢੀਠਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਜਾਂ ਚੁਟਕਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪਰੋਸ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇ ਨਹਿਰੂ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਛੋਕਰਾ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਿਆ।

ਹੁਣ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਲ ਆਈਏ ਕਿ 12 ਵਜੇ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ? ਆਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁਗਲ ਹਾਕਮ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਵਿਚ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਲੁੱਟੀ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਤੇ 2200 ਹਿੰਦੂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਗਜ਼ਨੀ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਨਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਅਬਦਾਲੀ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਘਰੇ ਘਰੀ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਅਗਲੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਚੁੱਕ ਲਿਆਣਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੁਸਤਾਖੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਬਾਕੀ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਬੀਬੀਆਂ ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਉਮਰ ਖਾਲਸੇ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਬਣ ਕੇ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਰਚਾ ਲਏ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 1763 ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ‘ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਦੇ ਇਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਆ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਰਿਆਸਤ ਕਸੂਰ ਦਾ ਹਾਕਮ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਹੱਥ ਬੀਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਤੇਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਜਦ ਭੰਗੂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਸੂਰ ਰਿਆਸਤ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਵੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਕਈ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਸੂਰ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅਜੇ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਵੱਡੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਲ ਵਚਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਜਾਣਾ। ਉਸਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਦੂਜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸ. ਚੜਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰਬੱਧੀਆ ਅਤੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਸੱਦ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਵਾਕ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਮਤਾ ਸੋਧਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਫਿਲਹਾਲ ਰੋਕ ਕੇ ਕਸੂਰ ‘ਤੇ ਚੜਾਈ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਬੀਵੀ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਤੋਂ ਛੁਡਾਈ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਡੀਕ ਦੇ ਕਸੂਰ ‘ਤੇ ਚੜਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਕ ਸੂਹੀਆ ਪਾਰਟੀ ਉਸੇ

ਵਕਤ ਕਸੂਰ ਨੂੰ ਘੱਲ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਹਦਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਸੂਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ 10 ਕੋਹ ‘ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਸਿੱਖ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਘੋੜਿਆਂ ‘ਤੇ ਸਫਰ ਕਰਕੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੀ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ਼ਾਮ

ਮਝੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ

ਨੂੰ ਸਿੱਥੇ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਸੂਰ ਵਿਚ 12 ਵੱਡੇ ਕਿਲੇ ਸਨ ਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਫੌਜ ਵੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਿਲਾ ਕੋਟ ਉਸਮਾਨ ਖਾਂ ਸੀ ਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਹਰਮ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਕਿਲੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਸੂਹੀਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਸੂਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਤੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਭਿਣਕ ਨਹੀਂ। ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਦੱਸੀ ਕਿ ਰਮਜਾਨ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਮੇਤ ਫੌਜ ਰੋਜੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਧੇ ਪੀਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਨ ਆਰਾਮ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਚੌਥਾ, ਇਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਕਿ ਚੜ੍ਹਦੀ ਗਰਮੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪਠਾਣ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਹਿਪਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ 12 ਵਜੇ ਜਾਵੇ।

ਰਾਤ ਕਸੂਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਤਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਸੂਰ ਨੂੰ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਵੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਜਾਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਜੇ ਕਸੂਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਕਸੂਰ ਵਿਚ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਵੀ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਠੀਕ ਦੁਪਹਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਚੀਤੇ ਵਾਲੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਕਸੂਰ ਦੇ 12 ਹੀ ਕਿਲਿਆਂ ਤੇ ਇਕਠਾ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕੋਟ ਉਸਮਾਨ ਖਾਂ ‘ਤੇ ਸੀ, ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚਿੱਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਦਾ। ਦੇਖਦਿਆਂ-ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਨੂੰ ਉਹ ਸੰਭਲਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਲਾ ਉਸਮਾਨ ਖਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਸੁਰਖਿਅਤ ਅੰਦਰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੀਵੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੇ ਖੇਲ ਕੇ ਕਿਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ ਪੂਰੀ ਸੁਰਖਿਆ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਫਿਰ ਜੋ ਕੋਟ-ਵੱਢ ਹੋਈ ਉਸ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸਮਾਨ ਖਾਨ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀ ਫੌਜ

ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੱਦੀਨ ਖਾਂ ਵੀ ਵਢਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਕਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਠਾਣਾਂ ਦਾ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ 1763 ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਲੰਢੇ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਚੱਲੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਪਠਾਣ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਬਾਕੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਕਰਵਾਈ। ਉਹ ਕਸੂਰ ਰਿਆਸਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਵੀ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਮੋਹਰੇ 4 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਗਈ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ‘ਘਟਨਾ’ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 12 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਜੇ ਇਸ ਵਾਰਦਾਤ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਕਸੂਰ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ‘ਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੈਂਤੜੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ (1762) ਵਿਚ ਢਾਹੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁਤ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਤਾਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬੇਅਦਬੀ ਅੱਖਾਂ ਮੂਹਰੇ ਆਈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਕੀ ਕਾਰਜ ਛੱਡ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਣ ਖਾਲਸਾ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵਾਸਤਾ ਖੁੱਧਰ ਪਠਾਣਾਂ ਨਾਲ ਪੈਣਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਆਹਲਾ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸੀ। ਇਕ ਅਬਲਾ ਨੂੰ ਕੈਦ ‘ਚੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਕੋਈ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਟਾਉਣੇ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਰਤਣਾ ਕਿ ਹਨੂੰਮਾਨ ਨੇ ਪੂਛ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਲੱਕਾ ਫੂਕ ਦੇਣੀ ਤੇ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆਉਣੀ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਉਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤਾਂ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ। ਉਸਨੇ ਤੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਿੰਦਾ ਗੁਰਮਤਾ ਕਰਦੇ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਅਦਬ ਦਿੰਦੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ। ਜੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉੱਚਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹਦੇ ਸਿੱਖ ਔਰਤ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਵੀ ਵਾਰ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਕੇ ਅਗਲੇ ਜਹਾਨ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੰਦੇ।

ਜੇ ਹੁਣ ਇਕ ਬੇਲਗਾਮ ਛੋਕਰਾ, ਜੋ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਉਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਖਲਣੇ ਵਿਚੋਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ‘ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ (ਤੇ ਲਗਦਾ ਅਜੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਹੈ) ਕਹੇ ਕਿ ‘ਏਕ ਪਾਗਲ ਸਰਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ 12 ਵਜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੈ’। ਇਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹੀਏ ਤੇ ਕੀ ਨਾ ਕਹੀਏ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੱਕੜਦਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਸਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਹਾਲਪਣ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਣਬੇ ਤੋਂ ਲਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 3 ਮਈ 1718 ਈ. ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਬੱਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਆਹਲੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਹੀ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਸ.

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

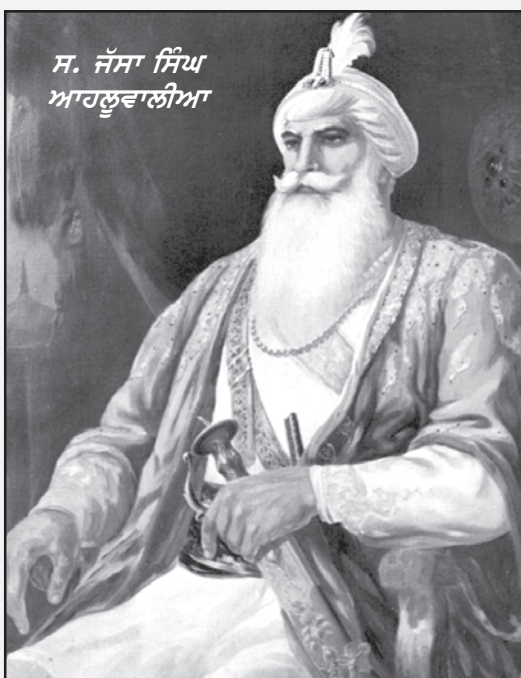
ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਕੋਲ ਦਿੱਲੀ ਲੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸ ਭਿੰਨੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਨੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਰਹੇ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ, ਫਾਰਸੀ, ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੌਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ।

ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ ਸ. ਬਾਘ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਨਵਾਬ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ

ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੇ ਦਲੇਰ, ਸੂਰਬੀਰ ਅਤੇ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਨ।

ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁਥਲੀ ਹਨ। ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਰਮ-ਪੁੱਤਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰੀ, ਤੀਰਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵਾਬ ਜੀ ਦਾ ਹਰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਫੇਰ ਉਹ ਨਵਾਬ ਜੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੌਮ ਵਿਚ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰੋਹ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਜੱਥਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰੀਲਾ ਰਣਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੇ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੱਥਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

1733-34 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਖਿੰਡੇ-ਪੁੰਡੇ ਜੱਥਿਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨੇਤਾ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ 1746 ਈ. ਅਤੇ ਫੇਰ 29 ਮਾਰਚ 1748 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜੱਥਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ 65 ਜੱਥਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। 29 ਮਾਰਚ 1748 ਦੇ ਦਿਨ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦੀਆਂ 11 ਮਿਸਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਣੇ। ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਸਿੱਖ ਜੱਥਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੌਜ ਦੀ ਝੜਪ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਦਾ ਭਰਾ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਝੜਪ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਲੱਖਪਤ

ਰਾਏ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1749 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲ ਲੀਲਾ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਣਵਾਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ। 1761 ਈ. ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਖੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਲ-ਧਨ ਅਤੇ 2200 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਘਰੋ-

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 30 ਉੱਤੇ)

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਭਾਗ - 1

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

“ਹਾਇ ਨੀ ਤੇਰੀ ਪਾਟ ਜੂ ਕਮੀਜ਼।” ਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ੋਹਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਖਰਾ ਨਾਚ ਕਰਕੇ ਗਿੱਧਾ ਪਾਇਆ।

ਪਾਲ ਅਤੇ ਪੱਪੂ ਇਸ ਵਕਤ ਭਵੰਤਰ ਕੇ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਪੰਡਤ ਦੀ ਹਰਕਤ ਚੰਗੀ ਨਾ ਲੱਗੀ।

“ਬਾਹਮਣਾ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਤੂੰ ਵਿਦਵਾਨੀ ‘ਚ ਪੈਰ ਧਰਦਾ ਹੁੰਨੈ! ਆਹ ਕੰਮ ਤੇਰਾ ਸਰੀਫ਼ ਵਾਲੈ?”

ਦਿਲਰਾਜ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਫ਼ੂਰ ਵਾਂਗ ਉੱਡ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਐਵੇਂ ਆਪਣਾ ਰੋਹਬ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਛੰਡਦਿਆਂ ਆਖਿਆ,

“ਪਾਲ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਕੇ ਨੱਬਿਆਂ ਦਾ ਘਾਟੈ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਯਾਰ ਸੁਗਲ ਪਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੰਦਾ। ਆਪਣਾ ਚਿੱਤ ਰਾਜੀ ਨਾਲੇ ਉਹ ਖੁਸ਼।”

“ਉਹ ਖੁਸ਼ ਸੀ?” ਪੱਪੂ ਨੇ ਚਤਰ ਹਾਸੀ ਹੱਸੀ, “ਤਾਂ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦਾ ਸੀ।”

“ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਯਾਰ ਅਗਲੇ ਦੇ ਮਗਰ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਪੈ ਜਾਨੇ ਓ। ਤਾਂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜੇ ਮੈਂ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਮਖੌਲ ਕਰ ਲਿਆ।”

“ਬਾਈ ਸਿਆਂ।” ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਕਰਤੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਸੁਗਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਖਦੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਸਰਾਸਰ ਸੋਹਦਾਪਣ ਐ। ਮਖੌਲ ਤਾਂ ਉਹ ਐ ਪਤਾ ਏ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਆਪਾਂ ਗੇਟ ਮੂਹਰੇ ਖਲੋਤੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਡਾਕੀਏ ਨੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਕੋਠੀ ਦੀ ਬੈਲ ਵਜਾਈ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੜੀ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਬਰਾਤ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, ‘ਨੀ ਮੈਂ ਡਾਕੀਏ ਨੂੰ ਖੀਰ ਖੁਆਵਾਂ, ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਕਬੂਤਰ ਦੀ’ ਤੇ ਕੁੜੀ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਹੱਸ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਈ ਸੀ।”

ਪੱਪੂ ਨੇ ਸਿਰ ਘੁਮਾਇਆ ਅਤੇ ਉਂਗਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਸਤੀ ਜਿਹੀ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਬਾਈ ਜੀ, ਉਹਨੇ ਇਹਦੇ ਵਾਂਗੂ ਮੱਥੇ ਤਿਉੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ ਸੀ!”

“ਉਇ ਛੱਡੋ ਯਾਰ! ਪੱਪੂ ਇਹ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਈ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਉਲਟਾ ਤੂੰ ਇਹਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਦਿਨਾਂ! ਬੀਬੀ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਗੋਦੀ ਮੁੰਡਾ ਐ।”

ਸ਼ਾਮ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਆਇਆ, ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਕਾਹਲੀ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਤਾੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਰਾਣੋਂ ਕੇ ਘਰ ਵਲ ਪੈਰ ਮਲ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੂਹਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਖਤਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿੱਲੀ ਲੰਘ ਜਾਣ ਜੋਗੀਆਂ ਵਿਚਲਾਂ ਸਨ। ਖਾਲੀ ਅੱਖਾਂ ਤਖਤਿਆਂ ਕੋਲ ਭਉਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਸੱਖਣੀਆਂ ਮੁੜ ਆਈਆਂ? ਮਰੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਲ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਖਿੜਕ ਤੋਂ ਉਰੇ ਹੀ ਉਸ ਅੰਦਰੋਂ ਹਾਸਤ ਪੈਂਦੀ ਸੁਣੀ। ਮਨ ਖਿੜ ਉੱਠਿਆ, ਰਾਣੋਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੇਜ਼ ਉਲਾਘਾਂ ਭਰਦਾ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਚੌਤੇ ਕੋਲ ਦਰਸ਼ਨ ਖਲੋਤਾ ਸੀ। ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਕੋਲ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਰਾਣੋਂ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਸਿੱਧਾ ਜੇਹਾ ਝਾਕਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ। ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਲਾਲ ਸੁਰਖ ਹੋਏ ਮੂੰਹ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਬਾਕੀ ਵੀ ਹੱਸ ਪਏ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ, ਕੁਦਰਤੀ ਉਸ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਲਈ। ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਫੇਰ ਹੱਸ ਪਏ।

“ਪਾਲ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਇਉਂ ਆਇਐਂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਐ।”

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਛੋਟੀ ਭਾਬੀ ਨਿੱਖਰੀ ਹੋਈ ਪੀਹੜੀ ਉੱਤੇ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਮੁੰਡਾ ਪਾਈ ਬੈਠੀ ਸੀ।

“ਨਹੀਂ ਗੁਆਚਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਐ।”

“ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਕੁਸ਼ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਈ ਐ।”

ਪਾਲ ਤੁਬਕ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਝਾਕਿਆ, ਧੀਰਾ ਆਪਣੇ ਮਾੜੂ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਗੁੱਝਾ ਹਾਸਾ ਖਲਾਰੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਰਸ਼ਨ ਵਲ ਤੱਕਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਜ ਵਾਤ ‘ਚ ਫਸੇ ਬਿੱਲੇ ਵਾਂਗ ਇਧਰ ਉਧਰ ਝਾਕਦਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਫੇਰ ਸਾਰੇ ਹੱਸ ਪਏ। ਕੁਝ

ਸੋਚ ਕੇ ਉਸ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੁਸਰੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਰ ਲਈਆਂ ਤੇ ਅੰਦਰ ਵਲ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਇਹ ਤਾਂ ਬਈ ਗੁੱਸਾ ਮੰਨ ਗਿਆ!” ਧੀਰੇ ਦਾ ਵਿਅੰਗਮਈ ਬੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੋਂ ਸੁਣਿਆ, “ਜੁਆਨ ਗੁੱਸੇ ਖੋਰਾ ਈ ਬਾਹਲਾ ਐ! ਵਿਚਾਰਾ ਹਰਖ ‘ਚ ਈ ਮੱਚਿਆ ਪਿਆ।”

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ,

“ਵੇ ਚਾਹ ਤਾਂ ਪੀ ਲੈ।”

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ।

“ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਜੁਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਮੱਚਿਆ ਪਿਆ। ਚਾਹ ਪਿਆ ਕੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਐ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਪਿਆਉਨੇ ਆਂ! ਫੇਰ ਗਲੇਟੇ ਵਾਂਗੂ ਉਧੜ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੋਲਾ ਜਿਹਾ ਬਣਿਐ ਫਿਰਦਾ ਐ।”

“ਚੁੱਪ ਵੇ।” ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਧੀਰੇ ਨੂੰ ਝਿੜਕੀ ਦਿੱਤੀ, “ਅੱਜ ਤੂੰ ਵੀ ਟਰ ਟਰ ਕਰੀ ਜਾਨੈ।”

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਠਰੱਥੇ ਨਾਲ ਆਖਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਚੁਸਤ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਤੋਂ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ‘ਤੇ ਕਰ ਲਿਆ, “ਕਦੇ ਕਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਡਰ ਐ।”

“ਨਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿਆਂ!” ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਹੱਥ ਹਿਲਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਬੋਡਾ ਭਾਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਐ, ਇਹਦਾ ਹੋਰ ਐ। ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰਾਬਾਂ ਤਾਈਂ ਕੀ।”

“ਉਂ ਅੱਜ ਪਾਲ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਕੀ ਐ?” ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਹੁਣ ਹੀ ਬੋਲੀ ਸੀ।

“ਉਈਂ ਗੁੰਮ ਸੁੰਮ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਫਿਰਦਾ ਐ!” ਕਿਤੇ ਢਿੱਲਾ-ਮੱਠਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਪਾਂ ਆਪਦਾ ਈ ਯਹਿਬਰਾ ਪਾ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ।

“ਲਉ ਕਰ ਲੇ ਘਿਉ ਨੂੰ ਭਾਂਡਾ।” ਧੀਰਾ ਖੀਂ ਖੀਂ ਕਰਕੇ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਉਹਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਕੀਲ ਬੋਲ ਪਿਆ, “ਉਹ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਈ ਮਾਣ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹ ਜੂ ਸਮਾਨ।”

“ਭੌਂਕ ਨਾ ਵੇ!” ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਫੇਰ ਬੋਲੀ, “ਤੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਖੇਤੀ ਪੱਤੀ ਵਾਲਾ ਉਹਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨੀ ਐ!”

“ਚੁੱਪ ਕਰੋ ਬਈ।” ਧੀਰੇ ਨੇ ਫੇਰ ਛੁਰਲੀ ਛੱਡੀ, “ਬੇ ਜੀ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਪੁੱਤ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਘੁੱਟ ਸੁਰਾਬ ਪੀ ਲਈ, ਸਾਰਾ ਅਗਲਾ ਪਿਛਲਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸਾਫ ਹੋ ਜੂ। ਅੱਗਾ ਦੌੜ ਤੇ ਪਿੱਛਾ ਚੌੜ।”

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਧੀਰੇ ਵਲ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਤਾਅ ਭਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਸਤੀ ਭਰੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਆਖੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਚਾਹ ਦਾ ਗਲਾਸ ਅੰਦਰ ਲੈ ਗਈ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪੈਂਟ ਕਮੀਜ਼ ਲਾਹ ਕੇ ਫਿੱਕੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦਾ ਕੁਰਤਾ ਪਜਾਮਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਸੱਖਣਾ ਜੇਹਾ ਝਾਕਦਿਆਂ ਉਸ ਗਲਾਸ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ, ਚਾਹ ਪੀਂਦਿਆਂ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਤਿੜਕਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਲ ਕੰਨ ਲਾਏ, ਪਲ ਕੁ ਮਨ ਖਿੜ ਉੱਠਿਆ। ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਆਇਆ, ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਧੀਰਾ ਦੋਵੇਂ ਬੋਲ ਉੱਠੇ, “ਉਇ ਆ-ਜਾ ਪਾਲ!”

“ਆਉਨਾ ਆਂ।” ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਲ ਵੇਖਿਆਂ, ਉਹ ਖਿੜਕ ਟੱਪ ਗਿਆ। ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਹਾਸਤ ਸੁਣੀ, ਧੀਰੇ ਦਾ ਬੋਲ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ, “ਪਾੜ੍ਹਾ ਗੁੱਸਾ ਕਰ ਗਿਆ, ਬਾਈ।”

ਚੁਗਨ ਵਿਚ ਉਸ ਆ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਰਾਣੋਂ ਕੇ ਮੋਟੀਆਂ ਵਿਰਲਾ ਵਾਲੇ ਤਖਤ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੇਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਨੇੜੇ ਹੀ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਰੇਤੇ ਵਿਚ ਘਰ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਰਾਣੋਂ ਕਾ ਬੂਹਾ ਖੁੱਲਿਆ, ਅੰਦਰੋਂ ਉਸਦਾ ਚਾਲੀ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਆਤਮਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਉਹਦੀ ਕੱਛ ਵਿਚ ਦੋੜਾ ਸੀ। ਸਰਸਰੀ ਪਾਲ ਵਲ ਝਾਕ ਕੇ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਖੇਤਾਂ ਵਾਲੀ ਡੰਡੀ ਪੈ ਗਿਆ। ਪੈਰ ਫੇਰ ਘਰ ਵਲ ਮੋੜ ਲਏ, ਅੰਦਰੋਂ ਟਹਿਕਵਾਂ ਹਾਸਾ ਉੱਚਾ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਦਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੁਕ ਗਏ। ਸਿਆਲ ਦੀ ਪੀਲੀ ਧੁੱਪ ਟੇਢੀ ਜਿਹੀ ਖਿੜਕ ‘ਤੇ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਨ ਵਿਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਆਇਆ ਢਲਾਨ ਉੱਤਰ ਕੇ ਦਰਿਆ ਵਲ ਜਾਂਦੀ ਡੰਡੀ ਪੈ ਗਿਆ। ਡੰਡੀ ਮੁੱਕ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਧੁਦਲ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪਹੇ ਪੈ ਗਿਆ।

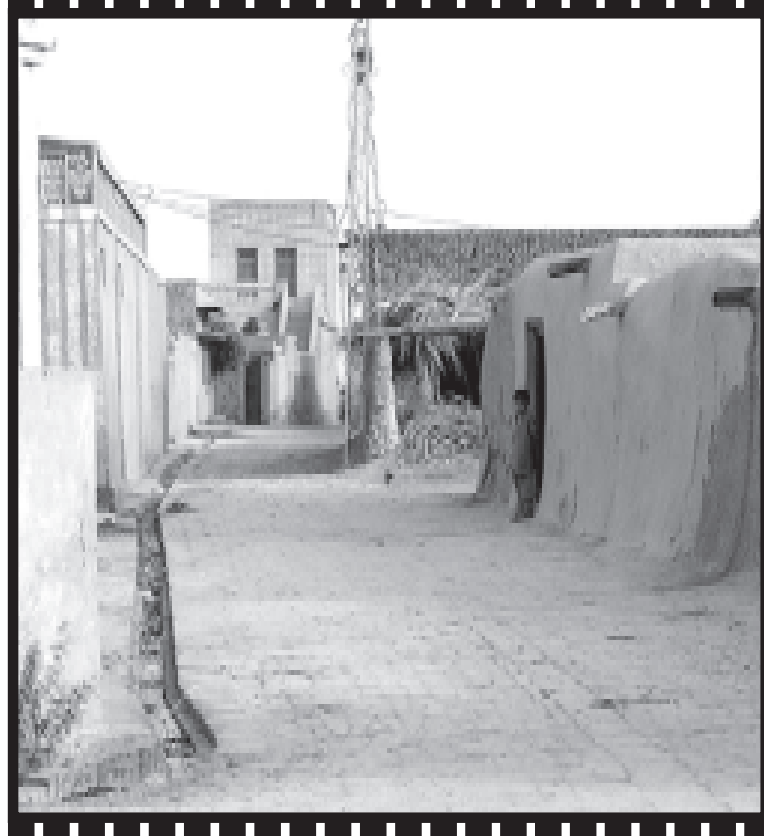
ਬੰਨ੍ਹ ਉੱਤੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ਕ ਮਿੱਟੀ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਭ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਦੱਬ ਵਿਚ ਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਤਰੱਕ ਗਾਵਾਂ ਮੱਝਾਂ ਚਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪਾਲ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਗਦੇ ਦਰਿਆ ‘ਤੇ ਜਾ ਪਈ। ਸਿਆਲ ਵਿਚ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਦਰਿਆ ਦੀ ਢੇਕ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁੰਗੜ ਗਈ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਚੱਲਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਬਣੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਰਦਾ ਮੁੜ ਪੀਕ ਭਰੇ ਰਾਹ ਆ ਪਿਆ। ਰਾਵਣੀਆਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਹਸਦਾ ਖੇਡਦਾ ਕੱਖ ਪੱਠਾ ਲੈਣ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕਦਮ ਲੂਣੀ ਕੰਡਿਆਂ ਲਵੇ ਜਿਹੇ ਮੁੰਡੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਪਾਲ ਨੇ ਵੀ ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਤਾੜਿਆ। ਅੰਦਰ ਗੁਦਗੁਦੀ ਹੋਈ। ਜੰਟਾ ਜਦੋਂ ਰਾਵਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਪਾਲ ਦਾ ਵੀ ਜੀਅ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਕਹਿ ਨਾ ਸਕਦਾ। ਧੀਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਖੇਤ ਇਕ ਰਾਅ ਸਿੱਖਣੀ ਦੀ ਆਉਣੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਖਿੜਕ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਕੰਧੋਲੀ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਚੌਂਕੇ ਵਲ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ, ਰਾਣੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਮੋਹਰੇ ਬੈਠੀ ਹੋਵੇ। ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੀਟ ਕੇ ਹੱਸੀ।

“ਕੀ ਗੱਲ?”

“ਕੁਸ਼ ਨਹੀਂ।” ਆਖਦਾ ਉਹ ਸਬਾਤ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਲਾਗਵੀਂ ਬਿਨ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਣ ਤੇ ਧੀਰਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਗੁਰਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਸ ਵਲ ਝਾਕੇ। ਦਰਸ਼ਣ ਮੋਹ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ, “ਪਾਲ ਤੂੰ ਕਿਧਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ?”

“ਬਾਹਰ ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਗਿਆ ਸੀ।”

ਸਹਿਜ ਮਤੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਉਹ ਮੰਜੇ ‘ਤੇ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ।

ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਪਾਲ ਦੇ ਉਤਰੇ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਵਿੰਹਦਿਆਂ ਭੁੱਜਿਉਂ ਬੋਤਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਵਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸੇ ਬੁੱਕ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਤੂੰ ਤਾਂ ਉਂ ਈ ਢਿਰਿਆ ਜਿਹਾ ਫਿਰਦਾ ਐ। ਵਿਚੋਂ ਗੱਲ ਕੀ ਐ?”

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਬੋਤੀ ਜਿਹੀ ਸੁਰਾਬ ਪਾਈ।

“ਨਹੀਂ ਢਿਰਿਆ ਬਾਈ ਕਿਉਂ ਐ?”

ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਗੜਬੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਧੀਰੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਹੱਸ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਢਿੰਡ ਦਾ ਰੋਗ ਤਾਂ ਨੀ ਲੱਗ ਗਿਆ?”

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਧੀਰੇ ਦੇ ਮੁਸ਼ਕੀ ਰੰਗ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਤੇ ਹੱਸ ਪਿਆ, “ਇਹ ਰੋਗ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਅੱਧੇ ਨੂੰ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੁੰਦਾ ਐ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਝੇ!”

ਧੀਰਾ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਜਿਹੀ ਹਾਸੀ ਹੱਸਿਆ। ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਤੌਰ ਲਈ। ਪੀਂਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਹਨੇਰਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਮਲਕ ਦੇ ਕੇ ਲਾਈਟ ਬਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਤਿੰਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਲ ਝਾਕੇ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ‘ਚ ਗਹਿਰ ਤੱਕ ਕੇ ਬੋਲੀ, “ਦਰਸ਼ਨ ਸਿਆਂ, ਰੋਟੀ ਪਾਈਏ ਭਾਈ?”

“ਪਾਉ ਬੇ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਉਥੇ ਈ ਆਉਂਦੇ

ਆਂ।” ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਫੇਰ ਦੱਸਿਆ, “ਦੁਆਬਾ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਉਡ ਗਿਆ।”

“ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੋਂ ਵੀ।” ਪਾਲ ਵਲ ਝਾਕ ਕੇ ਧੀਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਮੂਤਰੇ ਜਿਹੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਮੋਰਤਿਆ, “ਤੇਰੇ ਆਲਾ ਬੋਲੀ ਜੰਟਾਂ, ਕਾਣਾਂ ਜੈਲੀ ਤੇ ਢੰਟੇ ਵੈਲੀ ਦਾ ਨਿਮਾ ਕਾਪੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਐ!”

ਹਰਪਾਲ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ, ਉਸਦੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਇਹ ਐਵੇਂ ਮਮੂਲੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਪਿਆ? ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਵਕਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੀ ਦਿਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਬਲਬ ਦੇ ਮੱਧਮ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਬੱਚਦੀ ਸਾਰੀ ਸੁਰਾਬ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਉੱਲਦੀ, ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਤੇ ਘੁੱਟ ਭਰ ਕੇ ਪਾਲ ਨੂੰ ਗਲਾਸ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ। ਧੀਰੇ ਨੇ ਉੱਠਦਿਆਂ ਬਿੜਕਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬੋਚਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, “ਠਹਿਰੋ ਬਾਈ, ਮੈਂ ਹੋਰ ਲਿਆਉਂਨਾ।”

“ਨਹੀਂ, ਆ-ਜਾ।” ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, “ਰੋਟੀ ਖਾਨੇ ਆਂ।”

“ਨਹੀਂ।” ਧੀਰੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, “ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਪਈ ਐ। ਭਾਵੇਂ ਨਹਾ-ਲੇ ਨਹਾ।”

“ਉਇ ਮੁੜਿਆ ਖਸਮਾਂ।” ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਨਹਾ ਕੇ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ? ਅੰਦਰ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਬੰਦੇ ਦਾ ਉਡਣ ਖਟੋਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਐ। ਸਵੇਰੇ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਨਾ।”

ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਮਲਵੀਂ ਜੀਭ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਡਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਧੀਰਾ ਉਹਦੇ ਗਲ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਲੋਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, “ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ

ਕੰਨ ‘ਚ ਪਾਇਆ ਨੀ ਰੜਕਦਾ! ਮੁੰਡਾ ਐ, ਰਲੇਟੇ ਵਰਗਾ। ਤੂੰ ਗੱਲ ਕਰ ਮਾੜੂ ਈ। ਜਿਹੜਾ ਤਿਹੂੰ ਨਾ ਤੇਰਾਂ ‘ਚੋਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੰਦ ਆਂ।” ਉਸਦਾ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ, “ਭੂਆ ਦੀ ਸੱਸ ਆਂਹਦੀ ਸੀ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰੀ, ਡੰਡੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਰਿੱਛ। ਉੱਠ ਈ ਪੂਛ ਤਾਂ ਫੇਰ ਸਾਲੀ ਕਿਸੇ ਉੱਚੇ ਥਾਂ ਜੜੀ ਹੋਈ ਐ।” ਉਸ ਦਾ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਫੇਰ ਬੋਲਿਆ, “ਭਾਬੀ ਤੂੰ ਸੱਚੀ ਐ! ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਪੂਛ ਬੋਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਭਣੀ ਐ! ਇਉਂ ਕਰੋ ਜਾਂ ਇਹਨੂੰ ਸਾਲੀ ਨੂੰ ਉੱਈ ਵੱਢ ਸਿੱਟੋ। ਜਾਂ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਪੀਘ ਪਾ-ਲੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੀਘ ਕੰਮ ਦੇਉ, ਮੱਜ ਨਾਲ ਬੂਟੋ। ਜਦੋਂ ਜੜੋਂ ਈ ਪੱਟੀ ਗਈ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਟੈਟਾ ਈ ਮੁੱਕ ਜੂ।”

ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਹੌਲੀ ਜਿਹਾ ਆਖਿਆ, “ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਖਾ ਲੈ।”

“ਪੂਛ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਕੀ!”

“ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ‘ਵਾ-ਵਰੋਲਾ ਐ।”

ਧੀਰਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਜਾਣ ਕੇ ਗੱਲ ਬਦਲੀ, “ਬੇ ਜੀ, ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਬਣਾ ਲਾਂ। ਆਂਹਦੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿੱਤੇ ਮਹਿੰਗੀ ਐ।”

“ਬਣਾ ਲੈ, ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪੁੱਛਣਾ ਹੁੰਦਾ ਐ।”

“ਕੰਮ ਵੀ ਸੌਖਾ ਈ ਐ, ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਈ ਹੁੰਦਾ ਐ।”

“ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਐ!” ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਬੋਲ ਪਈ, “ਚਾਚੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਬਿੱਲੂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਦਿੱਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਹ ਸੇਰ ਦੀ ਇੱਟ ਚੁਕਾ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਐ!”

“ਉਇ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਐ? ਜਿਹੇ ਜੀ ਤੂੰ ਐ, ਓਹੋ ਜਿਆ ਤੇਰੇ ਚਾਚੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਐ, ਪਿੱਲਾ ਜਿਹਾ। ਉਹ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰੂ, ਹਵਾ ਦੇ ਝੋਕੇ ਨਾਲ ਡਿੱਗਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੁੰਦੈ।”

ਸਾਰੇ ਹੱਸ ਪਏ, ਮਲਕੀਤੋ ਨੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਕੱਢ ਕੇ ਉਂ ਆਖਿਆ। ਬਲਵੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਵਾਲਾ ਪਤੀਲਾ ਲਾਹ ਕੇ ਬੋਲੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੀ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ, “ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕਪੜਾ ਕਾਹਤੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਜੇ ਪਤੀਲਾ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ। ਨਾਲੇ ਆਪ ਮੱਚੋਂ, ਨਾਲੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਦੀ ਜਾਹ ਜਾਂਦੀ ਕਰੋ!”

ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਬੈਠਾ ਧੀਰਾ ਬੋਲਿਆ, “ਅਕਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬੇ ਜੀ ਖੂਹ ਖਾਲੀ ਪਏ ਐ!”

ਉਸ ਦੀ ਅਟਕ ਅਟਕ ਕੇ ਆਖੀ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਹਾਸਾ ਮੱਚ ਉਠਿਆ।

“ਸਿਆਣੇ ਆਂਹਦੇ ਐ, ਜੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੱਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੰਧ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲੀਏ। ਤੇ ਤੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤਾਂ ਠਾਰਾਂ ਜਣੇ ਬੈਠੇ ਐ। ਜੇ ਭਲਾ ਪਤੀਲਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਬੇ ਜੀ ‘ਤੇ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਫੇਰ?”

ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਹਾਸਤ ਫਿਰ ਪੈ ਗਈ।

ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਫੜਾ ਕੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਦਰਸ਼ਣ ਸਿਆਂ, ਭਾਈ ਆਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਫੇਰ ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ। ਕਮਾਈ ਕਰੋ ਦੱਬ ਕੇ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਐ! ਕੰਮ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹਾਉ। ਉਧਰ ਗੱਡੀ ‘ਤੇ ਜਗਰਾਜ ਹੈਗਾ। ਇਧਰ ਤੂੰ ਉੱਠ ਜਾ! ਐਥੋਂ ਮੈਂ ਖੇਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਭੂ।” ਧੀਰੇ ਨੇ ਸਿਰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਤੇਰਾ ਕੀ ਪਤਾ ਐ, ਕਦੋਂ ਬੀਚਰ ਜਾਵੇ।” ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਵਿਚਦੀ ਆਖਿਆ।

“ਪਾਲ ਨੂੰ ਭਾਈ ਪੜ੍ਹਾਉ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਹੁੰਦੈ।” ਦਰਸ਼ਣ ਨੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਪਾਲ ਦੀ ਪਿੱਠ ‘ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾ ਪੋਲੀ ਜਿਹੀ ਥਾਪੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਪਾਲ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹ ਮਿੱਤਰਾ! ਜਿੰਨਾ ਪੜ੍ਹ ਲਵੇ। ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ। ਜਿੰਨੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਐ, ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਕਰ। ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡਾ ਨਾਂ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦੇਹ। ਲੋਕ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਕਰਨਗੇ ਬਈ ਫਲਾਣਿਆਂ ਦਾ ਭਰਾ ਐ!”

ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਪਾਲ ਦਾ ਮਨ ਅਨਾਰ ਵਾਂਗ ਖਿੜ ਗਿਆ। ਧੀਰਾ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਬੋਲਿਆ, “ਪੜ੍ਹੋ! ਜਿੰਨਾ ਇਹਨੂੰ ਆਖੀਏ, ਆ ਜਾ ਪਾਲ ਭਰਾ ਐ। ਪਰ ਜੇ ਇਹਨੂੰ ਆਖੀਏ, ਆ ਜਾ ਪਾਲ ਛੁੱਟੀ ਆਲੇ ਦਿਨ ਖੇਤ ਕੋਈ ਕੰਮ ਈ ਕਰਾ ਦੇ! ਆਖੂ, ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ! ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਆਂ। ਇਕ ਇਹਦਾ ਯਾਰ ਐ, ਗਿੱਦੜ ਪਿੰਡੀਆਂ। ਉਹ ਤਾਂ ਤਕੜੇ ਘਰ ਦਾ ਮੁੰਡਾ! ਇਹ ਉਹਦੀਆਂ ਰੀਸਾਂ ਕਰਦੈ। ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਬਿੰਦ ਕੁ ਇੰਜਣ ਕੋਲ ਬਹਿ ਜਾ, ਬਹਿ ਤਾਂ ਗਿਆ, ਝਾਕੀ ਜਾਵੇ। ਪਿੰਡ ਵਲ ਨੂੰ ਈ! ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਕਰੀ ਬੈਠਾ। ਹਾਰ ਕੇ ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਜਾ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 29 ਉੱਤੇ)

ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ

ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰੋ.)

ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਐਤਵਾਰ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਹਲਕੀ-ਹਲਕੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਚਾਹ ਦੀ ਚੁਸਕੀ ਨਾਲ ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖੁਸ਼ਕ ਠੰਡੀ ਪੱਛਮੀ ਹਵਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਗੇਤੀ ਠੰਡ ਨੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਝਾੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

“ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥ ਭਾਈ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਐ....ਕਿ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧੰਨ ਕੁਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਪੌਣੇ ਇਕ ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ”....ਦੁਬਾਰਾ....

“ਹੈ! ਜੇਰਾ ਸਿਉਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ। ਉਹ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਈ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਕੋਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ।” ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਨਹੀਂ ਭਾਈ। ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਐ। ਕਹਿੰਦੇ ਐ ਸਾਡਾ ਕੌਣ ਐ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਚ। ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਐ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ।

ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਕਈ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗੇ। ਜੱਗੋਂ ਤੇਰੁਵੀਂ। ਇਕ ਜਿਉਂਦਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਲਹਿੰਦੇ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹਾ ਕਿਤੇ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਸੱਚ ਸੀ। ਬਾਪੂ ਦੱਸਦਾ ਸੀ- ਪੈਂਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੰਢੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਵੱਸਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣਾ ਅੱਜ ਜਿੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਮਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਰਲਾਈ ਸੀ। ਭੈਣ ਨੇ ਇਕੱਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ ਸਨ। ਯਾਰਾਂ ਬੇਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਰੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ ਸਨ। ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਦਾ ਭੁਤ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੱਸ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣਾ। ਇਕੋ ਸੋਚ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ‘ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਯਾਰਾਂ ਬੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਘਰੇ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ। ਮੀਟ ਸੁਰਾਬ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ।

“ਬਾਈ ਜੇਰਾ ਸਿਆਂ, ਜੁੰਡੀ ਦਿਆ ਯਾਰਾ, ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਜਾ ਬਾਈ। ਕੀ ਘਾਟੇ ਤੇਰੇ ਘਰੇ।” ਸੁਖਦੇਵ ਬੋਲੇ ਜਿਹੇ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਲੋਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਯਾਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ।” ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ ਅੱਗੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਬਾਬੇ ਅਸੀਂ ਨੀ ਜਾਣ ਦੇਣਾ ਤੈਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਕਨੁਡਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਲਮਕ ਜੁੱਤੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਈ।” ਮੇਜਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਗਰੀ ਯਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

“ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਈ ਮਾਰ ਚੱਲਿਆਂ। ਆਪਾਂ ਕੱਠੇ ਖੇਡੇ ਸੀ। ਕੱਠੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟ ਖਾਂਦੇ ਸੀ। ਕੱਠੇ ਬਾਗ ‘ਚੋਂ ਅਮਰੂਦ ਚੋਰੀ ਖਾਂਦੇ ਸੀ। ਯਾਰ ਤੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।” ਗੋਦਾ ਨਿਹੇਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੇਰਾ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਉਏ ਕਿਉਂ ਰੋਈ ਜਾਨੇ ਓ। ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਗੋਤਾ ਮਾਰਜਿਆ ਕਰੂੰ।” ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਗੋਤਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਲਾਰਾ ਸਿਰਫ ਲਾਰਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਵਰ੍ਹੇ ਗਿਣਦੇ ਗਏ। ਜੇਰੇ ਦੇ ਯਾਰ ਬੇਲੀਆਂ ਨੇ ਸੂਰੂ-ਸੂਰੂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਚਿੰਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ, ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਲਹਿਰਾ ਰਹੀਆਂ ਫਸਲਾਂ, ਸਰੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਹੁੰਦੀ। ਭੈਣ ਦੇ ਲਿਖੇ ਖਤ। ਬਾਪੂ-ਬੇਬੇ ਦੇ ਲਿਖਵਾਏ ਖਤ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦਰਦ, ਪੁੱਤ ਦੇ ਦੁਰ ਜਾਣ ਦਾ ਹੋਰਵਾ ਸਾਫ਼ ਝਲਕਦਾ। ਮਾਂ ਪਿਉ ਦੀ ਪੁੱਤ-ਪੋਤਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਚਾਹਤ। ਭੈਣ ਜਦੋਂ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪੇਕੀ ਗੋਤਾ ਮਾਰਨ ਆਈ ਤਾਂ ਖਾਲੀ-ਖਾਲੀ ਘਰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦੀਆਂ ਭੁੱਬਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਉਹ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਗ ਲੈਣ ਬਹਾਨੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ। ਖੇਤ ਦੇ ਕਾਮੇ ਜੱਟ ਬਗੈਰ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਸੀ। ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਨੂੰ, ਵੱਟਾਂ ਡੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚਮਕਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਮਜ਼ਾਲ ਸੀ ਕਦੇ ਘਾਹ ਦੀ ਤਿਤ ਵੀ ਉੱਗ ਆਉਂਦੀ। ਸਾਗ ਤੋੜ ਕੇ ਉਹ ਮੋਟਰ ਵਾਲੇ ਕੋਠੇ ਕੋਲ ਟਾਹਲੀ ਦੇ ਰੁਖ਼ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠੀਆਂ। ਸ਼ਿੰਦਰ ਤੇ ਜੇਰਾ ਮਾਂ ਨਾਲ ਕਪਾਹ ਚੁਗਦੇ-ਚੁਗਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਟਾਹਲੀ ਹੇਠ ਪਿੱਛੇ ਕਿੱਨਾ ਲੜਦੇ ਸਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਿਰ

ਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

“ਮਾਂ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਐ ਖੇਤ ਦਾ ਦੇਖਲਾ। ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਵੀਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ।” ਸ਼ਿੰਦਰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਬੱਸ ਭਾਈ ਉਹਦੀਆਂ ਉਹੀ ਜਾਣੇ।” ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਮਾਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਲਈਆਂ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਆ ਕੇ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੇ ਅਣਚਾਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸਾਗ ਚਿੱਨ ਕੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ।

“ਭਾਈ-ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰਹਿ ਪੈ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਈ ਐ।” ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ।

ਨਾ ਨੁਕਰ ਕਰਦੀ ਸ਼ਿੰਦਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲੀ ਬੱਸ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿੰਦਰ ਇੰਨਾ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰੋਂ ਵਾਪਸ ਗਈ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਅਕਸਰ ਦੋ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁੰਨੇ ਬਾਬਲ ਘਰੇ ਉਸ ਦਾ ਚਿੱਤ ਕਾਹਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਹ ਵੇਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਧਨ ਕੁਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਓਵਰ ਟਾਈਮ, ਵਾਧੂ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਲਾ-ਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਡਾਲਰ ਕਮਾਏ। ਕਿਸਤਾਂ ‘ਤੇ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਡਰਾਇਵਰੀ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਟਰਾਲੇ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗਿਆ, ਪਰ ਧਨ ਕੁਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ ਕੋਹਲੂ ਦੇ ਬੈਲ ਵਾਂਗ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇਕ ਕਰਕੇ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਟਰਾਲਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੇ ਭੈਣ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ। ਯਾਰਾਂ-ਬੇਲੀਆਂ ਦੇ ਖਤ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਾਬ ਦੇ ਪੈਗਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਖੁਦ ਮਸ਼ੀਨ ਦਾ ਇਕ ਪੁਰਜਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਹ ਬਾਪੂ-ਬੇਬੇ ਨਾਲ ਫ਼ੋਨ ਉੱਪਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਵੀ ਫ਼ੋਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਯਾਦ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖੌਹੁ ਪਾਉਣ ਲੱਗਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ : “ਧਨ ਕੁਰੇ ਚਿੱਤ ਜਾ ਕਾਹਲਾ ਪਈ ਜਾਂਦੇ। ਬਾਪੂ ਬੇਬੇ ਨੀ ਮੰਨਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਬੇ ਈ ਲੈ ਆਈਏ।”

ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਝੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸੀ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਕੋਲ ਦੋ ਟਰਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਨ। ਇਕ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅੱਜ ਵੀ ਓਵਰ ਟਾਈਮ ਲਗਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਉਹ ਘਰੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਬੇ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਝੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਾਰੀ ਪਿੰਡ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਕੂਲ ਨਾ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਬੇਬੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਝਿੜਕਿਆ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਯਤਨ ਲਾਉਣ ‘ਤੇ ਵੀ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਮਸਾਂ ਦਸ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਇਕੱਲਾ ਪੁੱਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੇਬੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੇਬੇ ਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਸ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਪੁੱਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਕਿ ਬੇਬੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿਓ, ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ।

ਬੇਬੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਬਾਪੂ ਵੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਬਾਪੂ ਦੇ ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਭੋਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਈ ਚੰਦਾ ਸਿਓਂ ਤੇ ਪਾਲ ਕੁਰ ਕੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਲਿਖਾ ਕੇ ਆਏ ਸੀ। ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਵੀ

ਪੁੱਤ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੰਦਰੇ! ਇੰਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪੁੱਤ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਹੀ ਮਰ’ਗੇ। ਭਾਈ ਦਸ-ਪੰਦਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਰ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਜੇ ਪੁੱਤ-ਪੋਤਰਿਆਂ ਦਾ ਹੋਰਵਾ ਨਾ ਮਾਰਦਾ ਤਾਂ। ਕਾਨੀ ਤਕੜੀ ਸੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ। ਜਿੰਨੇ ਮੂੰਹ ਉਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਧਾਹੀਂ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਪੂ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਚਿਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁਕਾਰਦਾ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਉਹ ਜੇਰੇ ਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ‘ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਦੇ ਦੁਸਹਿਰੇ ‘ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੇਲੇ ‘ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ। ਜੇਰੇ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਜੇਰੇ ਦੀ ਇਸੇ ਜਿੰਦ ਨੇ ਪਿਉ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਵਿਛੋੜ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਮੌਤ ਤੱਕ ਖ਼ਤਮ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਭੋਗ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਵਾਪਸ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਧਨ ਕੁਰ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਬਹੁਤ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸੀਤਲ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਹੈਰੀ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਰੋਇਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੋਰਾਨ ਹੋਏ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸੌਂ ਗਏ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

“ਧਨ ਕੁਰ ਬੇਬੇ ਬਾਪੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਿੱਤ ਜਾ ਨੀ ਲੱਗਦਾ। ਖੋ ਜਿਹੀ ਪੈਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਐ ਸਾਰਾ ਦਿਨ।” ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ।

“ਐਵੇਂ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਕਰੋ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸੁਖ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਗੱਭਰੂ ਹੋ ਗਏ ਨੇ।” ਧਨ ਕੁਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਦਿਲ ਧਰਾਉਂਦੀ ਕਹਿੰਦੀ।

“ਫਿਕਰ ਤਾਂ ਕਾਹਦੈ ਬੱਸ ਪਿੰਡ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਐ ਕਦੇ-ਕਦੇ। ਨਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਛੱਡ ਤੇ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਉਹ ਗੱਭਰੂ ਹੋ ਗਏ ਨੇ। ਸੀਤਲ ਧੀ ਦਾ ਆਹੀ ਸਾਲ ਐ। ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਉਹਨੂੰ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਘਰੇ ਵਿਆਹਾਂਗੇ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ।” ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਕਹਿੰਦਾ।

ਸੀਤਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬੈਂਕ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੀ ਜੋਬ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਲਈ। ਧਨ ਕੁਰ ਤੇ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਧੀ ਤਾਂ ਪੈਨ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਮਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਕੋ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੀ : “ਇਹ ਮੇਰਾ ਪਰਸਨਲ ਮਾਮਲਾ ਐ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ।”

ਇਹ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁੰਜੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿਰਦੀ ਜਾਪਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸੀਤਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਫਲੈਟ ਲੈ ਲਿਆ। ਧਨ ਕੁਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਫਲੈਟ ਉੱਪਰ ਗਈ ਤਾਂ ਸੀਤਲ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। “ਪਲੀਜ਼! ਮੰਮੀ ਜੀ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਾਈਫ਼ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦਿਓ।”

“ਹੈ ਕੁਝੇ! ਹੁਣ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਾਈਫ਼ ਹੋ ਗਈ। ਬੋਡੀ ਖਾਤਰ ਅਸੀਂ ਨਗਰ ਖੇਡਾਂ, ਮਾਂ ਪਿਉ, ਭੈਣ, ਭਰਾ ਛੱਡ ‘ਤੇ।” ਧਨ ਕੁਰ ਇਕੋ ਸਾਹ ਕਹਿ ਗਈ।

“ਮੰਮੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਇਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਓ।” ਸੀਤਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

ਧਨ ਕੁਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਡਿੱਗਦੀ ਢਹਿੰਦੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਰੋਈ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਵੀ ਨਾ ਆਈ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਉਹ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਘੋਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਦੀ ਹਰਕਤ ਤੋਂ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦੀ ਖਿੱਚ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਲਈ ਪੂਰਾ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ।

“ਚੱਲ ਸੌ ਜਾ! ਸਵੇਰੇ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮਿੰਨਤ ਕਰਕੇ।” ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸਾ ਦਿੰਦਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਤਲ ਦਾ ਫਲੈਟ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸੀਤਲ ਦੇ ਬੈਂਕ ਗਏ। ਪਰ ਉਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਿੱਤਰ

ਨਾਲ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਗਈ ਐ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖਤਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਰੋਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਿਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੌਣ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਆਮ ਘਟਨਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਧਨ ਕੁਰ ਘਰ ਹੀ ਸੀ। ਸੀਤਲ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਿੱਤਰ ਫਰੈਂਡ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੈ। ਧਨ ਕੁਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਸੀਤਲ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਜਾ ਕੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਧਨ ਕੁਰ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਵੈਣ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਆਪਾ ਸਮਝਾਂਗੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਪੁੱਤ ਹੀ ਹੈ।” ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਜਿਨਾ ਭੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਉਨਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲੱਭਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲੀ।

ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਦਾ ਲੱਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਸਾਂ ਹੈਰੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਸਨ। ਉਹ ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ-ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਬਹੁਤਾ ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਹੈਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰੇਗਾ।

ਸੀਤਲ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਹੈਰੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਧਨ ਕੁਰ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਹੈਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਹੈਰੀ ਦੇ ਬੈੱਡ ਤੋਂ ਚਿੱਠੇ ਜਿਹੇ ਦਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁੜੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਸ ਦਾ ਮੱਥਾ ਠਣਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਹੈਰੀ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ ‘ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁੜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਉਹ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ : “ਮੌਮ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਬੈੱਡਰੂਮ ਕਿਉਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਨਾਲੇ ਇਹ ਹੈਰੇਇਨ ਐ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹੋ।”

“ਪੁੱਤ ਅਸੀਂ ਬੋਡੇ ਖਾਤਰ ਮਰ’ਗੇ ਕਮਾਈਆਂ ਕਰਦੇ”, ਧਨ ਕੁਰ ਫੁੱਲੇ ਹੋਏ ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਨੇ ਮੌਮ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸੀਤਲ ਸਿਸਟਰ ਦੀ ਲਾਈਫ਼ ਤੁਸੀਂ ਡਿਸਟਰਬ ਕੀਤੀ ਐ। ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਤੁਰੇ ਓ।” ਹੈਰੀ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਤੋਂ ਬੇਬਾਕ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਪੁੱਤ ਬੋਡੇ ਲਈ ਬੋਡਾ ਡੈਡੀ ਤੇ ਮੈਂ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਛੱਡ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਸਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਤਲ ਡੋਬਾ ਦੇ ਗੀ ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਚਾਲੇ ਵੀ ਵਿਗੜਗੇ।” ਧਨ ਕੁਰ ਰੋਂਦੀ ਹੋਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਮੌਮ ਐਵੇਂ ਡੀਬੇਟ ਨਾ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁੱਖ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਓ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਲਾਈਫ਼ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਵੇਸਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਨੀ ਆਪਣੀ ਲਾਈਫ਼ ਐਦਾਂ ਵੇਸਟ ਕਰਨੀ। ਮੈਂ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਆਂ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਂ।” ਹੈਰੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਆਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਹੈਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਗਰਲ ਫਰੈਂਡ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੋਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਦਿੱਜਤ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ।

“ਡੈਡ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਸਾਂਝੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਲਾਈਫ਼ ਖੁਦ ਚੁਣਾਂਗਾ। ਸਮਝ ਲਵੋ ਹੈਰੀ ਮਰ ਗਿਆ ਐ।” ਹੈਰੀ ਨੇ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ-ਫੇਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉੱਪਰ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

“ਚੰਗਾ ਭਾਈ ਬੋਡੀ ਮਰਜ਼ੀ। ਬੁੱਢੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਹੱਡ ਗਾਲ ਰਹੇ ਓ।” ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਘਰ ਵਲ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬੁੜ-ਬੁੜ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਧਨ ਕੁਰ! ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ।” ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

“ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦੈ। ਏਸ ਔਲਾਦ ਨੇ ਤਾਂ ਲੱਕ ਤੋੜਤਾ, ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਇਸ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਆਏ ਸੀ। ਕੀ ਐ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕੋਲ। ਨਾ ਪੁੱਤ ਨਾ ਧੀ।” ਧਨ ਕੁਰ ਪਾਗਲ ਵਾਂਗ ਜੇਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ। ਚਲੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਐ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਖਾਤਰ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਮਾਪੇ ਛੱਡੇ, ਯਾਰ ਦੇਸਤ ਛੱਡੇ, ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਛੱਡਿਆ, ਜਨਮ ਭੋਏ ਛੱਡੀ। ਅੱਜ ਇਹੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਮਰ’ਗੇ।” ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਸੀ,

ਜਿਵੇਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

“ਮੈਂ ਨੀ ਰਹਿਣਾ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਧੀ ਖੋਹ ਲਏ। ਅੱਗ ਲੱਗੇ ਐਹੋ ਜਿਹੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ।” ਧਨ ਕੁਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਏਸ ਮੁਲਕ ਦਾ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵੱਖਰੈ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਜੰਮਦੇ ਈ ਅੱਡ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਐ। ਜਿਹੜੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ‘ਚ ਹੱਡ ਗਲਤੋਂ ਉਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਹੁੰਦੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਕਰਦੇ ਨਗਰ ਖੇਤੋਂ ਦੀ।” ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸੱਠ-ਬਾਹਟ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਪਰੋਂ ਬਲੀ ਲੱਗੇ ਝਟਕਿਆਂ ਨੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਦਾ ਜੀਣਾ ਦੁੱਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁਲਕ ਤੇ ਨਗਰ ਖੇਤਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਯਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਰੰਗ, ਬਾਪੂ-ਬੇਬੇ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਉਹਦਾ ਬਾਪੂ ਉਹਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ। ਧਨ ਕੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਸੁੱਟਦਾ-ਸੁੱਟਦਾ ਉਹ ਪਿੰਡ ਆਇਆ, ਆ ਕੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਸਾਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਧਨ ਧਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਵੀਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਚੰਦਾ ਸਿਓ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਆਹ ‘ਤੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸ ਤੋਂ ਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜੋ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਰੇ ਸਮਝ ਲੈ ਕਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰੀ ਦਾ ਨਸ਼ਈ ਹੋਣਾ। ਅਵਾਰਾ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਦਾ ਚਿੱਤ ਕਾਹਲਾ ਪੈਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਮਾਂ-ਪਿਓ ਤੋਂ ਔਲਾਦ ਦੀ ਦੂਰੀ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਸੀਤਲ ਵੀ ਤਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਗੋਰੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ। ਕਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਉਹ ਨੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਫੋਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਹੁਣ ਕਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਪ੍ਰਤੀ ਦੋਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਹੋਰਵਾ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਬੁਲਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ। ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਉਹ ਠੰਡੀਆਂ ਸੀਤ ਰਾਤਾਂ ਜਦੋਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਣਕ ਨੂੰ ਮੋਘੇ ਦੀ ਵਾਰੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣ ਜਾਂਦਾ। ਜੋਬਨ ਮੱਤੀਆਂ ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਧੂਈਂ ਪਾ ਕੇ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ। ਕਿੰਨੇ ਵਧੀਆ ਸਨ ਉਹ ਦਿਨ।

ਨਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਫਾਕਾ। ਕਦੇ ਬਕਾਵਟ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਮੱਘਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿੰਨੀ-ਮਿੰਨੀ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਚੁਗਾਵੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਿਬੇੜ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਖੁਦ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਚਾਹ ਧਰਦਾ। ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਕਾਮੀਆਂ ਬੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦਾ ਹੋਕਰਾ ਮਾਰਦਾ। ਪੁੱਤ ਧੀ ਦੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਉਸ ਨੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦਾ ਹੋਕਰਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

ਕਿੰਨਾ ਮੰਦਭਾਗਾ ਸੀ ਉਹ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਕਚਹਿਰੀ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚੱਢਾ ਟ੍ਰੈਵਲ ਏਜੰਟ

ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਨੁਕਰ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਚੱਢੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਿੰਨਾ ਰੋਕਿਆ ਸੀ ਬਾਪੂ ਚੰਦਾ ਸਿਓ ਨੇ ਉਸਨੂੰ। ਕਿੰਨਾ ਰੋਇਆ ਸੀ ਬਾਪੂ ਚੰਦਾ ਸਿਓ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦ ਅੱਗੇ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਚੰਦਾ ਸਿਓ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਮਾਂ ਤੇ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਤਰਲੇ ਕੀਤੇ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਇਕ ਨਾ ਮੰਨੀ।

“ਜੋਰਿਆ ਕੀ ਨੀ ਭਾਈ ਆਪਣੇ ਕੋਲ। ਸਤਾਰਾਂ ਕਿਲੋ ਭੋਏ ਦੇ ਐ। ਕੀ ਬੁਝਿਆ ਪਿਓ ਭਾਈ ਵਲੈਤ ਕੰਨੀਓ। ਆਪਣੀ ਪੈਲੀ ਸਾਂਭ ਹੁਣ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਹਲਾ ਕਰਦੇ ਬੱਸ।” ਬਾਪੂ ਨੇ ਤਰਲੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ।

“ਬਾਪੂ ਬੋਡਾ ਸਮਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਐ। ਨਾਲੇ ਇਥੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਔਲਾਦ ਦਾ ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਐ। ਉਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਵਰ ਜਾਏਗਾ।” ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਕਹਿੰਦਾ।

ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਬੇਬੇ-ਬਾਪੂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀਤਲ ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਪੂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਹੰਝੂ, ਬੇਬੇ ਦੀਆਂ ਭੁੱਬਾਂ ਤੇ ਭੈਣ ਦੀਆਂ ਸਿਸਕੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਸ ਕੈਨੇਡਾ ਖਿੱਚ ਲੈ ਆਈ।

“ਧਨ ਕੁਰ ਮੈਂ ਨੀ ਰਹਿਣਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ। ਜਿਸ ਮੁਲਕ

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਉਠ ਜਾ, ਮੈਂ ਆਪੇ ਕਰ ਲੂੰ।

“ਕੁਪੱਤੇ ਦੇ ਢਾਈ ਪਰੋਸੇ।” ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਬਾਲ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਂਜਣ ਵਾਲੇ ਭਾਡਿਆਂ ਕੋਲ ਬਹਿੰਦੀ ਬੋਲੀ, “ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦਾ ਤੇਰੀ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਦਾ।”

“ਤੂੰ ਇਹਨੂੰ ਬੱਤੀ ਸੀਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਗਲ ਪਾ-ਮੈਂ ਇਹ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਂ! ਏਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ! ਛੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੌ ਸੌ ਗੱਲ ਆਖ ਦੇਈ ਦੀ ਐ। ਬੇ ਜੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਆਪਾਂ ਨੂੰ। ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਭਾਬੀ, ਕੋਈ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੀ ਲਾਗ ਡਾਟ ਐ।”

“ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਈ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਮਿੰਟਾਂ ‘ਚ ਝਾੜ ਕੇ ਬਿਨਾ ਦਿੰਨੈ।”

“ਤੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਭਾਬੀ ਮੇਰੇ ਪੱਖ ਦੀ ਕਦੇ ਗੱਲ ਨੀ ਕੀਤੀ। ਚਲ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਬਹੁਤਾ ਸੁਹਣਾ ਐ! ਕੁੰਨਾ ਐ। ਪਰ ਹੈ ਇਹ ਮੀਸਣਾ! ਗੋਂ ਦਾ ਮਾਰਾ ਬੋਲਦਾ ਨੂੰ।”

“ਤੇਰੇ ਪੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਕੀ ਕਰੂ? ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਬੀ, ਮਿੰਟਾਂ ‘ਚ ਭਾਡੇ ਖਲਾਰ ਦਿੰਨਾਂ ! ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਈ ਕੀ ਆਂ? ਤੂੰ ਤਾਂ ਬੇਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਝਾੜ ਦਿੰਨਾ। ਇਹਨੂੰ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਫੜਾਈਏ, ਖਾ ਲੈਏ। ਤੇਰੇ ਵਾਂਗੂ ਨੂੰ, ਘਿਉ ਭੋਰਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਬਾਲ ਵਗਾਹ ਵਗਾਹ ਮਾਰਦੈ।”

“ਇਹ ਤਾਂ ਆਪੇ ਈ ਕੁੰਨਾ ਐ! ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਬੀਬੀ ਘਰ ਮੁਖਤਿਆਰ।” ਫੇਰ ਜੁੱਤੀ ਪਾ ਕੇ ਘਸੀਟਦਾ ਉੱਠ ਕੇ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ, “ਜੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਬਦਸ਼ਕਲ ਆਂ! ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੁਰ ਪਰੇ ਕਰੋ। ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਦਾ ਇਨਸਾਫ ਐ। ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਸਾਲੀ ਕਿਸਮਤ ਈ ਮਾੜੀ ਐ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ

ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਪਹਿਚਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਗੀ। ਮੈਂ ਨੀ ਰੋਲਣੇ ਆਪਣੇ ਹੱਡ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮਾਂ ‘ਚ। ਚੱਲ ਪਿੰਡ ਚੱਲੀਏ।” ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ...ਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੇਚ ਵੱਟ ਕੇ ਧਨ ਕੁਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਯਾਰ ਬੋਲੀ ਸੁਖਦੇਵ, ਮੇਜਰ ਤੇ ਗੋਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆ-ਆ ਮਿਲੇ। ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਵਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਲੈ-ਲੈ ਧਾਹੀ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ।

“ਹੋਰ ਸੁਣਾ ਫਿਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਹਾਲ।” ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ।

“ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਸੁਣਾਵਾਂ ਭਰਾਵੇ। ਜੇ ਲੋਕ ਲੱਜਿਆ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਧਿਓਂ ਵਧ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨੇ।” ਉਹ ਨਝਿਜਕ ਕਹਿੰਦਾ। ਧਨ ਕੁਰ ਆਪਣੇ ਪੈਰੇ ਮਿਲਣ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵਾ ਭੇਜ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। “ਮੈਂ ਤਾਂ ਭਾਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ।” ਉਸ ਨੇ ਧਨ ਕੁਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

“ਅਰਦਾਸ! ਅਰਦਾਸ ਤਾਂ ਭਾਈ ਸੁਖ ਸਾਂਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਨੀ। ਕਰਵਾ ਦੇ।” ਸ਼ਿੰਦਰ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ।

“ਨਹੀਂ ਭਾਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣੀ

ਘੁਲ ਕੇ ਵੀ ਆਹ ਪਰੋਸੇ ਮਿਲਦੇ ਐ!” ਉਹ ਬੋਲਦਾ ਬੋਲਦਾ ਡੰਗਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਪੈਣ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਸਵੇਰੇ ਸਾਝਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਹਰਪਾਲ ਜਦੋਂ ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਜਾਣ ਲਈ ਦਰਿਆ ਵਲ ਭੰਵਿਆ, ਰਾਣੋਂ ਬਾਹਰ ਰੂੜੀ ਤੇ ਟੋਕਰਾ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਪੈਰ ਮਲਿਆ, ਉਸ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਨਾ ਤੁਰਨ ਵਾਂਗ ਪੈਰ ਪੁੱਟਿਆ, ਪਰ ਰਾਣੋਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਛੂਟ ਵੱਟ ਕੇ ਲੰਘ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਵੇਖਦਾ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਰਾਣੀ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਲ ਦੇਖਿਆ ਵੀ ਨਾ। ਪਲ ਝੱਟ ਉਹ ਤੇਜ਼ ਕਦਮੀਂ ਜਾਂਦੀ ਰਾਣੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਲ ਝਾਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਡੂੰਘਾ ਸਾਹ ਭਰਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਉਲਾਂਘ ਪੁੱਟੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲਹੂ ਸੁੱਤਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ, “ਰਾਣੀ ਇਉਂ ਅਕਤੋਂ ਵੇ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਲੰਘ ਗਈ, ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਇਉਂ ਕੀਤਾ। ਗੱਲ ਕੀ ਹੋਈ?” ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਉਸ ਬੰਨ੍ਹ ਵਾਲੀ ਕਿੱਕਰ ਤੋਂ ਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਦਾੜਣ ਤੋੜੀ, ਦਾੜਣ ਉਪਰੋਂ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਕੰਡੇ ਲਾਹੁੰਦਾ ਵੀ ਉਹ ਰਾਣੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚੀ ਗਿਆ।

ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਸ ਵੇਖਿਆ, ਛੋਟੀ ਭਾਬੀ ਵਿਹੜਾ ਸੰਬਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਦਾੜਣ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਐਵੇਂ ਇਧਰ ਉਧਰ ਝਾਕਦਾ ਰਿਹਾ। ਨਹਾ ਧੋਹ ਕੇ ਉਹ ਕਾਲਿਜ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ, ਅੰਦਰੋਂ ਪੱਗ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੂਣੀਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਆਇਆ, ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਰਾਣੀ ਦਿਸੀ, ਮਨ ਖਿੜ ਉੱਠਿਆ। ਪਰ ਰਾਣੀ ਨੇ ਸਰਸਰੀ ਝਾਕ ਕੇ ਦੂਜੀ ਬਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਚੁੱਕੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਦੋ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਰਾਣੀ ਭੈਣ ਬਣ ਕੇ ਪੂਣੀਂ ਕਰਾਈ!” ਅੰਦਰਲੀ ਬਿੜਕਣ

ਐ। ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ ਮਰ ਜਾਂਦੈ। ਉਹ ਵਾਲੀ ਅਰਦਾਸ।” ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਤੋਂ ਇਕ ਭਾਰੀ ਪੱਥਰ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

“ਕੀ ਹੋ ਗਿਐ ਬਾਈ ਤੈਨੂੰ। ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਐ ਤੂੰ।” ਭੈਣ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੁਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

“ਹਾਂ-ਹਾਂ ਮੈਂ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਐ ਭੈਣ। ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਮੇਰੀ ਧੀ ਸੀਤਲ ਤੇ ਪੁੱਤ ਹੋਰੀ ਮਰ ਗਏ ਨੇ। ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਰਹਿ ਗਿਐ। ਮੈਂ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਆਪਣੀ ਤੇ ਧਨ ਕੁਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਣੀ ਐ ਭਾਈ।” ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

“ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਈ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਈ ਆਪਣੀ ਹਿੱਥ ਪਗਾਉਂਦਾ ਰਿਹੈ। ਚੱਲ ਇਹ ਵੀ ਕਰ ਲੈ।” ਭੈਣ ਸ਼ਿੰਦਰ ਉਸਦੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ।

....ਤੇ ਅੱਜ ਆਏ ਇਸ ਹੋਕੇ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਦੇ ਬਿਖਰਣ ਦੀ ਝਲਕ ਆ ਗਈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਤਰੁੱਤ-ਤਰੁੱਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਨਵੇਂ ਲਾੜੇ ਦੀ ਤਰੁੱਤ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਠਾਠ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਬੈਠਿਆ।

ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਰਾਣੀ ਵਲ ਕੀਤੇ ਲੜ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਦੀ ਹਰਕਤ ਮੱਠੀ ਸੀ। ਰਾਣੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵਲ ਇਕ ਪਲ ਦੇਖਿਆ, ਫੇਰ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਲੜ ਫੜ ਲਿਆ। ਪਾਲ ਨੇ ਪੱਗ ਖਿੱਚੀ, ਰਾਣੀ ਦਾ ਪੈਰ ਉਖੜ ਗਿਆ। ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਰਤਾ ਕੁ ਉਹਦੇ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲਿਸਕਾਈ। ਪਰ ਰਾਣੀ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਲੜ ਕਸ ਕੇ ਫੜੀ ਖੜੀ ਰਹੀ, ਹਰਪਾਲ ਨੇ ਪੱਗ ਦੋਬਾਰਾ ਖਿੱਚੀ।

“ਕੀ ਗੱਲ ਰਾਣੋਂ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਪਾਈ ਐ?” ਅੱਖ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਸ ਰਾਣੀ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਮੂਰਤ ਵਾਂਗ ਅਹਿਲ ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੀਟੀ ਖਲੋਤੀ ਸੀ, ਫੇਰ ਪੱਗ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਬੋਲਿਆ, “ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਰਾਣੋਂ ਤੂੰ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਥੋਂ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ‘ਚ ਐ?”

ਉਸਨੇ ਇਕ ਦਮ ਹਰਪਾਲ ਦੇ ਸੁਨੱਖੇ ਤੇ ਧੌੜੇ ਸੰਵਾਰੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਦੇਖਿਆ, ਅੱਖਾਂ ਡੁੱਬ-ਡੁਬਾਈਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ।

“ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਦੇ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ?”

ਐਤਕੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਉਹਦੇ ਵਲ ਭਰਵੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸੁੱਟੀਆਂ, ਲੜ ਛੱਡ ਕੇ ਚੌੜੇ ਵਲ ਹੋ ਗਈ। ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਲਾਬੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀ।

“ਭਾਬੀ, ਮਾਸੀ ਕਿੱਥੇ ਐ?”

“ਮਾਸੀ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਬੁੱਟਰਾਂ ਦੇ ਗਈ ਐ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੂੰਡਾ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸੋਂ ਮੁੜਿਆ। ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਸੀ।

“ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਂ ਪੁੱਛਿਆ।”

“ਭੈਣੋਂ ਸਾਡੇ ਗੋਚਰਾ ਕੰਮ ਐ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਰ ਦਿੰਨੇ ਆਂ।”

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ‘ਚ)

● ਡਾ. ਕਮਲੇਸ਼ ਉੱਪਲ ●

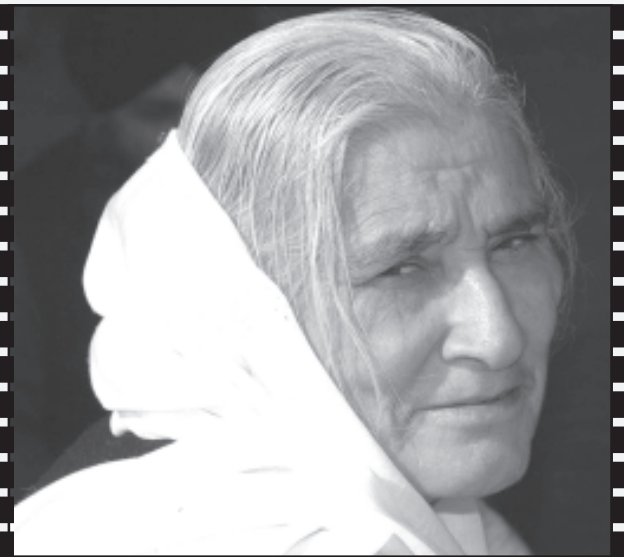
ਸਵੇਰੇ ਉਠਦੇ ਸਾਰ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਮਾਂ ਹੱਥ ਅੱਡ ਕੇ ਇਹ ਬੋਲ ਮੂੰਹੋਂ ਕੱਢਦੀ “ਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ, ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ!” ਉਠ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਕਰਦੀ ਉਹ ਸੂਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ-“ਸਮ-ਸੁਣੇਂ ਸਹੇਲੀਓਂ ਮੇਰੀਓਂ ਨੀ ਸਤਿਸੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਲਾਇਓਂ, ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਤਾਂ ਵਾੜ ਹੈ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀ, ਰਸਤਾ ਭੁੱਲ ਕੇ ਅੱਝੜੇ ਨਾ ਮੂਲ ਜਾਇਓ।” ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਭਜਨ ਗਾਉਂਦੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਰ-ਬਣਤਰ ਮੇਰੇ ਜਿਹਨ ‘ਚ ਹੁਣ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉੱਕਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਭਜਨ ਦੇ ਬੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ..“ਵੇ ਸ਼ਾਮਾਂ ਤੇਰੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਾਵਰੀ ਹੋ ਗਈ ਆਂ, ਵੇ ਜਿੰਦ ਮੁੱਕ ਗਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰੀਆਂ ਨਾ ਗਈਆਂ।”

ਮੇਰੀ ਮੈਥੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਚਟਪਟਾ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਉਂਜ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਬਣੇ ਵਧੀਆ ਭੋਜਨ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਮਾਂ ਅੱਗੇ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ, “ਵੇਖ ਪਰਾਈ ਚੋਪੜੀ ਨਾ ਤਰਸਾਈਏ ਜੀ। ਰੁੱਖੀ ਸੁੱਕੀ ਖਾ ਕੇ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਪੀ।”

ਅਸੀਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਧੀਆ ਥਾਂ, ਵਸਤ, ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਘਰ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਬੜੇ ਹਸਰਤ ਭਰੇ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ, “ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੱਕੇ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੱਚੇ ਬੋਝੇ ਢਾਅ ਦੇਣੇ ਐ?” ਏਦਾਂ ਨੀਤ ਨਈਂ ਮਾੜੀ ਕਰੀਦੀ। ਜੇ ਸਾਥੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਝਿੜਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਜ ਕੋਸਣ ਲਗਦੀ, “ਮੂਰਖ ਨਾ ਮਰੇ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਮਰੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਜੰਮ ਧਰੇ।” ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚ ਥਾਵੇਂ-ਕੁਥਾਵੇਂ ਬਹਿ-ਖੜੋ ਕੇ ਕੰਘੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। “ਇਕ ਥਾਂ ਬਹਿ ਕੇ ਵਾਲ ਵਾਹਿਆ ਕਰੋ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖਿਲਰਨਗੇ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ‘ਚ ਡਿਗਦੇ ਫਿਰਨਗੇ।” ਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦੀ, “ਪੜੇ ਥੋੜ੍ਹੇ, ਜੀਹਦੇ ਵਾਲ ਥਾਂ-ਥਾਂ

ਨਾਤੂਏ ਤੋਂ ਅੰਤਿਮ ਸਵਾਸ ਤੱਕ ਨਿਭਦੈ ਮਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ

ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡਦੇ ਹੋਣ, ਉਹਦੀ ਅਕਲ ਉੱਡੀ ਫਿਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਐ?” ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਇਸ ਸਿਆਣਪ ‘ਤੇ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਉਜ਼ਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਕਦੇ ਵਿਹੜੇ ਜਾਂ ਲਾਘੇ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ-ਵੜਦਿਆਂ ਬਹੁਕਰ ਬੁਹਾਰੀ ਨੂੰ ਪੈਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ, “ਕੁੜੇ, ਇਹਨੂੰ ਪੈਰ ਨਾ ਲਾਓ, ਇਹ ਤਾਂ ਲੱਛਮੀ ਐ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ

ਘਰ ਦਾ ਦਲਿੰਦਰ ਹੁੰਝ ਕੇ ਦੁਰ ਕਰਦੀ ਐ।”

ਬੇਜਾਨ ਪਰ ਉਪਯੋਗੀ ਵਸਤਾਂ ਬਾਰੇ ਮਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਗੱਲ ਦਾ ਮਰਮ ਸਮਝ ਨਾ ਆਉਂਦਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇਜਾਨ ਵਸਤ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਆਸਥਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹੋ

ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਹਣੀ ਤੇ ਸੁੱਚਜੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਬੇਜਾਨ ਵਸਤ ਜੇ ਲੱਛਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਕਦੀਰ ਸੰਵਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਗੁਸਤ ਜੇ ਕਦੇ ਮਾਂ ਕਿਤੇ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਸਾਹ ਲੈਣ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਹ ਗੋਡਿਆਂ ਉਤੇ ਹੱਥ ਧਰਦੀ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉੱਠ ਖੜੋਂਦੀ, “ਉਠ ਵੇ ਮਨਾਂ ਬਗਾਨਿਆਂ ਧਨਾ।” ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਮਾਂ ਦੇ ਗੋਡੇ-ਮੋਢੇ ਪਲੋਸਦੀਆਂ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਪੁੱਛਦੀਆਂ, “ਕਿਉਂ ਬੀਬੀ, ਮਨ ਬਗਾਨਾ ਧਨ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੈ?” ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਵਾਂਗ ਆਖ ਛੱਡਦੀ, “ਅਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਿਆਣੀਆਂ, ਵੱਡੀਆਂ ਹੋਵੋਂਗੀਆਂ ਤਾਂ ਆਪੋ ਸਮਝ ਜਾਉਂਗੀਆਂ।”...ਹੁਣ ਸੱਠਾਂ ਦੀ ਵਰੇਸ ਟੱਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਦੇ ਗੋਡੇ ਦੁਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਵੀ ਅਕਸਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਠਣ ਲੱਗੀ ਕਹਾਂ, “ਉਠ ਵੇ ਮਨਾ....”

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੀ ਇਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਰਬਚਾਰੇ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿਕਲਣ ਦੀ, ਅਰਬਾਤ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਬਚਾਰੇ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, “ਮੰਗਣ ਗਿਆ ਸੇ ਮਰ ਗਿਆ, ਮੰਗਣ ਮੂਲ ਨਾ ਜਾਹ।”

ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਬਚਾਰੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਵਿਚ ਜੋ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ, ਫਾਇਨੈਂਸ ਕਰਾਉਣਾ, ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਣਾ ਆਦਿ। ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਮੰਗਣ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੰਗਣ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ

ਕਥਨ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸਮਝਾਈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਏ.ਟੀ.ਐਮ. ਕਾਰਡ, ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ, ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ‘ਲੋਨਜ਼’ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਗਈ, “ਕੀ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਗਲਤ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ?” “ਮੰਗਣ ਮੂਲ ਨਾ ਜਾਹ?” ਮਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, “ਖਾਦਿਆਂ ਤਾਂ ਖੂਹ ਵੀ ਨਿਖੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਨੇ” ਤੇ ਕਦੇ ਮੈਂ ਸੋਚਣਾ ਕੀ ਇੰਜ ਸਿਰਫ ਖਾਣ-ਖਰਚਣ ਵਾਲੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਬਹਾਂਗੇ?... ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਇਸ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਅਰਬਚਾਰੇ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸੰਜਮ ਤੇ ਸੰਕੋਚ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਲੜਖੜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਮਰਿਧੀ ਦਾ ਦਮ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਭੁਕਾਨੇ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਕਥਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮੁੜ-ਮੁੜ ਜਾਗਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਸੋਚ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ, “ਮੰਗਣ ਗਿਆ ਸੇ ਮਰ ਗਿਆ....”

ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਉਤੇ ਹੰਢਾ ਕੇ ਵੀ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਪੈਰ ਨੂੰ ਠੋਕਰ ਵੱਜਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਗ ਦੁਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਏ ਨੀ ਮਾਂ! ਹਾਏ..ਅੰਮੜੀਏ! ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੰਡ ਕੇ ਸਾਵੇਂ ਹੋ ਜਾਈਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖ਼ਸਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਬਾਲ-ਵਰੇਸ ਦੀ ਉਮਰੇ ਦੀ ਹਯਾਤੀ ਦੀ ਲੀਹ ਟੱਪ ਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹੋ ਮਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੀ ਦਰਦ-ਨਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ‘ਸ਼ਾਕ ਐਬਜ਼ਾਰਬਰ’ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤਦੀ ਹੈ।

ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਤੂਏ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਸਵਾਸ ਲੈਣ ਤੱਕ ਨਾਲ ਨਿਭਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਸਚਮੁੱਚ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਮਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਮਾਂ ਆਪ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਹੈ।

ਕਮਲਿਆਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ-3

ਰੰਗ-ਬੇਰੰਗ

ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਲਿਆਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਛਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਕਈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ। ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਦਾ ਲੇਖ ਤਾਂ ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹ ਵੀ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਇਸ ਕਾਲਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ

ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦੀ ਵੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ ਤਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਚਪਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਦਰਅਸਲ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਨਾ ਅਕਸਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ।

ਕਮਲਿਆਂ ਦਾ ਟੱਬਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਜਿਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਉਹ ਵਿਚੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਮਨਿੰਦਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਫੋਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਗੁੱਸੇ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ 1970ਵਿਆਂ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਹੋਸਟਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਪੰਜ-ਛੇ ਮੁੰਡੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੁਗਰਾਫੀ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਮਧਰੇ ਕੱਦ ਦਾ ਗੁਰਦੀਪ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਕੱਦ ਵਾਲਾ ਸੇਖੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਂ, ਉਂਜ ਹੀ ਸ਼ੁਗਲ ਵਜੋਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਬੜੀ ਧਾਂਕ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਕੱਢਵੀਂ ਜੁੱਤੀ ਪਾਈ, ਪੂਰੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਉਹ ਤੁਰਦੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਜ਼ਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਧਾਨੀ ਕਰ ਜਾਏ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਕੁੜੀਆਂ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ.

ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਸੜਕ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕੰਢੇ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ। ਗੁਰਦੀਪ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਛੜ ਚੁੱਕ ਜਿਵੇਂ ਨਿਆਣਾ ਮੋਢੇ ਲਾਈਦਾ ਐ।' ਪਲ ਕੁ ਤਾਂ ਸੇਖੋਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਪਰ ਗੁਰਦੀਪ ਆਪ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਗੋਦੀ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਂ ਗੁਰਦੀਪ ਬੋਲਿਆ, 'ਮੰਮੀ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਮੈਨੂੰ ਚਾਕਲੇਟ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਦਿੰਦੇ।' ਉਸ ਦਾ ਇੰਨਾ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤ 'ਤੇ ਹੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੀਆਂ।

ਐਮ ਏ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ। ਇਸ ਬਲਾਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੀਏਟਰ ਵਿਭਾਗ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸਵਰਗੀ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਡਰਾਮਾ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਟੋਲਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਵਿਭਾਗ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡਾਂਡੇ ਮੀਂਡੇ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਜਾਣ-ਆਉਣ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਰਾਸਤਾ ਹੋਰ ਸੀ। ਇਹ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਟੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਸੀ, 'ਮਾਲ ਓ...' ਉਧਰੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਨੰਬਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲ ਹੀ ਤੱਕਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਇਸੇ ਸੁਰ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਮਾਲ ਓ...' ਬਸ ਫਿਰ ਤੇ ਇਹ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੇਣੀ, 'ਮਾਲ ਓ...' ਤੇ ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚੋਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣੀਆਂ, 'ਮਾਲ ਓ...', 'ਮਾਲ ਓ...'। ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਇਕ ਦਿਨ ਗਾਰਗੀ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਸਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜਦੇ ਹਨ। ਗਾਰਗੀ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਹੋਸਟਲ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਆਏ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਾ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਦਮ ਬੋਲੇ, 'ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰਾਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਿਉਂ, ਆਪਣੇ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ?' ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਉਧਰ ਦੀ ਨਾ ਲੰਘੀਆਂ। ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਨਾ ਆਏ। ਪਰ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਦਾ ਦਿਖਿਆ ਉਹੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ, 'ਮਾਲ ਓ...', 'ਮਾਲ ਓ...'।

ਡਾ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਤਿਵਾੜੀ ਇਕ ਨੰਬਰ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਵਾਰਡਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਗੈਸ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਲੋਹ ਅਤੇ ਕੋਲਿਆਂ ਦੀ ਅੱਗ ਉਤੇ ਪੱਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਰੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਵਾਹ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਜਿਹੜੀ ਮੁੰਡੇ ਝਾੜ ਝਾੜ ਕੇ ਰੋਟੀਆਂ ਖਾਂਦੇ। ਸਬਜ਼ੀ 'ਚ ਆਲੂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਰਿਵਾਜ ਸੀ। ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਆਲੂ ਪਾਏ ਹੁੰਦੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਤਣ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਤੰਬਰ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਟੋਲਾ ਕੰਟੀਨ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁਛਿਆ, 'ਕਿਉਂ ਬਣੀ ਸਭ ਠੀਕ ਹੈ?'

ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਇਕ ਦਮ ਬੋਲਿਆ, 'ਡਾ. ਸਾਬੂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ।'

‘ਦੱਸੋ’ ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ।

ਜਸਵੀਰ ਬੋਲਿਆ, 'ਇਕ ਤੇ ਜੀ ਮੈਸ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵਿਚ ਫੁਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਆਹ ਬਹੁਤ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਾਲ 'ਚ ਕਿੰਨੀ ਸੁਆਹ ਸਾਨੂੰ ਖੁਆ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਆਲੂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।' ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਛੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ, ਗੋਭੀ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ, ਫਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ ਤੇ ਮੀਟ ਵਿਚ ਵੀ ਆਲੂ...।

ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਹਾਂ ਬਈ, ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਫੁਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਆਹ ਬੜੀ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ ਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ 'ਚ ਆਲੂ ਬਹੁਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਪਨੀਰ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਪਾਲਕ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਮਟਰਾਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਗੋਭੀ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਫਲੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਛੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਬੈਂਗਣਾਂ ਵਿਚ ਆਲੂ, ਮੀਟ ਵਿਚ ਆਲੂ ਤੇ ਆਲੂਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ...।'

ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਔਕੜ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਦਬ ਅਤੇ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਔਕੜ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਪੰਥ ਦੇ ਦੋ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸ. ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮਾਰਚ 1783 ਈ. ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਛਾਉਣੀ ਪਾਈ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਕੋਰਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਦੂਜਾ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸੀ। 11 ਮਾਰਚ 1783 ਨੂੰ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਸ. ਬਖ਼ਸ਼ੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਉਪਰ ਕੋਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨੇ-ਆਮ ਵਿਚ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਰਾਮਗੜੀਆ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਾਰਨ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਤਖ਼ਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਖੀਰਲੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਕੇ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ। ਅੰਤ 20 ਅਕਤੂਬਰ 1783 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ

ਆਲੂਆਂ ਵਿਚ ਆਲੂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਹੱਸ ਪਏ ਪਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਸਫਾਈ ਦਿੱਤੀ, 'ਹਾਂ ਜੀ, ਹੁਣ ਦਮ ਆਲੂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਲੂਆਂ 'ਚ ਆਲੂ ਹੀ ਪੈਣੇ ਹੋਏ।'।

ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚੇਤੇ ਆਇਆ ਕਿ ਦਮ ਆਲੂ ਵਾਲੀ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨੀ ਦੀ ਪਲੇਟ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਆਲੂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੋਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਮਸਾਲਾ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨਾਲ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਹੋਰ ਆਲੂ ਰੱਖੇ ਹੁੰਦੇ, ਇਹ ਸੀ ਦਮ ਆਲੂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ।

ਡਾ. ਤਿਵਾੜੀ ਫਿਰ ਬੋਲੇ, 'ਨਹੀਂ ਬਈ, ਆਲੂ ਘੱਟ ਪਾਇਆ ਕਰੋ ਆਲੂਆਂ ਵਿਚ ਵੀ।'

ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਐਮ ਏ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਗਲਪ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਜੀਦਾ ਰਹਿਣਾ ਪਰ ਮੌਜ ਆਈ 'ਤੇ ਹਾਸਾ ਠੱਠਾ ਵੀ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਟੋਕਿਆ। ਉਗਲੇ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਹਰਚਰਨ ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਢਾ. ਕੇਸਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, 'ਡਾਕਟਰ ਸਾਬੂ ਕੌਣ ਭਾਰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰੇ।'

ਡਾ. ਕੇਸਰ ਨੇ ਬੋੜਾ ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਬੋੜਾ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਆਈ ਹਰਚਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਹਾਂ ਬੀਬਾ ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭਾਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮਾਪਿਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਜੱਟ ਦੇ ਵਿਆਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤੇਰੇ ਟੋਕਰਾ ਗੋਰੇ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੰਡ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀ।'

ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੱਸ ਪਏ। ਡਾ. ਕੇਸਰ ਫਿਰ ਬੋਲੇ, 'ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਜਫਰ ਜਾਲ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਭੇਜਿਆ

ਹੈ। ਇਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੱਗਣ ਨੂੰ ਵੀ ਚੀਨੀ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਮਿਲਦੇ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।'

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੱਚੇ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਅੱਗੋਂ ਨਾ ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਤਾਬ ਹੀ ਭੁੱਲਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾ. ਕੇਸਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਟੋਕਿਆ ਹੀ।

ਐਮ ਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਮ ਫਿਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ ਖੰਡ ਅਖੌਤੀ ਰਿਸਰਚ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸਾਂ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਦਾ ਗੇੜਾ ਲੱਗ ਹੀ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ ਛਪਿਆ ਵੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ ਦਾ ਕੋਰਸ ਜੁਆਇਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਟੀਨ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ-ਸਰੀਤਾ ਭੋਗਲ। ਮਸੀਂ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਗਿਆਰਾਂ ਇੰਚ। ਗੋਭਲੀ ਜਿਹੀ, ਇਕ ਗੁੱਡੀ ਲੱਗਦੀ। ਸਬੱਬੀਂ ਅਸੀਂ ਦੇ ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ 'ਤੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਚਾਹ ਪੀਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਿਭਾਗ ਜਾਣ ਲਈ ਸਕੂਟਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਚਾਚੇ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਕੰਟੀਨ ਅੱਗਿਓਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਆਖਿਆ, 'ਓਏ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਨੂੰ ਗੰਢ ਜਿਹੀ ਨੂੰ ਲਈ ਫਿਰਦਾ?' ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿ ਪਾਉਂਦਾ, ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ, 'ਮੈਂ ਜੋ ਮੁੜ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਵੇਖ ਲਿਆ ਤਾਂ ਤੱਤੀ ਤੱਤੀ ਚਾਹ ਤੇਰੇ ਸਿਰ 'ਚ ਪਾ ਦੇਣੀ ਆ।' ਮੈਂ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਸਫਾਈਆਂ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਚਾਚਾ ਮੇਰਾ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਦਾਂ ਦਾ ਤੂੰ ਸੋਚਦਾਂ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹੀ ਰਿਹਾ।

ਚਾਚਾ ਗੁਲਾਟੀ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਸੂਤਰਧਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਫਿਰ ਸਹੀ।

ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਘਰੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਏ।

1761 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਉਬੇਦ ਖਾਂ ਕਿਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲੁਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਕੌਮ ਨੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨ-ਉਲ-ਕੌਮ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਸਿੱਕਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਅੰਕਿਤ ਸੀ :

‘ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ’ ਨੁਸਰਤ ਬੇਦ ਰੰਗ, ਯਾਫਤ ਅਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ।’

1762 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਛੇਵਾਂ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਨੇੜੇ ਕੁੱਪ ਅਸਥਾਨ ਕੋਲ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚਕਾਰ ਘਮਸਾਣ ਦਾ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿਚ 25,000-30,000 ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਉਪਰ 22 ਫੁੱਟ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। 1764 ਈ. ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸਰਹਿੰਦ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਜ਼ਾਲਿਮ ਖਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਲੁੱਟ ਵਿਚੋਂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਏ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਬਣਵਾਇਆ। 1765-66 ਵਿਚ ਅਧੂਰੇ ਪਏ ਸ੍ਰੀ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਹੋਈ।

ਅਬਦਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਪੰਨੂਆਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ ਰਾਏ ਨੇ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗਹਿਣੇ ਕਰਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਖਾਲਸਾ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਮੋੜਦਾ, ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ।

1777 ਈਸਵੀ ਨੂੰ. ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਪੂਰਥਲੇ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਇਆ। ਧੀਰ-ਮਲੀਏ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ. ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਸੇਢੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉਪਰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਧੀਰ ਮਲੀਏ ਮੁੜ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਫੁਲਕੀਆ ਮਿਸਲ ਜੋ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਦੂਹਰੀ ਨੀਤੀ ਉਪਰ ਰਹੀ। ਕਦੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਹਕੂਮਤ ਦਾ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਕਈ ਵੇਰ ਫੁਲਕੀਆ ਮਿਸਲ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ।

ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਦਲੇ

1749 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਨ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲ ਲੀਲਾ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਣਵਾਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ। 1761 ਈ. ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਖੇ ਮਰਹਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਮਰਹਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਲ-ਧਨ ਅਤੇ 2200 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਘਰੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੱਬੀ ਖਾਂ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ, ਮੀਰ ਮਨੂ, ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ, ਅਦੀਨ ਬੇਗ, ਸਲਾਬਤ ਖਾਂ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਧਾੜਵੀ ਅਤੇ ਨਾਪਾਕ ਲੁਟੇਰਾ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਦਸ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਦਿੱਲੀ ਹਰਾਇਆ, ਮਰਾਠਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕੌਮ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਦਰਿੰਦੇ ਨੂੰ ਭਾਜਤਾਂ ਪਾਈਆਂ। 40 ਸਾਲ ਕੌਮ ਦੀ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ

ਨਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਣਾ ਹਾਲੇ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੇਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਪਿਛਲੀ ਡੋਭ ਕੁ ਸਦੀ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਾਇਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਹੱਬਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕੌਮ ਵੀ ਜਿਊਂਦੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਾਂਝ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਸਫਲ ਕੈਟਰੀਨਾ

ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਚਰਚਿਤ ਅਤੇ ਸਫਲ ਸਟਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਟਰੀਨਾ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਰਿਹਾ। ਸੱਚਾਈ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ 'ਚ ਕੈਟਰੀਨਾ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਮਾਇਆਨਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੈਟਰੀਨਾ ਅੱਜ ਕਰੀਨਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਲੱਗਦੇ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਮਾਇਆਨਗਰੀ 'ਚ ਆਈ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਕਾਇਮ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਤੇ ਕਰੀਨਾ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਨੂੰ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਝਟਕਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ 'ਨਕੱਸ਼ਤਰ' ਦਾ ਵਿਗਿਆਪਨ ਹਥਿਆ ਲਿਆ। ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਤੋਂ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਪਨ ਹਥਿਆ ਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕੈਟਰੀਨਾ ਮਾਇਆਨਗਰੀ 'ਚ ਆਈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ। ਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿਲਵਰ ਸਕ੍ਰੀਨ 'ਤੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹ ਫਲਾਪ ਰਹੀਆਂ। ਅੱਜ ਸਲਮਾਨ ਤੇ ਕੈਟਰੀਨਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਲਮਾਨ ਖਾਤਰ ਕੈਟਰੀਨਾ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਗਦੇ ਕਿ ਕੈਟਰੀਨਾ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਇੱਛਾਵਾਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਸਲਮਾਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਨੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਅਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਜ਼ਬ ਕਹਾਨੀ' ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਵੰਡੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੈਟਰੀਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਨਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਮੁੱਲ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਧਨ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਮੰਗ

ਇਕ ਵੇਲਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਜਿੰਟਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਬੁਲੰਦੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। 'ਕਥੀ ਅਲਵਿਦਾ ਨਾ ਕਹਿਨਾ' ਅਤੇ 'ਝੂਮ ਬਰਾਬਰ ਝੂਮ' ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਬੈਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਿਟੀ ਜਿੰਟਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਚ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਈਆਂ।

ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਘਟਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕੰਢੇ ਆ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਇੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਸੋਚ ਤੱਕ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਕ੍ਰਿਕਟ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪ੍ਰਿਟੀ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਫਿਲਮਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਉਸਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਛੋਟੇ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਚ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਿਟੀ ਨੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਨਾਂ ਕਮਾਇਆ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਖਿਝ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਰਟ ਫਿਲਮਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਿਟੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਲੱਗੇ।

ਦੱਖਣ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਅਸਿਨ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਫਿਲਮ 'ਗਜ਼ਨੀ' 'ਚ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾ ਕੇ ਸਰਵੋਤਮ ਨਵੀਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦਾ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਸਿਨ ਇਹ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ 'ਗਜ਼ਨੀ' ਅਸਿਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਖਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ 'ਚ ਬਣੀ 'ਗਜ਼ਨੀ' ਲਈ ਦੱਖਣ ਦਾ ਫਿਲਮ ਫੇਅਰ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅਸਿਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਸਿਨੇਮਾ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੁੜੀ ਰਹਾਂਗੀ ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰਖਾਂਗੀ।

ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ

1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਦੀਦੀ' ਅਤੇ 'ਜ਼ਮਾਨਾ' ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਫ-ਟਫ ਚਿਹਰਾ, ਉੱਚਾ ਕੱਦ, ਉਂਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾਉਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਜੇਮਸ ਬਾਂਡ ਨੁਮਾ ਟੋਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਿਲਮੀ ਸਫਰ ਬੜੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨੌਜਵਾਨ ਫਿਰੋਜ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਤੇ ਉਸਨੇ ਫਿਲਮ 'ਰਾਜੂ ਰਿਪੋਰਟਰ' ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਹਿੱਟ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ 'ਆਦਮੀ ਔਰ ਇਨਸਾਨ' ਅਤੇ 'ਸਫਰ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਚ 'ਨਾਗਿਨ', 'ਕਾਲਾ ਸੋਨਾ', 'ਆਰਜੂ', 'ਸਫਰ', 'ਕਬੀਲਾ', 'ਖੂਨ ਔਰ ਪਾਨੀ', ਵਰਗੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਫਿਰੋਜ਼ ਨੇ ਹੋਰ ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਵੇਂ 'ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨੇ ਚਲਾ', 'ਬਹੂ ਰਾਨੀ', 'ਚੁਣੌਤੀ', 'ਜਾਦੂ ਟੋਨਾ', ਅਤੇ 'ਦਰਿੰਦਾ', ਨਾਲ ਵੀ ਖੂਬ ਮਨ ਮੋਹਿਆ।

ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ

ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਅਮੈਰਿਕਨ ਪਠਾਨ ਸੀ, ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕੀਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਅਸਰ ਬਾਖੂਬੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ 'ਅਪਰਾਧ', 'ਧਰਮਾਤਮਾ', 'ਕੁਰਬਾਨੀ' ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ 'ਜਾਂਬਾਜ਼'-ਅਮਰੀਕੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਇਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਫਰਦੀਨ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰੇਮ ਅਗਨ' 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਖੂਬ ਹੋਈ। ਜੋ ਸਫਲਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਕੁਰਬਾਨੀ' ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸਫਲਤਾ ਉਹ ਮੁੜ ਫਿਰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਉਚਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਜ਼ੀਨਤ ਅਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਦੌੜ 'ਚ ਲਿਆ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬੇਅੰਤ ਸਫਲਤਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਆਪ ਜੈਸਾ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੈਂ ਆਏ' ਨਾਲ ਨਾਜੀਆ ਹਸਨ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬਿਦੂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। 25 ਸਤੰਬਰ 1939 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਫਿਰੋਜ਼ ਖਾਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੀਮਾਰ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਫਗਾਨੀ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਮਾਂ ਫਾਤਿਮਾ ਈਰਾਨੀ ਸੀ। ਫਿਰੋਜ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਭਰਾ ਅਤੇ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਹਨ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਭੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਝਿੜਕਾਂ ਖਾਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਫਿਰੋਜ਼ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਬੈਰਿਸਟਰ ਬਣੇ,

ਪਰ ਫਿਰੋਜ਼ ਦਾ ਦਿਲ ਤਾਂ ਅਭਿਨੈ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸਟਾਈਲ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਟਸ, ਟੋਪੀਆਂ ਦੀ ਕਲੈਕਸ਼ਨ ਸੀ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਇਕ ਦਰਜੀ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਕੱਪੜੇ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਡੈਨਿਮ ਸਟਾਈਲ ਦੀ ਪੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰੋਜ਼ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਿਗਰਟ ਪੀਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਫਿਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਡਰ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਹੋਈ। ਉਹ ਮਸਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਗਰਟ ਪੀ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਤਕਲੀਫ ਹੋਈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਸ਼ੰਗ ਹੋ ਕੇ ਹਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਨਿਸ਼ੰਗ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਅਭਿਨੈ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਭਾਰਤੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਅਪਣਾਈ ਰੱਖਿਆ।

1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਦੀਦੀ' ਅਤੇ 'ਜ਼ਮਾਨਾ' ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਫ-ਟਫ ਚਿਹਰਾ, ਉੱਚਾ ਕੱਦ, ਉਂਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾਉਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਜੇਮਸ ਬਾਂਡ ਨੁਮਾ ਟੋਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਿਲਮੀ ਸਫਰ ਬੜੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨੌਜਵਾਨ ਫਿਰੋਜ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਤੇ ਉਸਨੇ ਫਿਲਮ 'ਰਾਜੂ ਰਿਪੋਰਟਰ'

‘ਪਾ’ ਵਿਚ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬਣੇਗਾ ਅਮਿਤਾਭ ਦਾ ਪਿਓ

ਕਦੇ ਕਦੇ ਫਿਲਮੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਲਟਾ ਵੀ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਲਕੀ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਪਾ' ਵਿਚ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੱਚਨ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਦੇ ਮੈਗਾ ਸਟਾਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਦੇ ਪਿਓ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ 'ਬਿਗ ਬੀ' ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੀਡੀਆ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੱਚਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਦੀ ਦਿੱਖ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਇਕ 'ਮੇਕਅੱਪ ਮੈਨ' ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ।

ਮੈਗਾ ਸਟਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਰੋਲ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਮੇਕਅੱਪ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਫ੍ਰੈਂਚ ਕੱਟ ਦਾੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਸਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਇਸ ਫਿਲਮ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਇਹ ਬੱਚਨ ਦੀ ਬਾਲਕੀ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਚੀਨੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ,

ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਸਟੂਡੀਓ 'ਚੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ : 1969-70 ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਫਿਲਮਿਸਤਾਨ ਸਟੂਡੀਓ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਮਿਤਾਭ ਇਸ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਅਭਿਨੇਤਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਦੇ ਬੁਲਾਉਣ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੇਸ਼-

ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕੇ ਮੈਗਾਸਟਾਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੇ ਫਿਲਮਿਸਤਾਨ ਸਟੂਡੀਓ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਪਣੇ ਬਲਾਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਫਿਲਮਿਸਤਾਨ ਸਟੂਡੀਓ

ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਮਗੋਪਾਲ ਵਰਮਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਰਨ' ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਉਹ ਇਕ ਹਫਤੇ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਰਚ ਗੇਟ ਤੋਂ ਟ੍ਰੇਨ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਗੋਰੇਗਾਂਡ ਉਤਰਦੇ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਸਟੂਡੀਓ ਤੱਕ ਪੈਦਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਗਾਰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਹੱਦ ਰੁਖੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਮਿਤਾਭ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਬਿੱਗ ਬੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ (ਸ਼ਸ਼ੀ) ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਲਾਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਰਨ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ 1969-70 ਦੌਰਾਨ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਰੂਮ ਸੀ। ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਉਸ ਦੌਰ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਡਬਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਸਟੂਡੀਓ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਰੂਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਉਥੇ ਲੱਗੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਅੰਦਰ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ।

ਬਿੱਗ ਬੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲਿਆ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਤਿੱਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਅਮਿਤਾਭ ਦੇ ਜ਼ਹਿਨ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਘਟਨਾ ਤਾਜ਼ੀ ਹੈ।

ROMI TAHLI
presents

MISS POOJA

GEETA ZAILDAR

AMRINDER GILL

Saturday 16 May, 2009
At 7:30 pm

Madam Walker Theater
617 Indian Ave., Indianapolis IN 46202

Tickets \$35, \$50 & \$100

For More Information Call Romi Tahli

Ph:718-679-7221

